

OCTOGON

ARCHITECTURE
& DESIGN

Betonbárka a hegyen

A tervezők leszámoltak
minden negédes nosztalgiával:
hétvégi házuk ugyanakkor
nem provokáció, hanem
feloldódás a tájban

BETONBÁRKA - HÉTVÉGI HÁZ A HEGYEN | CSILLAGDA A ZSELICBEN | KÖZLEKEDÉS: KÉT BUSZMEGÁLLÓ, PILÓTAKÉPZŐ-
KÖZPONT DEBRECENBEN, VASÚTI ÉPÜLET VÁCON | NAGYKOVÁCSI BÖLCSŐDE | JÓZSA ÚJ TEMPLOMA | A ZRÍNYI-VÁR
LÁTOGATÓKÖZPONTJA | HOTEL MOMENTS AZ ANDRÁSSY ÚTON | NÉGY IRODA: UPC, STUDIO ARKITEKTER,
GROUPAMA IRODAHÁZ, A RIVER ESTATE FOGADÓTERE | HELY: BELLOZZO | TETŐTÉRI LAKÁS BUDÁN

2.0.0.9.1. 200.2.2.5.18.1.7.1.2.4.16

www.octogon.hu
2016/2. SZÁM 1950 Ft
Előfizetőknek: 1460 Ft

LAPUNK TÁMOGATÓJA AZ:

 DELTALIGHT®

DISCOVER THE
LIGHTING
BIBLE

b@light!

H-1025 Budapest,
Szépvölgyi út 146.

www.belight.hu

Available as iPad & Android app.
Free to download in the store.

deltalight.com

OCTOGON
ARCHITECTURE
& DESIGN

TETSZIK,
AMIT CSINÁLUNK?
LEGYEN
AZ ELŐFIZETŐNK!

Rendelését leadhatja weben: www.octogon.hu/elofizetes
e-mailen: megrendelem@octogon.hu
telefonon: +36 30 267 8776

előfizetés

Éves előfizetés (8 lapszám)

15% kedvezmény **13 260 Ft**

Két éves előfizetés (16 lapszám)

25% kedvezmény **23 400 Ft**

Korábbi lapszámaink (egy évnél régebbi)

1 250 Ft

Építészirodák, könyvtárak! Több példányos előfizetés **EXTRA** kedvezménnyel!

Zöldek vagyunk! Budapestre bringás futárokkal küldjük a lapokat.
Csomagküldés, külföldi postázás vagy ismételt kézbesítés esetén a postaköltséget felszámítjuk.

A HOLCIM HUNGÁRIA OTTHON ALAPÍTVÁNY
ÉS AZ **OCTOGON** KÖZÖS
NYEREMÉNYJÁTÉKA!

Előfizetőink között egy
REPLAN. INNOVATÍV MEGOLDÁSOK A VÁROSI LAKÁSPROBLÉMÁKRA
című könyvet sorsolunk ki
a Holcim Hungária Otthon Alapítvány felajánlásával.
A 2016/2. lapszám előfizetői
nyereményjátékának nyertese:

Csepeli Zsolt
Szigliget

GRATULÁLUNK!

www.octogon.hu

*Az át nem vett nyereményt következő lapszámunk megjelenéséig őrizzük.

MEGJELENT LAPSZÁMAINK:

AZ OCTOGON ARCHITECTURE & DESIGN MAGAZINT KERESSE

a forgalmasabb hírlapárusoknál, az inmedio és a RELAY üzletekben valamint az alternatív árusítóhelyeken!

V. kerület
FUGA – BUDAPESTI
ÉPÍTÉSZETI KÖZPONT
1052 Budapest,
Petőfi Sándor utca 5.

VI. kerület
ÍRÓK BOLTJA
1061 Budapest,
Andrássy út 45.

IX. kerület
MŰVÉSZETEK PALOTÁJA
1095 Budapest,
Komor Marcell utca 1.

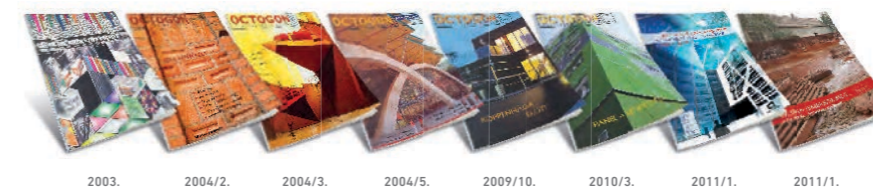
XIV. kerület
TERC SZAKKÖNYVESBOLT
1149 Budapest,
Pillangó park 9.

ÉPÜLETEKHEZ KAPCSOLÓDÓ MELLÉKLETEK

ÉPÍTŐIPAR-ÉPÍTÉSZET MELLÉKLETEK

MILÁNÓ MELLÉKLETEK

LAKÁSTREND MELLÉKLETEK

AUTÓS ÉS KERÉKPÁROS MELLÉKLETEK

DIVAT/DESIGN MELLÉKLETEK

KÜLFÖLDI MELLÉKLETEK

MÁNIÁK

Régóta végig szerettünk volna gondolni valamit, amiről a tisztelt olvasó talán nem is tud, pedig minden lapszámunk kézbevitelével találkozik a jelenség hozadékával. Akik ismerik szerkesztőségünk belső életét azok számára talán nem lesz meglepő a következő gondolatmenet. Lehet találgatni! Van ugyanis néhány mániánk, de azok közül most a legfontosabb lesz soron. Nem, nem találták ki, akik arra az állandó, vissza-visszatérő fejtegetésre gondolnak, miszerint szerkesztőségünk célja: megalkotni a világ legtökéletesebb WC-magazinját! Arra talán pusztán a platóni ideák világában élő csodálatos, letehetetlen magazinra kell gondolni, ami visszaszerezhetheti olvasóink figyelmét a folyamatos és beteges kutyú-bizgerálásból.

„Teljesen normális az emésztésem, méltóságos professzor úr. Én csak azért ülök a budin, mert ott jó. Nem háborgat senki, zümmögnek a bogarak, és ha beriglizem az ajtót, szinte az anyám ölében érzem magam... Hát akkor miért dörömbölnék? Rossz ez? Bűn ez? Vagy talán valami betegség?” (Örkény, Tótek)

Szerkesztőségünk másik mániája a bontáskritikával kapcsolatos mánia. Vagyis, hogy az átadása után frissiben, tökéletesnek látszó építészeti alkotások megérdemlik, hogy ne kizárólag ebben az ünnepe pillanatban olvassunk és írjunk róluk, hanem pusztulásukban is. Ráadásul ekkor a szerkezeti elemek egy tragikus pillanatig olyan őszintén, esendően tárulnak fel, hogy az maga a töről metszet poézis. Egy-egy fotóösszé erejéig az elmúlt évek során bele is kószoltunk ebbe a műfajba és nem tagadjuk, hogy készülünk a Népstadion és a pécsi Magasház fotózására is. De aztán vissza is riadunk a tervtől, hiszen az el sem mondható, hogy mennyire nem vagyunk kíváncsiak a Déli pályaudvar (építész: Kóvári György 1970-75) agóniájára. Nehéz műfaj ez. Városon mostanság egyébként is túl hangos a szekercelárma. Százéves barátainktól, lakótársainktól, polgártársainktól búcsúzunk manapság nap, mint nap. Jut eszembe erről hirtelen egy Szarajevó ostromát átélő nővel készült interjú: „Szép város Budapest. Sok szép és hatalmas fa van a városban. Vigyázzanak a fáikra! Nyáron a lomboktól nem látja jól célpontját az orvlövész, télen megvéd a fagytól.”

Térjünk rá akkor most a szerkesztőségi munkafolyamatra vonatkozó legfontosabbra. Mániásan foglalkoztat minket az, hogy hol lehet dolgozni, pontosabban cikket írni, mert a szerkesztőség erre a folyamatos kommunikáció, a tördelést, a képszerkesztést kísérő eszmecserék, a telefoncsörgés, a lelki élet és a túl tökéletes, túl szélesávú wifi-kapcsolat miatt szinte lehetetlen.

Ezért a szerző, a belső munkatárs lapzártakor menekül. Nyúlcipőt húz. Nem hazáig rohan írni, hiszen otthon a család és a haza várja, akiktől éppen most rabol el újabb órákat, hogy az építészetről maradandót közöljön az arra nyitott olvasókkal. Menekülő szerzőből legalább kétféle van: az egyik a mazochista típus, aki a gyorsétterem neonfényel terhelt bűzébe jár, a lassú wifik, buta, zsíros tekintetek és lepusztult környezet birodalmába. Ott aztán hatékonyan alkot és hízik a zsírpárától. Hatékonyságának oka a folyamatos rosszullet és a rá-rátörő pánikrohamok, amik gyors befejezésre ösztökélnek. Tovább gyorsítja a folyamatot a gyorsétterem dolgozóinak mély megvetése a laptop-pal alkotó szerző iránt. Sohasem értettem ezt! Mintha az a három-négy óra az ő villanyszám-lájukat terhelné, vagy az aligfogyasztó vendég őket személyükben lopná meg. Mintha a biztonsági őr is burger-részvényes volna, egy sütőolajos Ewing. Ahelyett, hogy büszkének volnának a vizsgaidőszakban hozzájuk beszoruló diákokra, vagy a mazochista szerzőkre. Aztán ott van az időutazó szerző, aki abban a hazugságban, hogy adybabitskosztolányivá kávézhatja magát valahol, recsegő székeken passzírozva beteggé prosztatáját, aranyerét órákat üldögel valami divatos, vagy lepusztult helyen. Alkoholt nem fogyaszt, de lassan hozzáöregszik a recsegő pszeudothonettekhez, miközben úgy folyik ki az idő a kezei közül, mintha örökké élne. Lassan halad. Vadul vágat félórát, majd irigykedve nézi a szerelmeseket, kutyasétáltatókat, kerékpárosokat, sportthorgászokat, brókereket, az egyiptológusokat, a pipaklub titkárát, a gasztrobloggereket, a semmittevőket és semmirekellőket. Pedig, pedig...

(Lapzártánk idején érkezett a szomorú hír, hogy Zaha Hadid életének 65. évében váratlanul elhunyt. Nyugodjék békében!)

a Szerk.

JOSEPH PULITZER – EMLÉKDÍJ 2003

KIADJA / Publisher
© **Octogon PUBLISHING KFT.**
1025 Budapest, Szépvölgyi út 146.
Tel.: (+36-30) 267-8776
E-mail: info@octogon.hu

SZERKESZTŐSÉG / Editorial Office

FŐSZERKESZTŐ / Editor-in-Chief
Martinkó József
jozsef.martinko@octogon.hu

SZERKESZTŐ / Editor
Molnár Szilvia
szilvia.molnar@octogon.hu

ALAPÍTÓ FŐSZERKESZTŐ / Founding Editor
Bojár Iván András
(1998-2015)

OCTOGON ONLINE SZERKESZTŐ
Editor of OCTOGON Online
Katona Sándor
sador.katona@octogon.hu

ROVATSZERKESZTŐ / Editor
Farsang Barbara, Ifj. Gárdonyi László,
Kaplár F. Krisztina
info@octogon.hu

ÁLLANDÓ MUNKATÁRSÁK
Correspondents
Csikós Gábor, Kovács Péter, Petrik Rita,
Szépvölgyi Viktória, Torma Tamás, Vadas József

KÜLFÖLDI LEVELEZŐK
Foreign correspondents
Bansar Mohamed (Casablanca)
Cser Brigitta (Barcelona)
Kay Szakall von Losoncz (Basel)
Matúz Melinda (Hollandia)

MÉDIA ÉS KOMMUNIKÁCIÓS SZERVEZŐ
Media and Communication Organizer
Bencsik Klára

GRAFIKAI TERVEZÉS / Graphic Design
Hlatki Dorottya
grafikus@octogon.hu
LAPTERV / Layout Design
Sólymos Ágnes Eszter

HIRDETÉS, ÉRTÉKESÍTÉS / Advertising sales

ÉRTÉKESÍTÉSI IGAZGATÓ
Head of Sales
Tópercz Attila
attila.topercz@octogon.hu

KIEMELT ÜGYFÉLKAPCSOLATI MENEDZSER
Key Account Manager
Bucsay Orsolya
orsolya.bucsay@octogon.hu

KIEMELT ÜGYFÉLKAPCSOLATI MENEDZSER
Key Account Manager
Várszegi Csilla
csilla.varszegi@octogon.hu

FOTÓ-ELŐKÉSZÍTÉS, CTP, NYOMÁS ÉS KÖTÉS
Printed by
Mester Nyomda
Felelős vezető: Anderle Lambert

ISSN 1418-5229

TERJESZTÉS / Distributed by
Magyarország: Lapker Rt.
Románia, Szerbia, Szlovákia: Color Interpress Kft.

Országos könyvterjesztő hálózatok
és alternatív terjesztőhelyek (ld. 5. oldal)

A hirdetések tartalmáért
szerkesztőségünk nem vállal felelősséget.

Lapunkat rendszeresen szemlézi a megújult

BSERVER

Borító: Bárka a hegyen (Robert Konieczny,
Łukasz Marciniak, Lengyelország)
Fotó: Jakub Certowicz

18 OTTHON

18 MARTINKÓ JÓZSEF:

„A CSILLAGOS ÉG FELETTEM ...”

Csillagpark látogatóközpont a Zselicben
Erdélyi-Gáspár Judit, Erdélyi Róbert
(ERGA Stúdió Kft.)

26 TAKÁCS ÁKOS:

ÉRTEK MINDENT, HA A HÁZRA NÉZEK

Debrecen-Józsa katolikus templom
Györfly Zoltán

34 MARTINKÓ JÓZSEF:

TÁRGY AZ IDŐBEN

A szigetvári Zrínyi-vár új látogatóközpontja
Koch Péter

39 TORMA TAMÁS:

KIVILÁGÍT A FA

Buszmegállók Szentgotthárdon
Kendik Géza (A4 studio)

42 TORMA TAMÁS:

BUSZPÁLYAUDVAR KESZTHELYEN

Mindig más világ
Riedl Tamás (T. J. Terv Bt.)

44 KOVÁCS PÉTER:

FÖLDRŐL AZ ÉGBE

Pilótaképző- és vizsgaközpont, Debrecen
Lőrincz Attila (Érték-Forma Bt.)

50 TORMA TAMÁS:

INDÓHÁZTÓL A KLINKERTÉGLÁIG

Vasúti szakszolgálati épületek Vác
Pethő László (GEON Építészstúdió Kft.)

56 UHL GABRIELLA:

ARCCAL A JÖVŐ FELÉ!

Új bölcsőde és közösségi tér Nagykovácsiban
Földes László, Sónicz Péter
(Földes és társai építésziroda)

66 SZÉPVÖLGYI VIKTÓRIA:

NÖVEKVŐ KÉJELMEK

Megnyílt a Hotel Moments
Nagy Csaba (Archikon Kft.)

100 MIN DOLGOZIK?

FARSANG BARBARA ROVATA

100 BŐVÍTIK A BUDAPESTI NÉMET ISKOLÁT

Bánáti + Hartvig Építész Iroda Kft.

102 IDŐTÁLLÓ AUTONÓMIA

Interjú Gutowski Roberttel

104 TARTALOMMAL ÖSSZHANGBAN

Interjú Vesztergom Ádám építésszel

106 KKK

106 MOLNÁR SZILVIA:

ÖSSZEÉRŐ IDŐK

108 LÁPOSI ROLAND:

TANULMÁNY HELYRŐL, TÉRRŐL

109 REIZINGER ZSÓFIA:

NÉPISMERET

110 DESIGN RANDOM

112 DECO

112 MOLNÁR SZILVIA:

MELEG KROMATIKA

Főszerepben a faburkolat
Bertóty Eszter

116 DESIGNLOKÁTOR

116 MOLNÁR SZILVIA:

FALD FÖL ITÁLIÁI!

BELLOZZO® az Oktogonnál
Bara Ákos

120 MOLNÁR SZILVIA:

IDŐKOTTA

Brody ArtYard
Brody House Group kreatív design

122 TRAFIK

123 INDEX

82 IRODA

82 KOVÁCS PÉTER:

ÚJRAGONDOLT ALAPOK

UPC irodaentertő a Haller Gardensben
UPC

88 MOLNÁR SZILVIA:

STÍLUSVÁLTÁS

Megújult a River Estates irodaház
Aula Építésziroda Kft.

94 MARTINKÓ JÓZSEF:

BUSINESS IS THE BEST ART

Studio Arkitekter belsőépítész cég irodája
a Hotel Marriott alatt
Studio Arkitekter

8 KÜLFÖLD

8 MARTINKÓ JÓZSEF:

BÁRKA A HEGYEN

A KWK Promes tervezőiroda vezető
építészenek nyaralója

Robert Konieczny, Łukasz Marciniak

BÁRKA A HEGYEN

A KWK Promes tervezőiroda vezető építészének nyaralója

A hetekben lenyűgöző kortárs középület-összeállítás futott végig a közösségi médián, amiből feketén-fehéren

kiderült, hogy a szccecini új filharmónia épülete –, az új lengyel építészet remeke – nem véletlenül nyerte el tavaly az

év európai épületének járó Mies van der Rohe-díjat (vezető tervező: Estudio Barozzi Veiga / OCTOGON 2015/2). Úgy

tűnik ugyanis, hogy a lengyel tervezők, illetve a lengyel (állami) megrendelők kezei közül mostanság tucatjával

kerülnek ki az izgalmasabbnál izgalmasabb építészeti alkotások.

Szöveg **MARTINKÓ JÓZSEF**
Építész **ROBERT KONIECZNY, ŁUKASZ
MARCINIAK**
Fotó **JAKUB CERTOWICZ**

◀
A ház egyik különlegessége az a betontolófal, amivel az összes nyílászárója tökéletesen eltakarható

▼
A lejtő esetét a különleges, „negatívított” egyenlíti ki.

Erre az észrevételre erősített rá a FUGA építészeti központban tavaly szeptemberben megnyitott Például. Új lengyel ház című utazó kiállítás is, ahol Marcin Kwietowicz makettjein és Juliusz Sokołowski fotóin kilenc nagyszerű lengyel családi házat láthatott a pesti közönség (kurátor: Agnieszka Rasmus-Zgorzelska, Aleksandra Stepnikowska). Az ott bemutatott anyag egyik legizgalmasabb háza a Katowicében működő KWK Promes iroda nevéhez köthető. Tulajdonképpen egy rendhagyó telepítésű és formálású családi nyaralóról van szó, aminek megrendelője maga az iroda vezetője, Robert Konieczny. Optimális helyzet ez, amiben a kísérletezésre, a szabad

önkifejezésre, az építészeti értékrend bemutatására, egyszóval a tervező saját építészeti ars poeticájának megformálására nagyobb lehetőség adódik, mint egy szokványos megrendelés esetében történik.

Világos, hogy a tervezők elsősorban arra törekedtek, hogy házuk a lehető legnagyobb „felületen” érintkezzék a természeti környezettel anélkül, hogy valódi fizikai kisajátítás történne a tájon. Ezt egyrészt a talajra támaszkodó felület csökkentésével, illetve a kerítések elhagyásával érték el. Másfelől a ház tolófalas határoló rendszere lehetőséget teremt arra, hogy az összes belső helyiség a lehető legnagyobb felületen nyíljon meg a látkép felé, ugyanakkor a ház

zárt állapotban szinte feltörhetetlen, biztonsági szempontból tökéletes legyen. További építészeti kapcsolódási pont, hogy az épített tömeg alapformája, tetőszöge, mérete teljességgel megegyezik a környék pajtáinak, udvarházainak méretével, arányaival.

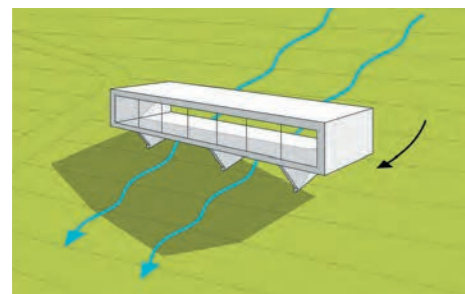
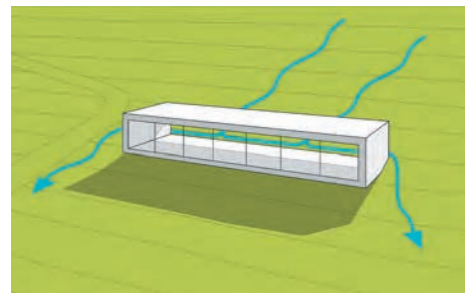
Az alapszerkezet negatív szögű geometriája sem öncélú, hanem ezzel a ház szintézise megoldható, sőt a lebegés hatását is kelti az erős lejtésű terepen, másfelől a tervezők törekedtek arra, hogy a hegyoldalon esőzés, olvadás után lezúduló víz, esetleg lemosott talaj akadálytalanul átfolyhasson a ház alatt. Konieczny bárkájánál a negatív forma tehát indokoltan idézi a hajótesteket, hiszen alatta időnként valóban víz,

csermelyek, erek, patakocskák folynak át. Ezt a negatív formát egyébként úgy is dekódolhatjuk, mintha a háznak egy alsó és felső teteje is volna, amit akár az építészeti dekonstrukció narratívájában is elemezhetünk, ugyanakkor ez a szerkezeti megoldás merevíti a valójában csak három határoló falszerkezettel rendelkező épület.

Az építész leírásából tudható, hogy a teljesen zárható forma a feleség kérése volt, az ő biztonságérzetét elégíti ki, mint ahogyan a zárt formából kinyitható felvonóhidacska is, ami a hagyományos lépcső, bejárat funkciókra is rendhagyó megoldást nyújt.

▲
▲
Ajtók helyett csapóhidakon át közelíthető meg a belső tér

▲
Az épület tömegének előképét a környéken épült pajták adták

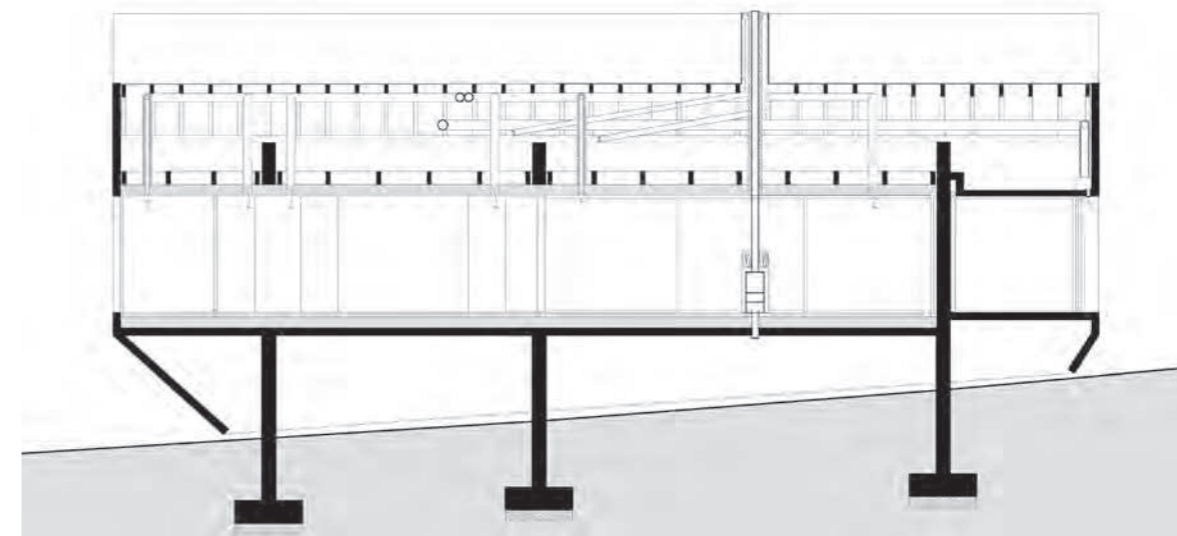
▲
A ház nyitott állapotban a nappalin keresztül teljesen átlátható, így takar ki legkevesebbet a tájból

◀
A mező közepén lévő ház egy földúton, illetve keskeny ösvényen közelíthető meg

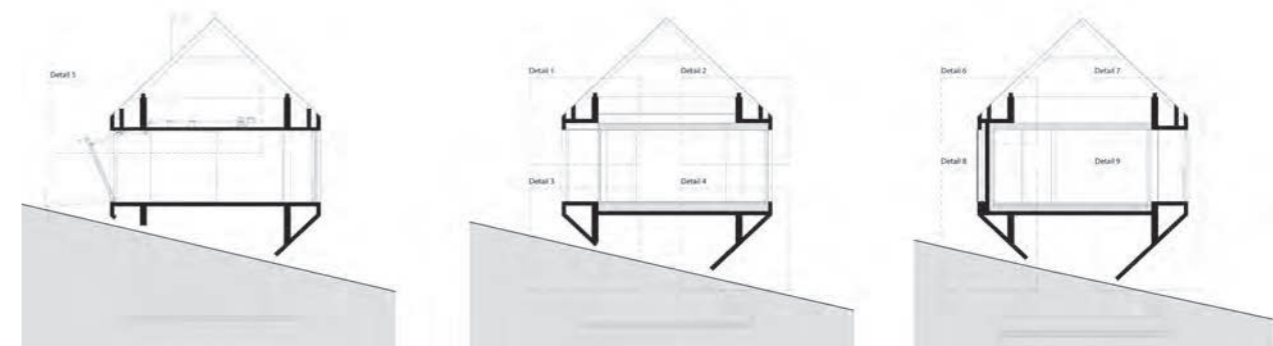

Az említett szöveg alapján világos, hogy a forma és szerkezet redukciójával egy gyorsan és olcsón építhető házat alkottak meg. Odafigyelték például arra, hogy a felhasznált betont helyi üzem állítsa elő, a szigetelést belső szigeteléssel, ún. szórt, zártcellás szerkezetű habbal (sprayed closed-cell-structure foam) oldották meg, a rétegtrendnél odafigyelve a megfelelő párazárásra. Noha a felületes megfigyelő talán máshogy gondolja, alaposabban foglalkozva a házzal, teljességgel hitelessé válik a törekvés a program megvalósítására, vagyis a tájban úgy viselkedik a ház ugyan, mint egy idegen, de egy olyan idegen, aki tudja, hogy csak vendégként érkezett ide.

△
A látszóbeton falazatok látványát nem fedi el külső hőszigetelés

◀
Kis ajtó nyílik a tetőforma talapzatán, ami egyébként amolyan pinceként, tárolóként funkcionál

▲ Nagy ablakok biztosítanak állandó kapcsolatot a környezettel

▲ A nappali központjában egy fatüzelésű kályha áll, míg a szigetelést a falakon belül oldották meg

▲ Optikai tükörijáték a fürdőhelyiségben

Építész: KWK Promes, Robert Konieczny
Társtervező: Łukasz Marciniak
Munkatársak: Marcin Harnasz, Aneta Świeżak
Szerkezet tervező: Kornel Szyndler
Beruházó: Robert Konieczny
Telék területe: 1694.0 m²
Nettó alapterület: 78.0 m²
Teljes alapterület: 138.0 m²
Lakótér méret: 624.0 m²
Építés ideje: 2011 május – 2015 november

„A CSILLAGOS ÉG FELETTEM ...”

Csillagpark látogatóközpont a Zselicben

Nem akarom elkiabálni, de sok tekintetben már most márciusban sikerült abszolválni az „év épületlátogatását”. A télvégi, kora tavaszi Zselic, az erdő, az erdészeti munka látványa, a távolról felhangzó „szekercelárma”, s a napsütésben és a lágyhajlatú dombok között egy igazán különleges épületben jártunk. Különlegessége nem pusztán a funkciójából, hanem az építészeti formálásának részleteiből is fakad, ami talán arra is utal, hogy hozzánk hasonlóan az építészek is ihletett állapotban dolgozhattak.

Szöveg MARTINKÓ JÓZSEF
Építész ERDÉLYI-GÁSPÁR JUDIT,
ERDÉLYI RÓBERT
Fotó BUJNOVSZKY TAMÁS

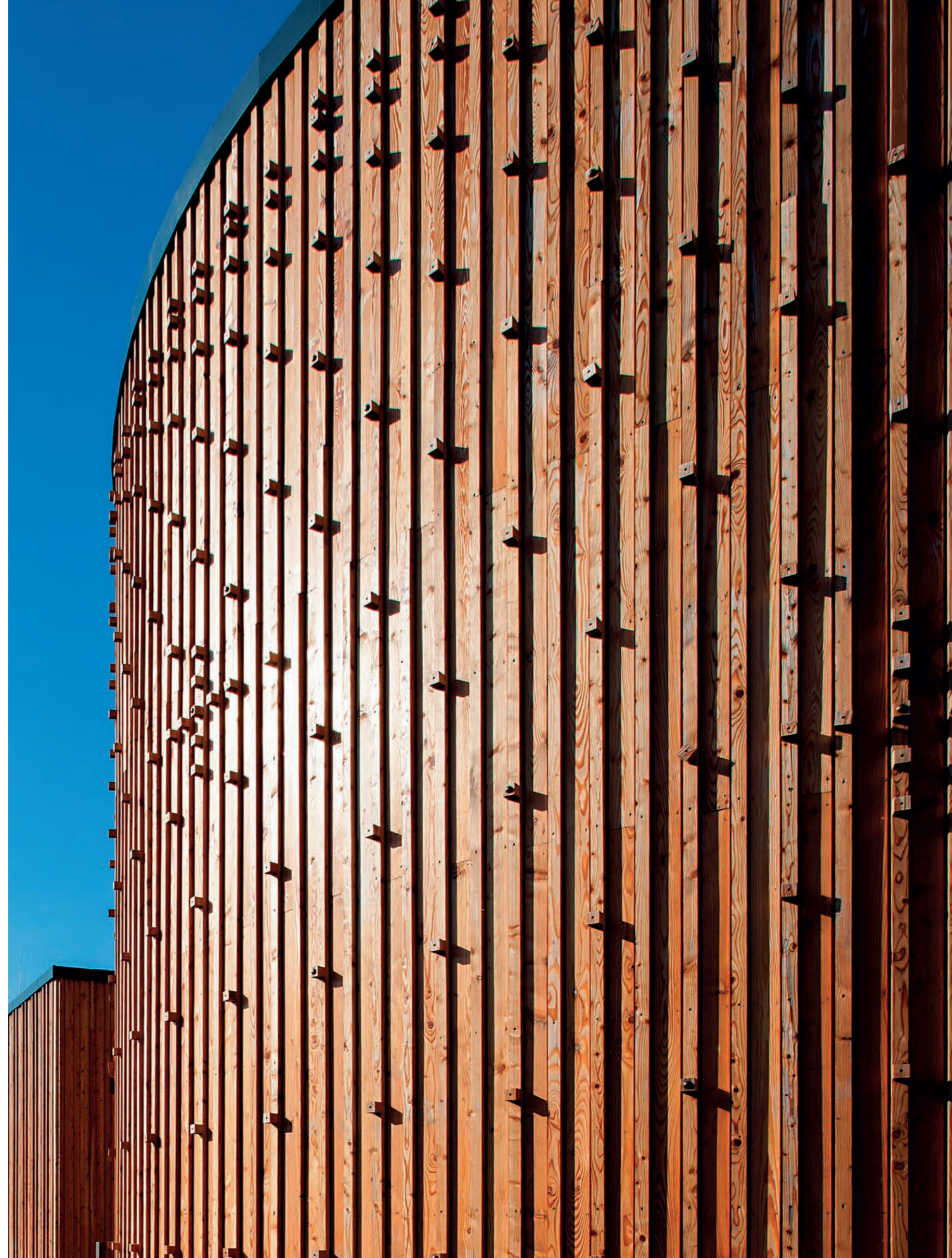
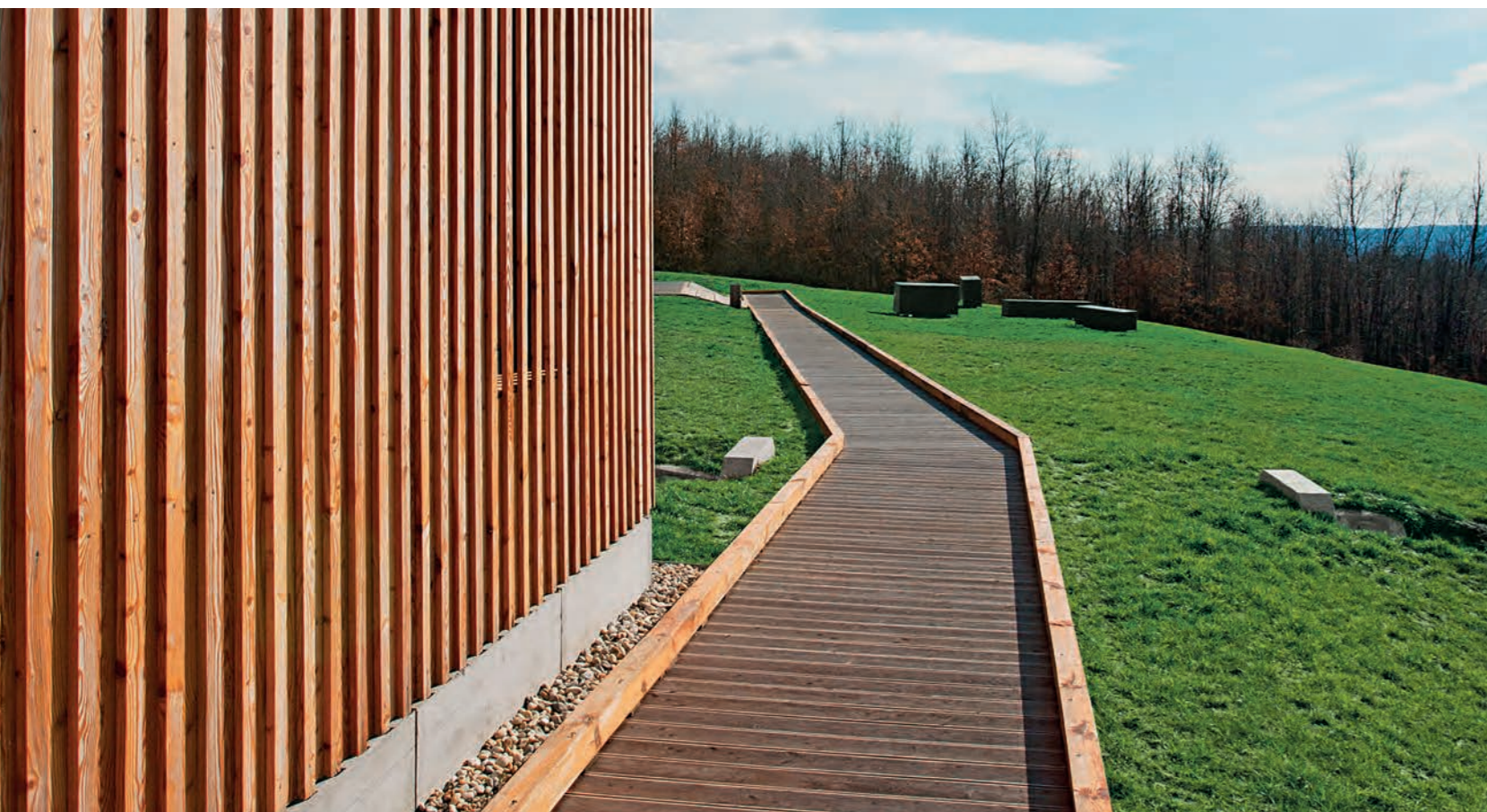
Az elmúlt néhány évben, amikor csak tehetem, fotsunkkal én utazom el a vidéki épületek felvételeire. Ezek a gyakran tizenhat órányi „rohanások” kellő időt biztosítanak az analízisre, az elmélyülésre. Személyessé és anyagszerűvé, „szagossá” teszik

az építészeti munkát, ami a napi szerkesztői munka során hajlamos gyakorlatilag virtualizálódni. Olyan építészeti élményekről van szó, mint amilyen Hideg úr egész napos monológja volt Kőszegen, vagy Kovács Péterék új házainak fotózása Debrecenben, illetve több látogatás Pannonhalmán, hogy csak néhányat említsek. Nem pusztán a verbális, adatszintű információnál kapunk többet ilyenkor, nem pusztán a látvány és tapasztalat tökéletesebb, hanem egy-egy nap hónapokig képes az emberrel maradni. Ilyenkor a lehető legváratlanabb pillanatokban és

összefüggésekben törnek rám az emlékek, szavak, látványok, érzetek.

A nemrégiben átadott Zselici Csillagpark közigazgatásilag Zselickisfalud része. Kaposvártól 25 kilométerre, a 67-es főútról lefordulva, egy 7,1 kilométer hosszú erdei úton közelíthető meg. Miután a Zselici Tájvédelmi Körzet Európában először elnyerte a „Nemzetközi Csillagoségbolt-park” címet, 2012-ben, a SEFAG Erdészeti és Faipari Zrt. létrehozta „A határ a csillagos ég – A Zselici Csillagoségbolt-park komplex turisztikai fejlesztése” című

A fogadóépület környezetalakítása is rendhagyó: ötletes faülőkék és járdák övezik az épületet. Ez utóbbi akadálymentesíti az épületet

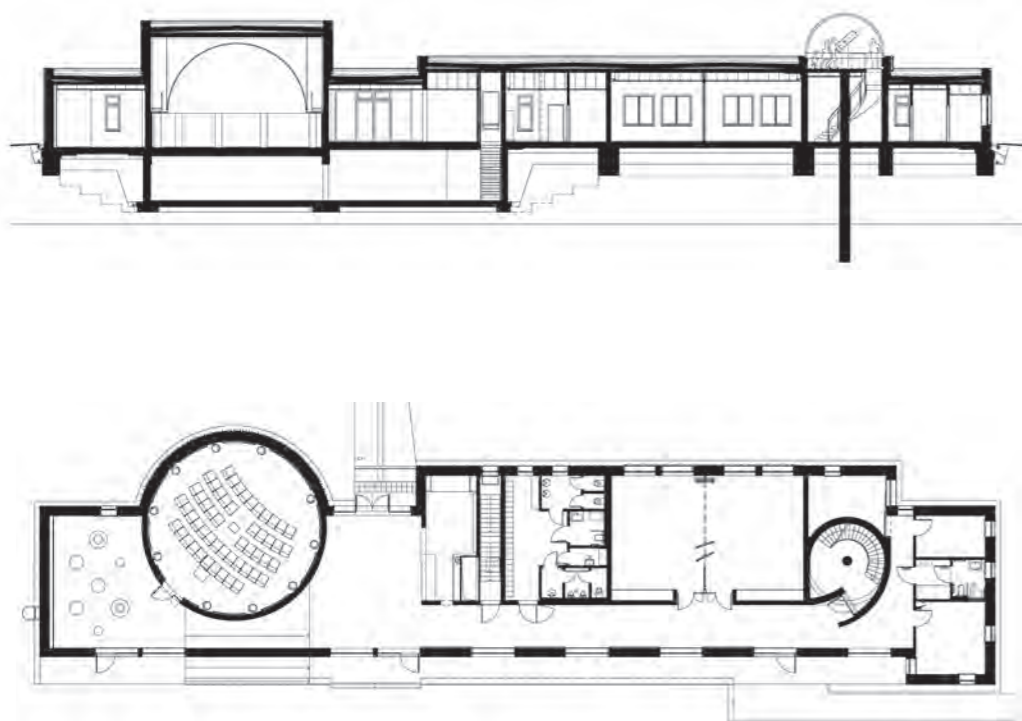

▶ A nyugati oldalfolyosót megnyitások ritmizálják. A kültéri világítótesteket a fényszennyezés elkerülése érdekében az olasz gyártó speciálisan alakította ki

nagyszabású projektet, amihez 670 millió forintos EU-forrást pályáztak meg sikeresen. Ennek révén felépülhetett a csillagvizsgáló-látogatóközpont épülete, valamint egy 25 méter magas, faszerkezetű, ötszintes kilátó, aminek legmagasabb pontja a tengerszinttől 258 méteren van, és ahonnan belátható az egész tájvédelmi körzet, illetve öt darab faszerkezetű, kortárs építészeti részletmegoldásokban gazdag információs pavilon az erdőben.

Ugyan kritikánk elsősorban a látogatóközpont épületére fókuszál, ugyanakkor látva a galyatetői épületgyűttes nemzetközi sikerét (OCTOGON 2015/5), itt a Zselicben is sokkal nagyobb hatóköre van az új fejlesztésnek, mint hogy pusztán egy turisztikai attrakcióról beszéljünk. Ráadásul, ahogyan a celdömölki Vulkanpark esetében is történt (OCTOGON 2013/5), a zselici csillagda is egy tudományos ismeretterjesztő központ, tehát jelentősége jóval túlmutat önmagán.

▼ A zárt keleti főhomlokzat lécezése az erdőre rímel. Oldalt a kilátó fatornyá látható

A bevezetőben szó volt az élményről, aminek több összetevőjét sikerült azonosítani. Elsőként maga az erdő, pontosabban az erdőgazdaság, ami esetünkben nem pusztán a fákat és jó levegőt, hanem az erdészeti munka kísérőit, takaros farakásokat, nyiladékokat, új ültetéseket, ritkításokat is jelent. Valamint, ami az ember és az erdő „munkás” együttesére utal: tervezettségre és a természet törvényeire egyaránt. Szép volt látni ezt! A nem kizsákmányolt, hanem megművelt erdőt. Az élmény második rétege magának a látogatóközpontnak az okos, szellemes, racionális, mégis lírai építészeti karakteréből fakadt.

Az alapos olvasat sajátos kettős rímpárokat azonosíthat az épületen. Ilyen páros rím az erdő fájának vertikális ritmikájára utaló, az erdővel kapcsolatot teremtő lécfedés, amire finoman rímelnek a belső térben megjelenő látszóbeton-felületek, ezek szürkéi, színei meg mint ha az égítestek közeteit idéznék. Második rímpárunkat a planetárium terét jelölő hengeres épületrész és az ugyancsak köralaprajzú csillagvizsgáló-kupola geometriája hozza létre. Ilyen építészeti kettőst látunk az érkezési oldal homlokzatának faléces zártsága és a nyugati oldal nagyablakos nyitottsága között is. A harmadik és leginkább lenyűgöző a Föld és a csillagos égbolt közötti rímelés, ami a földi és égi szféra kettősségéből, kapcsolatából következik. Akárcsak tíz percre beülni a planetárium vetítőjének kupolás terébe is olyan élmény, mintha az ember az űrben lebegne. Lenyűgöző belső utazás a végtelenben, lélegzetelállító térelmény, amire kevés épített tér képes.

▷
Háttérben a lenyűgöző aszteroidagyűjtemény, míg a planetárium palástjának látszóbeton-fala az égítestek fel színére emlékeztet

◁
A planetárium vetítővászna kaput nyit a végtelen űrre

Az építészek ezeknek a rimpároknek a megteremtésében, a szimbolikus és metaforikus összefüggések megformálásában valóban nagyot alkottak, miközben egy jól használható, részleteiben is kifinomult belső teret és külső környezetet hoztak létre. Józan, de lírai és izgalmas építészet ez.

Az élmény betetőzéséhez olyan faktor járult hozzá, amit sajnos ritkán emlegetünk építészeti kritikában. Az ott dolgozó (amatőr) csillagszoknál elkötelezettebb, felkészültebb, munkáját jobban szerető „lakókkal” talán még soha nem találkoztam. Csodás vendéglátók voltak, ráadásul ez a kitüntetett figyelem nem nekünk, az újságírónak és fotósoknak szólt, hanem az erdőnek, a végtelen ürnék, a fizika tudományának és természetesen az épületnek magának.

Építész vezető tervezők:

Erdélyi-Gáspár Judit, Erdélyi Róbert

Építész tervezőtársak:

Hegedűs Anett, Molnár Judit, Durbák Eszter (információs pontok); Somorácz György (kilátó)

Építész munkatársak:

infópontok: Hegedűs Anett, Durbák Eszter, Molnár Judit; kilátó: Somorácz György; csillagvizsgáló: Fügedi Andrea

Belsőépítész tervezők:

**Barna Orsolya, Pucsek Viktor, Balázs Mátyás
Építész munkatárs: Fügedi Andrea**

Kerttervezés:

**Kontra Dániel, Király-Salgó Borbála
(Urban Concept Kft.)**

Világítástechnika:

Szabó Eszter Barbara (Be Light Kft.)

◀

A nyugati homlokzat nyílászárói tolófallal zárhatóak. A belső világítás süllyesztésével, a világítási kép szűkítésével a be light! munkatársai az épületből kiszűrődő fény mennyiségét csökkentették

ÉRTEK MINDENT, HA A HÁZRA NÉZEK

*Debrecen-Józsa
katolikus templom*

Átadták a hívek számára a Gyórfy Zoltán tervei alapján
felépült józsai katolikus templomot.

Semmi sallang, semmi öncélúság.

Szöveg **TAKÁCS ÁKOS**
Építész **GYÖRFFY ZOLTÁN**
Fotó **BATÁR ZSOLT**

Debrecen egyik kiterjedt alvóvárosa, Józsa felé robogunk, a település kapuját egy logisztikai és bevásárlóközpont jelöli, mögöttük az ismerős szedett-vedett házsereg, kocka és mediterrán, légvezeték és Audik. A raktár dobozépülete mögött az autópályát mint ha véletlenül egymás mellé sodródott képkockákat fércelne össze; balra horganyzott lépcsők, hullámlemez, a kamionok beltartalmát befogadó kapuk, jobbra napsütötte, ligetes patakpart. A kamionfolyosó peremétől kanyargó sétány vezet a fasor mögött derengő zöldvezetési házak sziluettje felé, padokkal, hidacskaival. Csak utólag fedezem fel, hogy a bizarr-bukolikus ösvény

a liget és a házsorok között szerénykedő templomhoz vezet.

Józsa új, katolikus templomának kontextusa a jellegtelen: a telek szinte esetlegesen, a kertvárosi beépítés peremén helyezkedik el, inkább megnyerő erdei kápolna, mint a „falu” súlypontját meghatározó szakrális hely. Beállítottság és hangulat kérdése, hogy a szemlélőtől a keresetlenségtől meghatódik, vagy az jut eszébe, hogy akár a helyi trafó- vagy szivattyúház is kerülhetett volna ide. Az épület tengelye merőleges a házsorokra, a főhomlokzat a parókia felé néz, de közvetlen szomszédjai – egyelőre – csak a liget fái. A látszóbeton kapuépítményt látva egy percre felrémlenek holmi újhullámos villamosmegállók, de a dolog működik, a betonkeret diszkréten megünnepli a belépést és minden értelemben jelzi a ház markáns különállását.

▼
Bátor tömörség:
az építész bizott az
absztrakt tömeg
és a sűrű anyag
elemi erejében

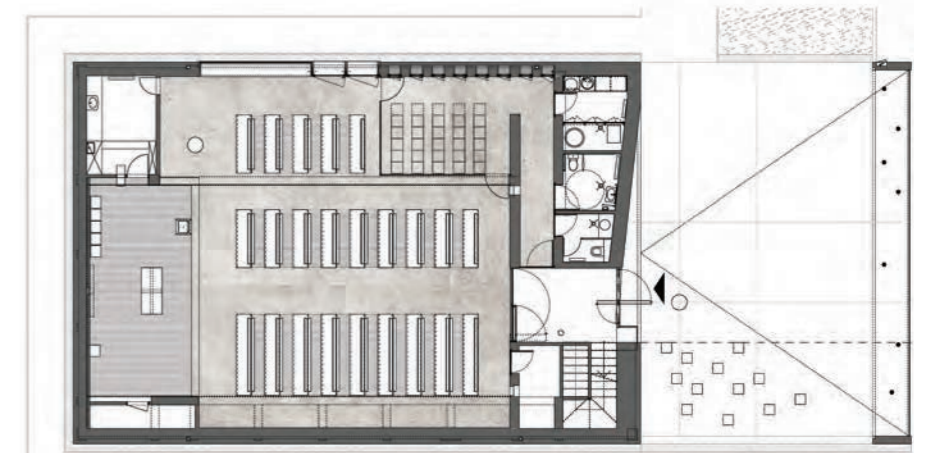
A templomtér barlangszerűségét az oldalsó fényaknáknak teszik kortárs zárójelbe

A tömör, minimálisan áttört tömeget nézve a kivitelezés szépsége tűnik fel elsőként. A telibefügázott, „smírolt” téglaburkolat a tervezői szándéknak megfelelően zavarja meg a szemlélőt, távolabbról valamilyen homogén felületre, agyagra vagy vakolatra asszociálók, közelről pedig látszik a kőművesmester dicséret odaadása; minden részlet a helyén van, sehol egy rossz illesztés; és közben elhangzik Lewerentz neve is. Hallgatom az inspiráció forrásait, hogy tudniillik a közelben megtekinthetők egy Árpád-kori

templom romjai – büszke is rájuk a gyülekezet –, illetve a román templomok zárt, biztosságot sugárzó erőd-jellege, és a kora keresztény templomok elemi barlangszerűsége... de minderre tulajdonképpen nem is lenne szükség, érték mindent, ha a házra nézek. Nincs játéknak fülentett erőlködés a nyílások finomkodó kiosztásával, a tömör anyag beszéli, és ez olyan jól sikerül, hogy az érzetet nem zavarja a téglaburkolat „akasztott” minősége sem (mert nem tola-kodóan kozmetikai). Az absztrahált, nyeregvetős

ház-archetípus szimmetriáját a robosztus, de nem uralkodó harangtorony bontja meg, ennek folytatásaként a lamellás üvegfelületekkel feltárt mellékhajó domesztikalja a fő tömeg tárgyszerűségét. A templomhoz a szentély mögött jelenleg titokzatos palánksor tapad, mögüle csiszolt mészkőfelület bukkan elő – urnatemető lesz itt a megrendelő kérésére, mondja az építész – nem túl biztató, de ezt most hagyjuk.

A bejárat előtt csiszolt betonburkolatú tér fogadja a látogatót, nagy kár, hogy a tervekben

szereplő térbútorok és a külső keresztelőkút nem valósult meg. Belépve nyomott belmagasságú fogadóterbe érünk, azonnal feltűnnek a gyülekezeti élet nyomai, a Barkaszentelés nyomai még a padlón. Balra a karzatra vezető betonlépcső, jobbra a mellék helyiségek folyosója nyílik, de a faburkolatú szélfogóból már invitál a templomtér dinamikája. A szikár szerkesztés és a külsővel azonos burkolat miatt a tér tényleg időtlennek és magától értetődőnek hat, semmi sallang, öncélúság, csak az élére állított téglasorok ritmusa a barlangot idéző, sejtelmesen derengő boltozaton. A fény csak oldalról és közvetetten szűrődik be, balra a dupla kötényfallal elrejtett fényaknákból, jobbra pedig a keresztelőkápolnaként és gyerek-foglalkoztatóként szolgáló mellékhajó már említett, lábazatig érő ablakából. A szórt, természetes fényt a falazatba rejtett fényvetők egészítik ki. A fogadóplacc csiszolt betonja folytatódik a templomtérben is, a téglat az üvegfelületek és az egységesen bükkből készült lécezett falburkolat, illetve a padosorok ellenpontozzák. Látszik az építész szándéka az

általá végigpepecselt részletmegoldások realizálására, de a mesteremberekkel és a konvenciókkal való küzdelem kétesélyes marad. Az építészeti praxis örök neurózisa, hogy a dédelgetett terek fölötti kontroll az átadás után megszűnik, a „mű” kérélméletlenül elszakad a szerzőtől amint a megrendelők birtokba veszik. A józsi templomhoz hasonló, szigorú műgonddal megkomponált terek esetében ez különösen kritikus pillanat, és sajnos a gyülekezet vezetői mintha kevésbé érezték volna rá az egyensúly törekénységére. A nyilván ridegnek ítélt padlót itt-ott megbarnult giccscsönyvekkel takarják, az előtérben kiszuperált irodaszékek üdvözlik a betérőt, a liturgia a tervezett diszkrét felület helyett az obligát plazmatévéken követhető, a hangszórókat pedig a falakat idéző téglakamuflázs matricával (sic!) igyekeztek eltüntetni. Szerencsére a templom a spontán ráakódott „posztmodern folklórelemek” dacára is azonnal eléri azt a sajátos, elemi hatást, ami – nem templomjáróként is – a padhoz szegez, csöndes szemlélődésre készítet egy jól sikerült szakkralis térben.

Megrendelő:

**Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye,
Bosák Nándor püspök, Felföldi László plébános**

Építész:

Györfy Zoltán

Építész munkatársak:

**Kasuba János, Ferencz Attila,
Kocsel Andrea, Benke István**

Belsőépítész:

Tündik Ferenc

Kertépítész:

Sándor Tamás

Az épület robosztusságát az átgondolt részletek és a jó kivitelezés egészítik ki

Szöveg MARTINKÓ JÓZSEF
Építész KOCH PÉTER
Fotó BUJNOVSZKY TAMÁS

TÁRGY AZ IDŐBEN

*A szigetvári
Zrínyi-vár új
látogatóközpontja*

„Viseletes vitézt kérnek-e?” Ezzel a meglepő mondattal fogadták a kasszabódé előtt kétfős stábunkat Szigetváron, amint beléptünk a vár falain belülre. Noha kihagytuk a csábító ajánlatot miszerint az új fogadóépület fotóin korhű végvári vítezi gúnyába öltözött fiatalemberek is szerepeljenek, ez a momentum is jól mutatja, hogy az építészet és az idő furcsa viszonyban lehet egymással.

A kortárs műemlékvédelem alapidokumentumának 1964 óta, a Történeti Épületek Építészeinek és Szakértőinek Második Kongresszusán született ún. ICOMOS Velencei Chartát tartja az építész szakma. Ebben a dokumentumban a „műemlékek konzerválására és restaurálására vonatkozó általános alapelveket” fogalmazták meg a küldöttek 16 pontban. Számunkra, illetve a kortárs építészet számára ebből a 16 pontból most a 11. és 12. pontokban leírtak tekinthetőek igazán relevánsnak, hiszen itt esik szó arról, hogy a történeti emlékek restaurálása során a különféle időben keletkezett rétegek egyaránt fontosak és megőrzendők lehetnek, vagyis a restaurálás során nem cél, hogy a felújítást végző szakemberek „stílusegységet” érjenek el. Míg a világhálón fellelhető fordítás szerint: „12. A hiányzó részek kiegészítésére szolgáló hozzátételeknek harmonikusan kell az együttesbe illeszkedniük, meg kell azonban különböztetni azokat az eredeti részeketől, nehogy a restaurálás meghamisítsa a történeti és művészeti dokumentumot.”

Szigetvár várának, ennek a magyar, török, horvát történelemben és irodalomban egyaránt kiemelkedő jelentőséggel bíró helynek a felújítási munkálatairól több szakmai és laikus fórumon beszámoltak már az illetékesek. Ehelyütt engedjék meg, hogy sem a misztikus részletekkel bíró egykori dzsámi, sem a 19-20. századi múzeumi épületrész, sem a további rekonstrukciós ütem részleteire ne térjünk ki, de figyelmen kívül hagyjuk a laikus médiában a napokban fellángolt, aktuálpolitikai vetületektől sem mentes, alapvetően fél-információkon, némi xenofób, iszlamofób indulaton alapuló „minaretvitát” is. Lapunk számára ugyanis az új, nemrégiben átadott fogadóépület került fókuszba, és noha a kontextus valóban fontos, ugyanakkor másutt jól dokumentált.

Kritikai elemzésünk szempontjából tehát Koch Péter építész, vezető tervező és a Nara Stúdió fogadóépületét önállóan mutatjuk be, amire az objektum formálása, illetve az Charta logikája okán érezzük magunkat felhatalmazva. Érdekes, hogy ugyan fogadóépületről beszélünk, ugyanakkor az építést kísérő leírásokból tudható, hogy az alkotók az épület szó helyett a „térplasztikai elem” kifejezést használják.

Ezzel a gesztussal találóan deklarálják az építészek azt, hogy őket is a funkció stílisis értelemben neutrális megfogalmazása foglalkoztatta leginkább, mintsem az amúgy is kerülendő „stílusjegység” vélt igénye. Így a modern szárny, amiben pénztár, apró múzeumi shop, alagsorában mellékhelyiségek kaptak helyet, valójában egy bejáratnak tekinthető, ami végeredményben pusztán egy üvegszerkezetű nyaktaggal kapcsolódik csak a „kastélyhoz”. Ráadásul nagyszerű építészeti leleményről tanúskodik, hogy az alacsony, lapostetős modern szárny emelése a földtől, illetve a rámpával történő megközelítése tovább erősíti a „térplasztikai hatást”, az épület tárgyyszerűségét. Ez a tudatos lemondás a stílisis illeszkedésről, valamint a fizikai kapcsolat jelszerűsége, vagyis ez a tulajdonképeni formai, szerkezeti redukció elegánsan oldja fel a múlt-jelen-jövő építészeti konfliktusait. Nem bővítés, nem toldás, hanem inkább kortárs szobor, ami nagy, visszatükröző üvegfelületével, a zárt véghomlokzatán megjelenő árnyékjátékkal inkább optikai, szimbolikus kapcsolatra törekszik az évszázados rétegekkel, mintsem fizikai kontaktusra.

Szép, magabiztos gondolat, ami méltó korunkhoz és mindahhoz, amit az előző korok ránk hagyományoztak.

Építésztervező:

Koch Péter (Nara Stúdió Kft.)

Tervezés éve:

2014

Átadás éve:

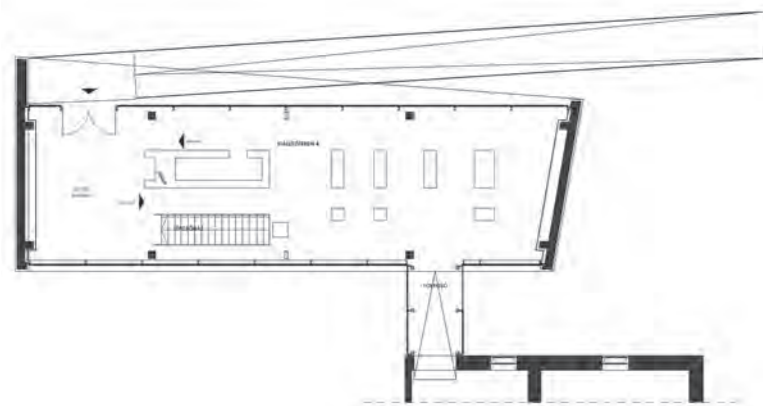
2015

Alapterület (össz. nettó):

198 m² (ebből pince 56 m², földszint 142 m²)

◀

Hagyományos épületforma helyett egy feltekeredő kőszalagot idéző látogatóközpont

Üvegszerkezetes nyaktag terem légi kapcsolatot. Oldalról jól látható az elemelt, lebegő tömeg

A fogadóépület áttörtsége segít vizuális kapcsolatot teremteni az épített környezet és az új szárny között

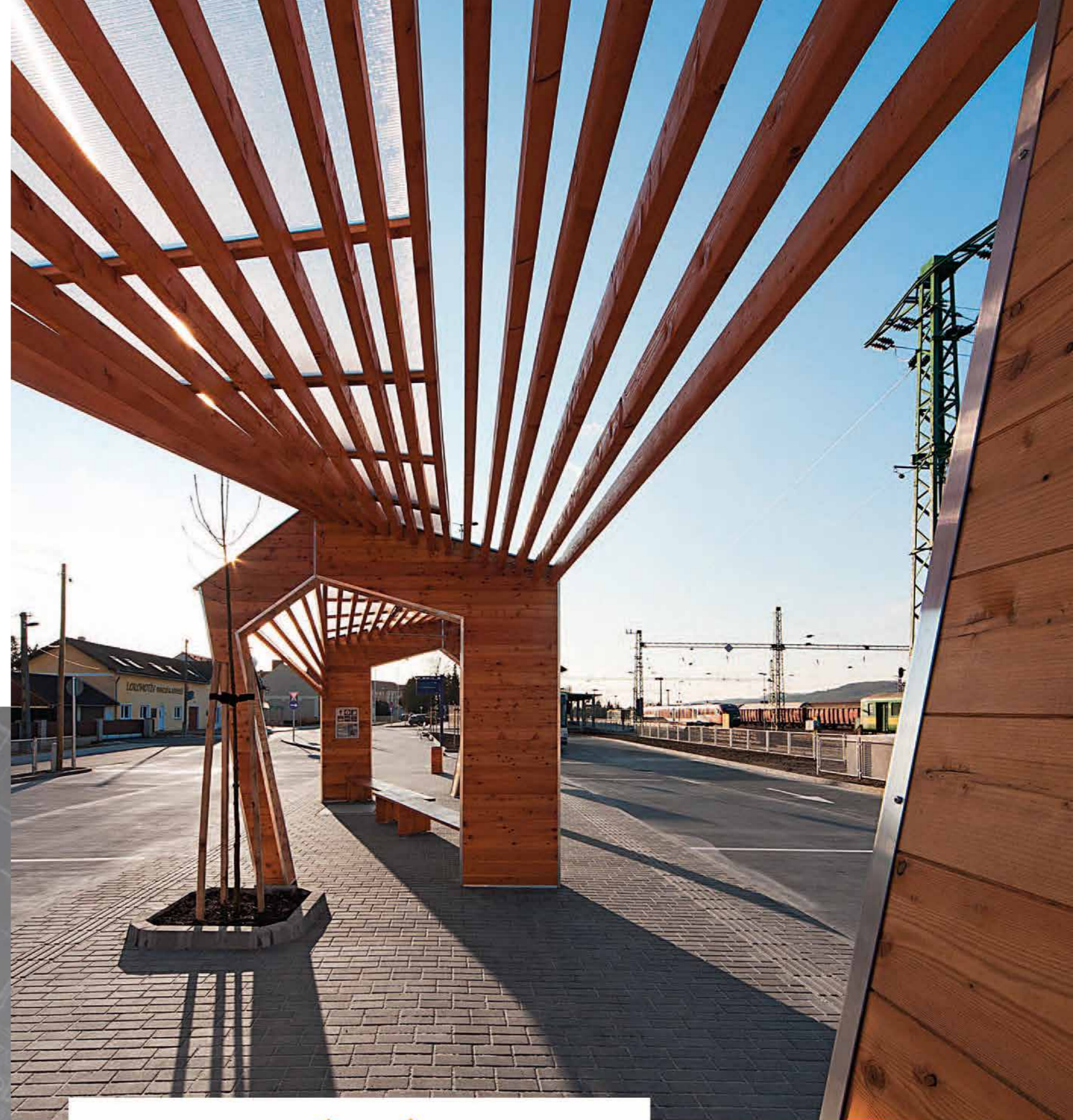
25 ÉVES TAPASZTALATTAL

BGW Építőipari és Szolgáltató Kft.

Az építőipari kivitelezéssel foglalkozó BGW Építőipari és Szolgáltató Kft. 1991-ben alakult meg Bt.-ként, a jelen társasági formában 2008 óta működik. Alapítói, egyben tulajdonosai: Babos Attila, Gugora József, Weintrauth András. Szerkezetépítéssel és generál-kivitelezéssel foglalkozó társaság igen széles tevékenységi körrel bír, egyebek mellett foglalkoznak épület, közmű-, vezeték- tetőszerkezet és egyéb befejező építéssel, tetőfedéssel, egyéb speciális szaképítéssel, épületsziloszerkezet-szereléssel, valamint takarítási munkákkal, zsalu-állvány, gép- és gépjármű bérbeadással. A társaság 36 főállású munkatárssal dolgozik, de alvállalkozói létszáma eléri a 200 főt. Mind a magánmegrendelések esetén, mind pedig a nagyvállalatok generálkivitelező fővállalkozójaként nagy hangsúlyt fektet a BGW arra,

hogy mindig extra minőségben és szoros határidőre teljesítse a vállalt feladatot. „Munkatársaink személyes, valamint cégünk legnagyobb megrendelőinél megszerzett generálkivitelezői tapasztalatára építve, valamint speciális szakipari alvállalkozó partnereink segítségével támaszkodva továbbra is célunk a komplex feladatoknak, megrendelőink arculatának és egyedi kívánásainak való tökéletes megfelelés.” – áll egyebek mellett a cég bemutatkozóójában (x)

BGW Kft.
7622 Pécs, Sport u. 15.
Tel.: (+06-72) 522 892
Fax: (+06-72) 522 893
E-mail: bgw@bgwkft.hu
Web: www.bgwkft.hu

dian studio Kft.
H-1095 Budapest, Soroksári út 48. Hungária Malomudvar Irodaház
www.dianstudio.eu info@dianstudio.eu

dian studio
f i t o u t
www.dianstudio.eu

KIVILÁGÍT A FA

Buszmegálló
Szentgotthárdon

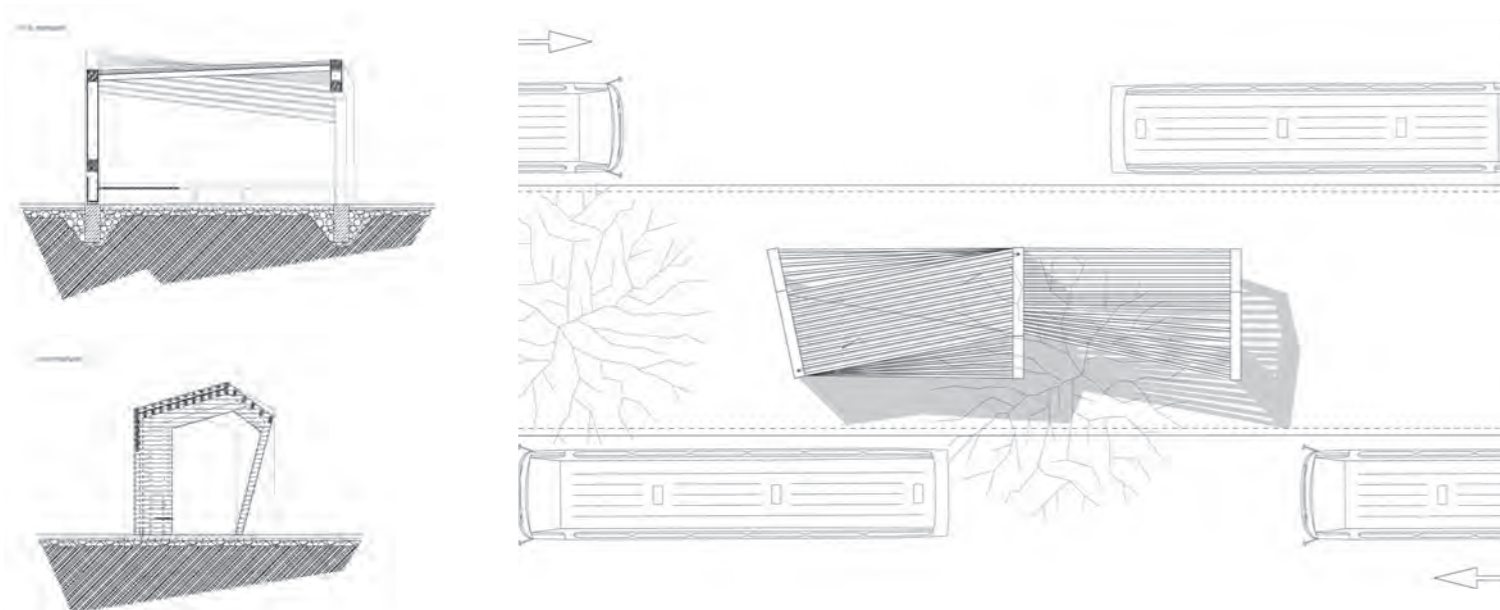
Igazi, ipari-közlekedési szinorgia közepébe került ez a két faszervezet. A fakó

betont egyik oldalról a GySEV zöld-sárga vagonjai és elektromos traverzei szegélyezik, a másik oldalon tetszőleges házak, a Lokomotív Söröző, középen a Vasi Volán kék-fehér színpárja játszik be menetrendállvánnyal és két csinos biciklitárolóval. Nem könnyű itt érvényesülni. —

Szöveg **TORMA TAMÁS**
 Építész **KENDIK GÉZA**
 Fotó **BUJNOVSZKY TAMÁS**

A nyugati határszél városának is a szélén vagyunk, a vasútállomás mellett. Az itteni buszállomást egy hosszan elnyúló betonsziget köré szervezték, a peron mindkét oldalán a szomszédos falvakba, Gasztonyba, Alsó- és Felsőszölnökre, Kétvölgybe, Szakonyfaluba induló buszok állásai sorakoznak. (Utóbbi négy község a Szentgotthárdi kistérség települése is, ahol szintén hasonló alapelemekből építkező megálló állnak majd.) Erdők

között, az Őrség és a nemzeti park közelében vagyunk, a fa fészerepe tehát kézenfekvő választás volt még akkor is, ha ez a mikro-környezet annyira híján van minden természetközelinek, hogy akár Kőbánya-Kispesten vagy a fővárosi agglomeráció bármelyik tetszőleges pontján is lehetne. A fa tehát inkább ellensúly itt, megnyugtató természetessége inkább a szokatlan forma vibrálása a hullámzó tetőkkel és a szabálytalan nyílásainak összeolvasásából adó

dó spirálhatással. Mert a hosszanti átlátásokkal és a játékosan elforgatott megnyitásokkal már-már térplasztika ebben a szomorú, kisváros-városszéli környezetben.

A két beálló egymás után, a megálló tengelyében áll és kontúrjaikkal házfornát imitálnak ugyan, de környezetükhöz képest erősen dekoratívak. Szinte fel sem tűnik, hogy mindkét irányban nyitottak, szél ellen, nap ellen nemigen védenek – igaz, itt a vasútállomás közvetlen szomszédságában a külön váróterem fölösleges. (A gyors záporok elől viszont védettek – a rácsos faszerkezetet ugyanolyan műanyaglapok borítják, mint a már emlegetett és frivolán kék kerékpártárolókat.) A fa mindenesetre vigasztalóan „világít ki” innen: a környezet hétköznapi prózaiságában, a vidéki valóságnak

ebben a függőlegesekre, vízszintesekre lecsúszított egyszeregyében a hullámzó tetővonalával és a két építményen átlósan keresztbe futó padokkal kicsit olyan, mint egy távolról idepotytyantott ajándék.

És az is. Az Unió településfejleszt.

Vezető építész tervező:

Kendik Géza (A4 studio)

Munkatársak:

Papp Zoltán, Gönczöl Zsófia

Tervezés:

2014-2015

Átadás:

2016

▲
 A két beálló egymás után, a megálló tengelyében áll és kontúrjaikkal házfornát imitálnak ugyan, de környezetükhöz képest erősen dekoratívak

MINDIG MÁŠ VILÁG

Szöveg **TORMA TAMÁS**
Építész **RIEDL TAMÁS**
Fotó **BUJNOVSZKY TAMÁS**

Buszpályaudvar Keszthelyen

Van egy oldalsó nézőpontja a keszthelyi buszpályaudvar merész tetőszerkezetének, ahonnan olyannak tűnik, mint egy óriáscsúszda. És ha már óriáscsúszda, rögtön eszembe jut a négyes metró II. János Pál pápa téri állomása, ahol a lejáró ferde tetejét tavaly nyáron tényleg csúszdának használták a környék bevállalósabb gyerekei.

A fémív lábánál itt ugyan medence nincs, de az ilyen helyzetekben sosem tudom eldönteni, vajon a szerényen csak feladatmegoldó technikai építészetet díjazzuk inkább vagy az erős építészeti gesztust, ami mer ilyen ellentmondást nem tűrő hatást kelteni? Mert a keszthelyi vasútállomás előtti téren most teljesen nyilvánvalóan ez a legerősebb hatás. Lendületesen átfog, simán maga alá gyűri a fogadóépület – hozzá képest – jól nevelt téglafarmáját, a fémfelszín alatt végigfutó erős sárgája pedig a környék szolid pasztelljei között lesz főszereplő. Ezzel egyébként a buszbeállókak azt a 90 fokkal elforgatott rendszerét is erősen kihangsúlyozza, ami szerint eddig egy-egy átlagos buszpályaudvart elképzelték: az út szélén sorba rakott beállókkal vagy egy központi épület köré kétoldalt vagy elliptikusan elhelyezve. Az erős gesztusnak viszont ára van még

akkor is, ha nyilvánvaló az előrelépés. Keszthelyen évtizedek óta csak az aszfaltcsíkok voltak némi esőbeállóval, önálló buszpályaudvar nem volt. Most a lendületes tető alá valamivel kevesebb, egészen pontosan öt buszváró-sziget került, közöttük a fel- és leszálló szigetekkel. Amik első ránézésre kissé szűknek tűnnek, különösen akkor, ha két, egyszerre befutó távolsági busz közé még utasokat és csomagokat is elképzelnünk. A csúszdatetejű állomás legnagyobb újdonsága persze a funkcióbővülés is a fedett váróhelyiséggel és benne a digitális és egyben integrált utastájékoztató rendszerrel, azaz a buszállomáson a szomszédos vasútállomás menetrendjéről is információt kaphatunk, illetve fordítva. Közben a vasútállomás is éppen átalakul: most az a hatvanas években, faragott terméskövekből modernistává átalakított épület készül eltűnni, ami akkor

a régi, hagyományosan MÁV-egyenarcú állomást váltotta fel. A retró balatoni homlokzatot most sima modorú drapp kőlapok váltják le, miközben az állomás előtti friss tér főszereplője azért a szánkóíves új buszpályaudvar.

Vezető építész tervező:

Riedl Tamás (T.J.Terv Bt.)

Munkatársak:

F. Demeter Erika, Horváth Zoltán

Generál tervező–közlekedéstervező:

Bónus Gyöngyi

Tervezés éve:

2010

Átadás éve:

2015

A vasútállomás előtti friss tér főszereplője a szánkóíves buszpályaudvar

FÖLDRŐL AZ ÉGBE

Pilótaképző- és vizsgaközpont, Debrecen

Szigorú, kissé technicista tömegképzés és barátságos, fényes belső enteriőr. a debreceni pilótaközpont kubusszerű minimalista jellegű architektúrája elegáns és a jó értelemben vett komolysággal biztosít teret mind a tanulni vágyóknak, mind pedig az érdeklődő látogatók számára.

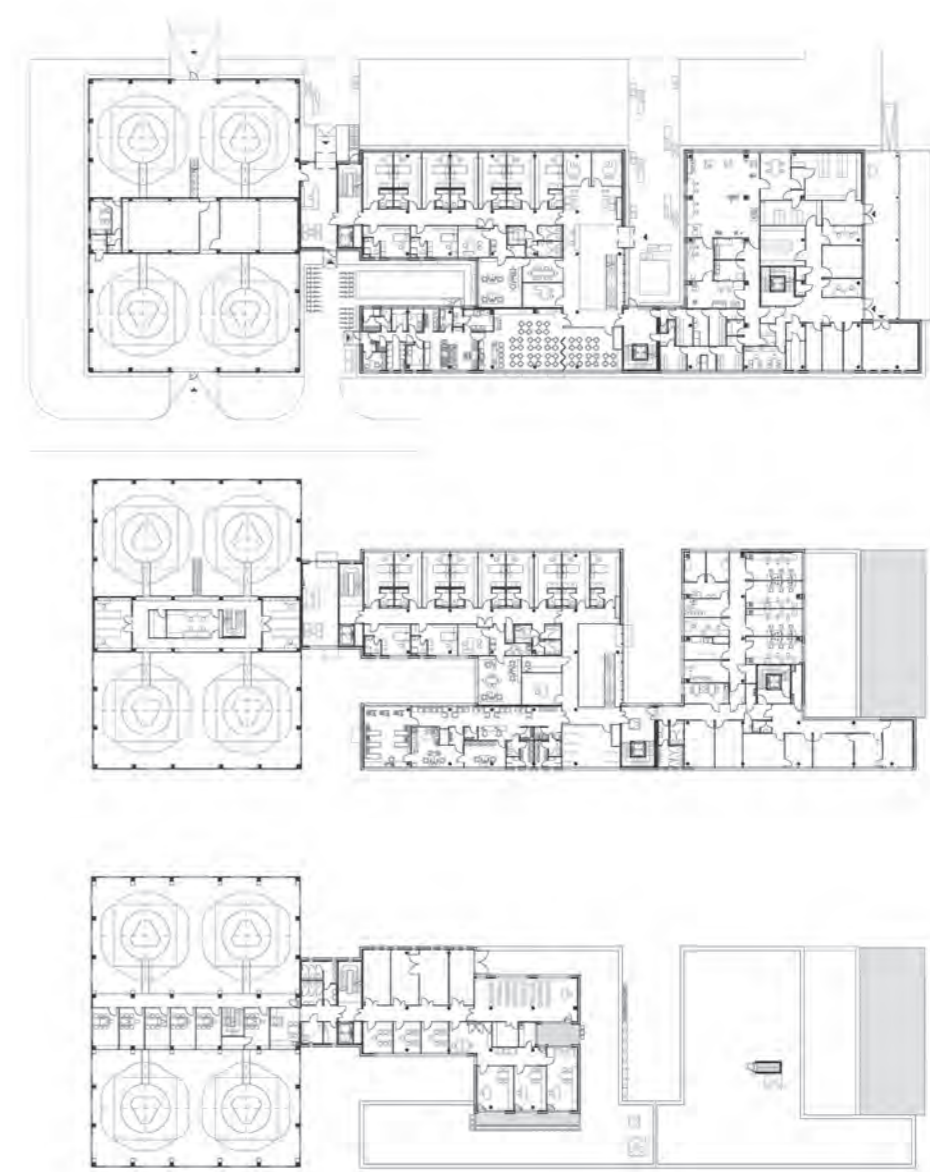
Szöveg KOVÁCS PÉTER
Építész LŐRINCZ ATTILA
Fotó BUJNOVSZKY TAMÁS

Köztudott, hogy a hatalmas felelősség miatt a pilótaképzés az egyik legösszetettebb és talán legköltségesebb szakmák közé tartozik. Ennek megfelelően egy oktatóközpont igen komoly felszereltséggel kell, hogy rendelkezzen, olyan háttérrel, amely képes mind a repülni tanuló, mind pedig a gyakorlott pilóták vizsgáztatására. Az Érték-Forma Bt. (Lőrincz Attila) által tervezett debreceni központ mind esztétikumában, mind pedig összetett funkcióiban kiválóan megfelel a hely által megkövetelt feltételeknek. Az épület tömege, vizuális jellegzetessége már távolabbról tekintve is erőteljes megjelenésű, köszönhetően a fémlemezburkolatnak, amely által főként a napfényrel karöltve fénylő testként emelkedik ki a térből. A horizontális szerkesztésű, sávosan építkező test meghatározó módon az üveg, az acél, valamint a zöld színvilág hármából épül fel. A homlokzati megoldás esztétikai szempontból is szervesen illeszkedik a funkcióhoz, ahogyan a repülőgépek jól látható módon kitűnnek a környezetükből az égben is, ugyanazon módon a központ is képes arra, hogy ezt

a vizuális „felfénylést” megvalósítsa. A zöld színű homlokzatrészek viszont hozzásegítenek ahhoz, hogy a teljes mértékben ipari jelleg kísé letompuljon, és familiárisabb összehatás keletkezett a külső szemlélő számára. Ugyanakkor az épület teste nem idegen a környezetétől sem, hiszen a környezetében található autósálonhoz valamint élelmiszeráruház épületéhez hasonló a lapostetős megjelenése.

Természetesen az architektúra lényegi sajátossága, hogy nem „szokványos” funkciók kapnak benne helyet, ez kihatással van a homlokzati elemek megoldására is. A kubusszerű testet markánsan meghatározzák a külső árnyékoló lamellák, amelyek azon túl, hogy a horizontális tagolású dinamikát erősítik, lényegi szerepet bírnak. Az épületben található költséges szimulátorokat ugyanis védeni kellett a közvetlen napfénytől, amellet azonban szempont volt a csarnok egyenletes természetes megvilágítása is. A déli homlokzat az engedélyezési tervben tartalmazott egy további elemet is, hiszen a tervezők itt helyezték el egy árnyékoló szolárfalat is, ez azonban túlzott mértékben megnövelte a kivitelezési költséget, így sajnálatos módon nem épülhetett fel.

A belső enteriőr kialakításánál szintén sokféle funkciót kellett figyelembe venni, hiszen

helyet kapott egy 20 ágyas egészségügyi vizsgálati részleg, melegítőkonyha és étterem, fitnessterem, szauna, valamint masszázsterem. Külön érdekesség, hogy az egészségügyi vizsgálati részleg itt még egy kiegészítő gyógyszer-gyártási épületrésszel is kiegészült, amelyben orvosi vizsgálatok mentén elsősorban repülésbiztonságot segítő gyógyszerek kikísérletezését és gyártását lehet elvégezni.

A külső, épületszerkezeti és homlokzati megoldások mellett szót kell ejteni az enteriőről is. A fogadótérbe belépve a látogató azonnal megérinti az alapvetően a világos színvilágra és fafelületekre épülő hangulatvilágot. Ezt a „tisztá” felületkezelést fokozza a természetes fény erőteljes jelenléte is, amelyet a külső szerkezeti felépítés és a homlokzati megoldások hivatottak biztosítani. Jól látható módon a belső esztétikuma nem feltétlenül követi a külső homlokzati megoldások felületeit. Míg ott inkább a technicistább anyaghasználat kerül előtérbe, addig a belső a fafelületek dominanciájával és a világos-fehér felületeivel ezt a külső „szigorúságot” hivatott bizonyos mértékben ellentéteztetni. Noha a két megoldás nem a legszorosabban kapcsolódik egymáshoz – hiszen

▼ A belső a fafelületek dominanciájával és a világos-fehér felületeivel a külső „szigorát” hivatott bizonyos mértékben ellentéteztetni

▲ A horizontális szerkesztésű, sávosan építkező test meghatározó módon az üveg, az acél, valamint a zöld színvilág hármásából épül fel
Az enteriőr kialakításánál szintén sokféle funkciót kellett figyelembe venni ▼

más végezte a belsőépítészet, nem a generáltervező cég –, az enteriőr nem elhibázott, összességében a látogatógondolatban létrejöhet a komoly-ipari külső által konstruált jelentéskör, ugyanakkor belépve az épületbe az otthonosság érzete is kapcsolódik hozzá, főként a meleg, sokszor narancsos, illetve fafelületek által keltett érzetnek kapcsolódóan. Meglátásom szerint e két tapasztalat sokkal inkább erősíti, nem pedig kioltja az architektúra által keltett összhatást. Mivel a hely nem csupán a pilótaképzést szolgálja, hanem egy jövőbeli akadémiának is helyül szolgálhat, így ennek mentén egy komplex és jól felszerelt épületgyűttes áll a repülés szerelmeseinek és e hivatást választók rendelkezésére.

Vezető építész tervező:

Lőrincz Attila (Érték-Forma Bt.)

Építész munkatársak:

Papp Mátyás, Horváth László, Urbán Boglárka,

Tóth Viktória, Fekete Máté (Érték-Forma Bt.)

Engedélyezési terv:

2013

Kivitelezési terv:

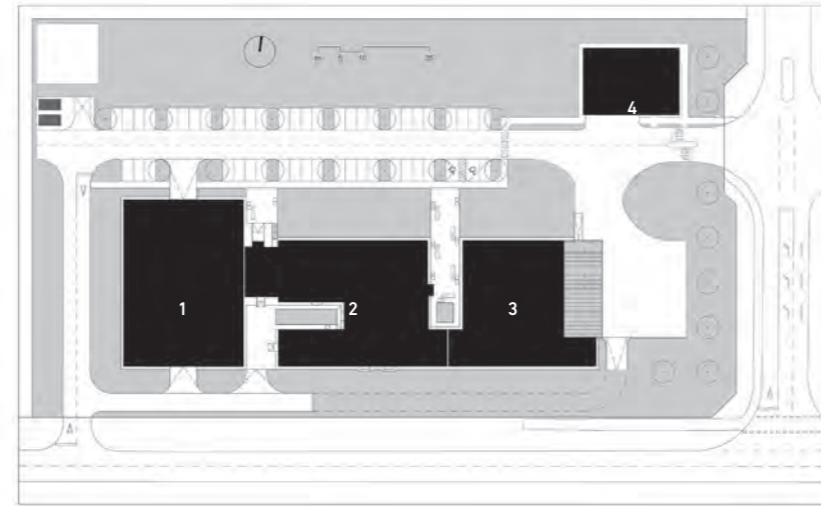
2014

Átadás éve:

2015

Összes hasznos alapterület:

főépület: 5356 m², porta-garázs: 307m²

1. Szimulátorcsarnok
2. Oktatási épület
3. Gyógyszerészeti épület
4. Porta - garázs

▼ A fémlemezburkolat a napfényel karöltve fénylő testként emelkedik ki a térből

Dual Glass Kft.
2243 Kóka, Nagykátai út 133.
info@dualglass.hu
www.dualglass.hu
70/398-4845

DUALGLASS

Egyedi zuhanykabinok:

Mala Garden, Regency, Atlantisz, Aurora, La Riva, Liszky Pincészet

Tárolók, vitrinek:

Jurisics vár, Aquincum Múzeum, Szántó Kovács János Múzeum

Üvegportálok:

Vodafone, Dockyard, Játék-Vár

Edzett üvegfalak,
keret nélküli nyíló
és tolóajtók,
egyedi méretű
zuhanykabinok,
üvegorlátok és járható
üvegfelületek

INDÓHÁZTÓL A KLINKER- TÉGLÁIG

Vasúti szakszolgálati épületek Vácon

Stílszerűen természetesen vonattal kell érkezni, a vonat már lassít, mert Vác következik. Az északi oldalon azonban még lendületből lehet elkapni az új szakszolgálati épület képét: a lendületesen elcsúsztatott tetővonal elsősre éppen a vasút mozgásához látszik igazodni, az épület pedig nem a részleteivel, hanem a tömegével hat.

Szöveg **TORMA TAMÁS**
Építész **PETHŐ LÁSZLÓ**
Fotó **TÖRÖK TAMÁS**

A váci vasútállomás, az első magyar indóház valamivel később, és a másik oldalon van. 1846. július 15-én a 33 kilométer megtétele után maga a felavató József nádor és felesége is az első szerelvényen érkezett meg Vácre. A tavaly felújított állomás az új peronokkal, aluljárókkal nyilván sokkal nagyobb figyelmet kap, mint az a két új szolgálati épület, ami mellett már elhaladtunk.

A váci állomást rég körbenőtte a város, mégsem lett a város közepe. A túloldali MÁV-telepen családi házas, kertvárosi utcák keverednek üres raktárépületekkel, a jellegzetes, de már funkciójukat veszített, fehér MÁV-kerítések itt ott megvannak, de nem kerítenek el semmit. A Telep utca mellett álló vasúti szakszolgálati együttes három épületéből végül csak kettő épült meg, a Biztosítóberendezési és a Pályafenntartási Szakszolgálaté. A tervezett egységből és főleg az általuk körbezárt udvarok rend-

▶
Ugyanaz a szikár tömörszerűség, amit a Koller József, Földes László és Pethő László által jegyzett Debreceni Igazságügyi Központ óta már ismerünk

A sötét téglaburkolaton a nyíláskiosztások is csak visszafogottan játszanak

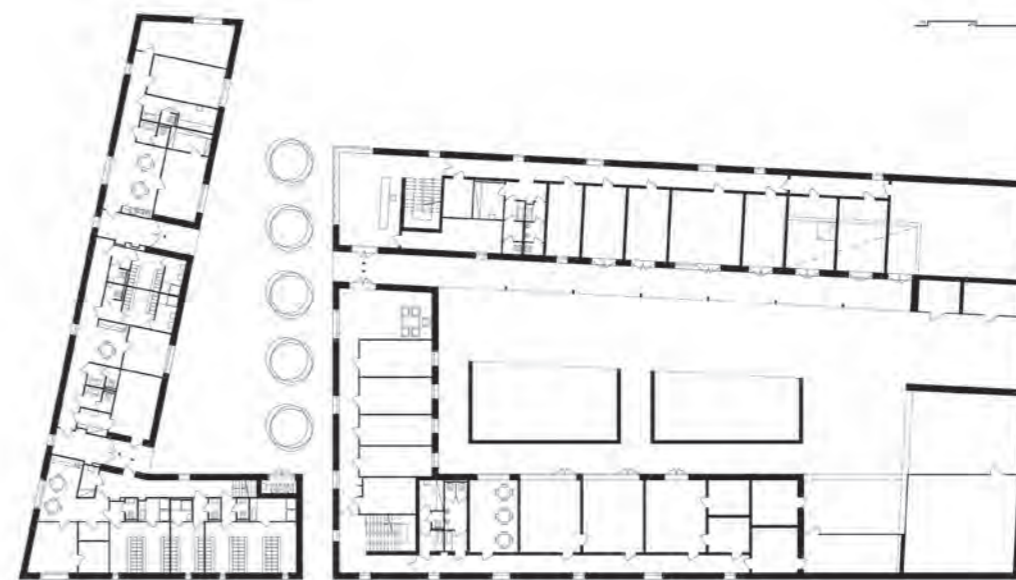
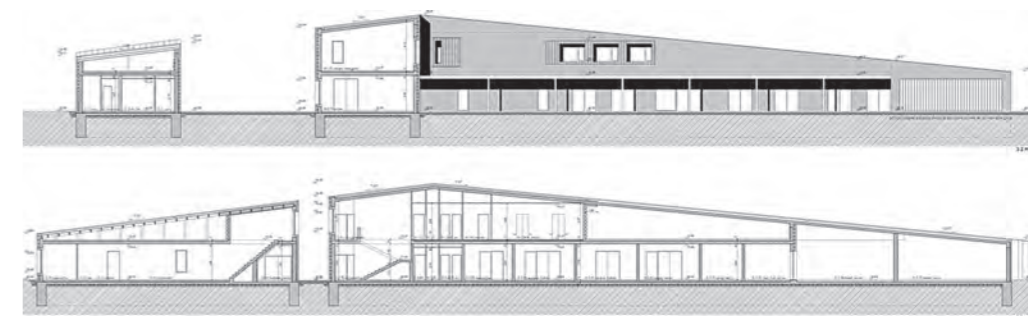

Időtálló zártság, masszív klinkertégla-homlokzatok

szeréből egy (a családi házak felé) félig nyitott, és (a vasút felé) félig zárt konstrukció született meg, ami leginkább az arányaival alkalmazkodik felemás környezetéhez.

Illeszkedni nincs mihez – az állomás fejlesztéséből a tágabb környezet rendezésére vonatkozó tervek kikerültek – így leginkább ez az időtálló zártság, a masszív klinkertégla-homlokzatok mondanak itt sokat. Ugyanaz a szikár tömörszerűség, amit a Koller József, Földes László és Pethő László által jegyzett Debreceni Igazságügyi Központ óta már ismerünk, a sötét téglaburkolat uralkodik, rajta a nyíláskiosztások is csak visszafogottan játszanak. Szinte meglepő a már-már intim belső udvar, belül pedig a két

◀
A tavaly felújított állomás, peronok, aluljárók után két újabb épület: szolgálatoké

▼
Erős a történelmi térerő Vácot: 1846. július 15-én a 33 kilométer megtétele után maga a felavató József nádor és felesége is az első szerelvényen érkezett meg a városba

szervezeti egység igényeinek megfelelően műhelyek, technikai helyiségek, irodák és öltözők sorakoznak. Pethő Lászlóké eredetileg a MÁV már emlegetett típuskerítéseihez is alkalmazkodni akartak, végül ez sem valósult meg, a területet olcsó drótkerítés választja csak el a vágányoktól. Igaz, mindezt a legtöbben csak a vonatból, menetközben látják.

—
Vezető építész tervező:

Pethő László (GEON Építészstúdió Kft.)

Építész munkatárs:

Molnár Zsófia, Nagy Zsuzsa

Kiviteli terv:

B. Terbe Erzsébet (Mérték Építészeti Stúdió Kft.)

Tervezői felügyelet:

GEON Építészstúdió Kft.

Tervezés éve:

2011

Megvalósulás éve:

2014

Nettó alapterület:

1689,5 m²

—

ARCCAL A JÖVŐ FELÉ!

*Új bölcsőde és közösségi tér
Nagykovácsiban*

A látványában a hagyományos falusi háztípushoz igazodó és a tájba illeszkedő, de funkcióiban a megújuló kisközösségi élet igényeihez alkalmazkodó, sőt azt stimuláló bölcsőde épült Nagykovácsiban, amely a gyermeki perspektívából is szabadságot, élményt és biztonságot sugall.

Szöveg **UHL GABRIELLA**
Építész **FÖLDES LÁSZLÓ, SÓNICZ PÉTER**
Fotó **SIROKAI LEVENTE**

▲ A gyerekrajzokat is idéző hársziluettek

◀ A fal-üveg egyenletes ritmusa

A szakmai profizmus hiába kötelez az objektivitásra, mégis elsőként személyes élmények tolnak fel szülőként, amikor a Nagykovácsiban megépült új bölcsődéről, Földes László és Sónicz Péter épületéről írok. Először is anyukaként irigykedem. Felötlik bennem a belvárosi lakásból átalakított bölcsődék, óvodák szűkösség élménye, ahol egymást óhatatlanul lökdösve rángattam le én is a ruhát reggelente a szülőkkel egytemben gyermeimről, ahol veszélyes átkelésekkel nehezített terepen jutottak és jutnak el a játszótérre levegőzni a bölcsődések, óvodások. De a vidéki tapasztalat sem jobb, a legtöbb helyen a kisgyermekek őrzésére szerveződött intézmények az újrahaznosítás jegyében sebtében átalakított, felújított egykor más funkciójú épületekbe kerültek. Ami leginkább hiányzik mindegyikből az az óvó tágasság. A tárgyalt épületegyüttesben – öt épületszárnyából eddig három épült meg a nagykovácsi bölcsődének – úgy szervezték a teret, hogy az egyszerre nyújt tágas mozgástérrel a gyermekeknek és fal-üveg ritmusában beláthatóan és megnyugtatóan kontrollálja tartózkodási helyüket, mégha kóborolnak is, akkor sem vesznek szem elől és tévednek veszélyes terepre, illetve egészséges és természetes kap-

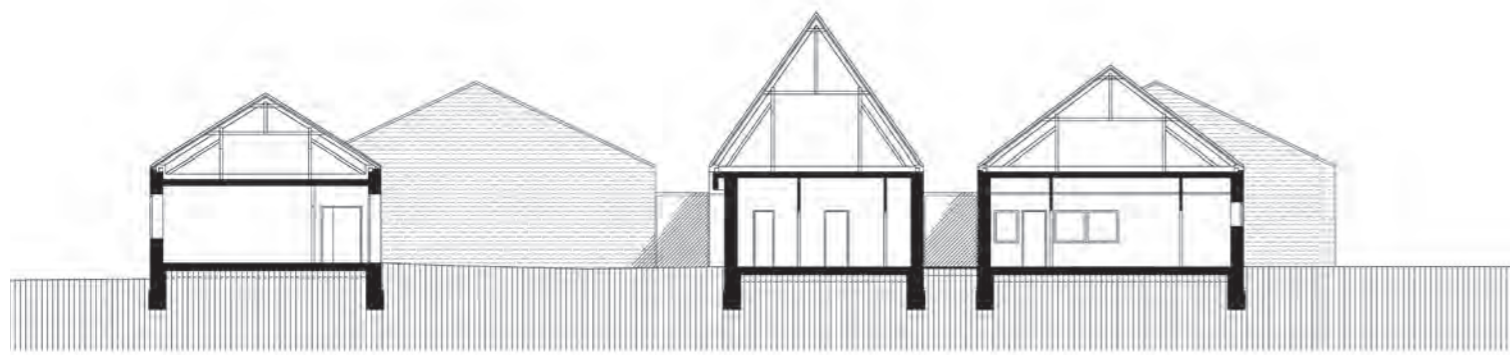
csolatot teremtenek a kint és bent világa között. A foglalkoztatók nagy üvegfelületei a szabadság és nem a bezártság, az ott- vagy elhagyatottság érzetét keltik a gyerekekben. Nemcsak őket lehet biztonsággal figyelni, hanem a gyerekek is már a távolból megpillanthatják a várt édesanyát, édesapát. Ezenkívül van hely a játékra, a mikrovilág megismerésére. Egészséges térélményre nevel már a kezdetektől. És nemcsak kívülről oltalmaz okosan az épület, hanem belső szerveződése, terem és mellékhelyiség fűzése is a gyermekek korához igazítva alakul. A csoportszobákba, foglalkoztatókba beleépített ovális helyiségekbe (vizesblokk) közvetlenül és biztonsággal eljut a kisdud, illetve hasonló elrendezések az ötletes megoldású öltözők és beépített szekrények, ezekbe könnyen elrejtethetők és elővehetők a foglalkozásokhoz szükséges játékok, eszközök. Üde, ám visszafogott a bútor és kiegészítők színvilága is egyszerűen és egyértelmű-

en vezeti a gyermeket, identifikálva bölcsődei hovatartozását („kék”, „zöld” csoport). A látványos minimalizmus mögött, szigorúan és következetesen végiggondolt építészeti idea rejlik. A gyermeki igényeket maximálisan ismerő és figyelembevevő építész olyan szofisztikált térrendszert alakítottak ki, amely rendszerben nyújt biztonságot a gyermekek számára.

Visszakanyarodva még egy másik, az épület-együttesben kifejezetten hangsúlyos funkcióhoz, a közösségi térhez. Itt annak az igénynek a megfigyeléséről és beépítéséről van szó, amely a megfiatalodó főváros környéki településen meginkább előtérbe került, az anyukák, szülők, találkozási pontja ez. A szükséges, de mesterséges játszóház, közösségi ház-szisztéma integrálása oda, ahol a gyermekek és szülők egyébként is rendszeres időközönként találkoznak (ehhez járul majd a védőnői szolgálat helyisége a még be nem fejezett szárnyakban). Természetes és

A városi szövetbe illeszkedő tömegformálás

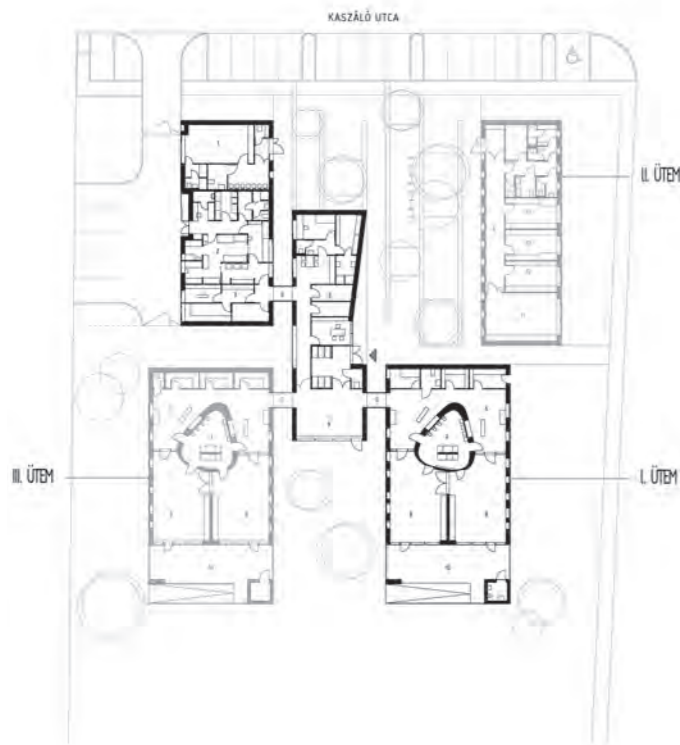

aktív közösségi tér alakul ki, ahol az információ szervesen összeér. Individualizált társalmunkban valóban praktikus és teoretikusan is tágas teret biztosít egy kisközösség számára, hogy jövőjén, a gyermekeken (gyermekintézményeken) keresztül teremtsen antik mintára fórumot, vagyis érintkező, nyilvános, élénken vitázó közteret.

Építész:
Földes László, Sónicz Péter
(Földes és Társai Építésziroda Kft.)
Tervezés:
2013
Átadás:
2015
Bruttó szintterület:
1291 m²

▼ ▷
A tárgyak színvilága is egyszerűen és egyértelműen vezeti gyermeket, identifikálva bölcsődei hovatartozását („kék”, „zöld” csoport)

1. Fogorvosi rendelő
2. Konyha
3. Irodai blokk
4. Közlekedő
5. Átkötő híd
6. Öltöző
7. Mosdó
8. Csoportszoba
9. Fejlesztőszoba
10. Külső fedett fektető
11. Közösségi tér
12. Munkaszoba
13. Tanácsadószoza

■ Átadott épületrészek
■ Későbbi fázisban épülő részek

be light!

SIMES

luce per l'architettura

Be light Kft.
H-1025 Budapest
Szépvölgyi út 146
www.belight.hu

Ghost by SADLER

Lighting void

The light blade comes from the concrete.
When it's off, it disappears.
No artifice, just a cut in the concrete with
brutal and magic inspiration: Actually a
technical prodigy, directly casted into the
concrete, the product of a sophisticated
and invisible genius to fuse architecture
and light in a natural way.

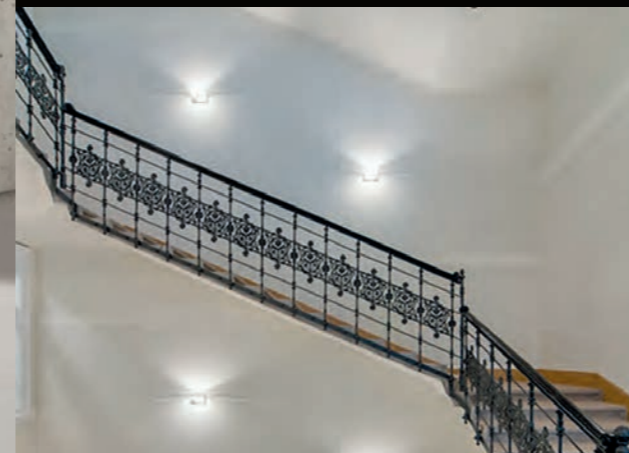
Marc Sadler

Product guide video

HOTEL MOMENTS

A jó világítás az építészet része.
Ergonomikus, környezettudatos és
az embert helyezi a középpontba.
Értéket teremt.

Világítástechnikai tervezés
Látványtervek készítése
Világításvezérlés és programozás
Világítótest értékesítés

be light!

www.belight.hu

NÖVEKVŐ KÉJELMEK

Megnyílt a Hotel Moments

Szöveg **SZÉPVÖLGYI VIKTÓRIA**
Építész **NAGY CSABA**
Fotó **BUJNOVSZKY TAMÁS**

A pesti bérházépítéssel újjászületett példánya áll előttünk, évtizedek mocskából kifürösztve, glancban-flakkban „minden kényes izlés” (sic!) meglelédesére az Andrassy úton. Felfedeztük a négycsillagos Hotel Moments múltját és jelenét.

Rejtett csillagrendszer, Radnóti Fanniját csodáló álmatlan éjszakái, Kosztolányi cigarettáktól izgatott hajnali szíve, Tóth Árpád lila dalra kelt nyakkendője a körúton és Molnár Ferenc Nádor utca első emeletére vízionált dzsentri disznótora épp úgy, mint Gobbi Hilda balul elsült bevásárlása a *Csirkefejben* vagy a *Roncsfilm* ételszagú burleszkje – mind a bérházak elválaszthatatlan történeteiként rögzülnek a fantáziánkban. Nehéz hagyaték. A tompa sercegéssel végigéző, kátránypapíros vezetékek, az évtizedek mállasztotta vakolat, az óncsövek sziszegő repedése és az orravesztett szoborfejek mind önazonosság-erejű részletek, egyben a romkocsmá-kultúra, a hostel-biznisz és az ingatlan-panamák rendezetlenségben gazdag 21. századi bázisa. Unokáink sem fogják látni – mondaná rögvést Ráday. Dehogynem! És itt álljunk meg egy pillanatra.

Időugrás. Hild János büszke új művére, az

1789-ben átadott Újépületre, be is költözik, itt tervezeti, hogyan fejlődik majd várossá ez a polgárság által gyanús objektumként értékelt építészeti rejtély. Ekkor érkezik Pestre József nádor, akit hamar meggyőznek Hild szabályozási és díszítési tervei. 1801-ben elkészítik Pest szépítéséről vázlatukat, amelyet őfelsége II. József elfogad. Így a Hild-József nádor ketős a Királyi Szépítő Bizottságot megalapítva lázas tempóban veti magát munkába, épülni kezd hamarosan a só- és dohányhivatal, színház, elbontatnak az árnyékszékek, kihelyezésre kerül a városmagból a vágóhid, eltávolítják a veszthelyet és a pellengért a vásártérről, folytatják a városfal korábban megkezdett bontását. Céljaik közé emelik a Duna szabályozását és a kockakövel kirakott rakodópart építését, tavak betemetését, utcák és házak rendezését, csatornák létesítését és Dunába való bevezetését. A munkát József nádor viszi tovább, Hild 1811-

ben meghal, fia, József veszi át a nagy pesti építkezéseket. Ugyan kritika is éri Széchenyi részéről a városzépítést, hiszen sem a papa, Hild János, sem József nádor „nem lelkesedtek a parkírozásért”, de még a szabad terekért sem. A pesti sivatagnak egy ellenpéldáját látták, mégpedig a „kő és téglavárost.” A nádor halála után kezdődik meg a mai belvárost végleges formába öntő új szakasz Széchenyi, majd tanítványa, Andrassy Gyula irányítása alatt. Heroikus és hosszú küzdelem veszi kezdetét egy modern város, mi több, az egységesített főváros megteremtéséért. 15 évnyi munka után, 1885-ben átadják a Sugár utat, amelyet 1886-tól a városépítő után Andrassy útra keresztelnek át, ekkor már új, elegáns bérpaloták és városi paloták szegélyezik és áll a frissen megépült Operaház is.

A Nyitra környékéről származó, tudományokban jártas Schossberger Lázár és fia, a később a Pesti Izraelita Hitközség elnökévé válasz-

Az ágy háttámláján a földszint mennyezetének freskórészlete jelenik meg. Az L-alaprajzú, eltolósos kialakításnak köszönhetően meglepően sok: 99 szoba kapott helyet 4 szinten.

tott Schossberger Simon Vilmos közösen több céget is alapítottak, hadiszállításokat kiszolgáló, olajfinomító, valamint kétszersültgyártó üzemekkel indul el a vagyonosodásuk, de később a dohánykereskedelemben is beszállt a család, a kiegyezéskor mint Pest leggazdagabb kereskedőit tartják számon a császári kapcsolatokkal bíró Schossbergéket (maga Ferenc József adományoz nemesi címet nekik). Így nem meglepő, hogy Simon Vilmos fia, báró tornyai Schossberger Henrik megvásárolja az épülő Andrassy út egyik legdrágább telkét és megrendelést ad 1880-ban Feszty Adolfnak a három utcával határos területre (ez ma az Andrassy út 8. szám alatti terület) egy bérpalota megtervezésére. A bécsi, majd zürichi politechnikumban tanult Feszty 21 évesen, 1871-ben nyit Pesten tervezőirodát, majd hamarosan hat Andrassy úti palotán és bérházon dolgozik párhuzamosan, köztük a mai Bajcsy-Zsilinszky út sarkán álló Fonciére Biztosító Társaság épületén.

Az elegáns Schossberger bérpalota vasoszlopos loggiájának földszinti boltzatát Lotz Károly stílusát idéző sgraffítóval díszítették, az elegáns dzsentri szalon vélhetően az első emeleten üzemelt. Az Andrassy úti földszinti üzletben rendezkedett be egy angol és francia kerékpárokat és egyéb fémöntvényeket áruló vaskereskedés. A házban minden bizonnyal élénk társasági élet folyt (itt lakott a Schossberger család számos tagja, valamint országgyűlési képviselők, miniszter, papírgyári igazgató, orvostanár, fecskendő- és szivattyúgyáros, út- és vasútépítési vállalkozó) egészen az 1910-es évekig, egészen Henrik és özvegye haláláig. (Ekkor Henrik fiai alapítványi formában komoly adományt nyújtottak a Nemzeti Múzeum állattári gyűjteményének gyarapítására és egy kisebb összeget Bornemisza Pál Afrika-kutató segélyezésére. Annak a Bornemisza Pálnak, aki szintén a házban lakott és Schossberger Henrik lányának eljegyzése kapcsán a tragikus Rosenberg-Batthyány párbajt és kényszerházassággal végződő családi botrányt is kiobbantotta.)

Az épületet 1912-ben veszi meg a Magyar Élet-és Járadékbiztosító Intézet a Schossberger örökösöktől. Ekkorra tehető a földszinti Hungaria Nagymozgó filmszínház megnyitása, amely a megszorodott pesti mozik sorában kiemelkedőnek számít: „elsőrangú műsorával, minden komforttal épült intim, gyönyörű hajlékával is méltó akar lenni, hogy Budapest legkényesebb izlésű, leguribb közönségének színházává legyen”. A megnyitóra készített reklámfüzet szerint „az első magyar beszélőképes mozgószínház”-ként is kívánják működtetni, azon fölül, hogy saját zenekarral bír, valamint a híradó elő-

▲
A földszinti lobbiba nyíló, nappali-hangulatú pihenő egyben a konferenciaterem esemény-cateringre használható előtere is

►
Az eredeti öntöttvas oszlopok, terazzo-minták és tardosi vörös kő helyenként megmaradtak. A kibontott ablakparapetek mögött a közös előszobává tett egykori folyosók ma „csalókán” otthonos érzést keltenek

A Révay utcára néző konferenciaterem eltolható fallal és szekciótérre osztható. Az 1910-es években ez is földszinti mozi része lehetett

jeként „délután öttől éjfélig vetíti az estilapok zárta után történt legfontosabb eseményeket szünet közben diapositívekkel”. A kialakítás nagyszerűségéről árulkodik a rövid bemutatás: „Művésien kiképzett architektúrájú nézőtér, kifogástalan zenei akusztika, izléses páholy-, erkély- és széksorokon kívül tágas előcsarnok, ruhatár, buffet, dohányzóhelyiség, temperált fűtés, világítás és módszeres szellőzéssel gondozzuk és szolgáljuk látogatóink commoditását.” Az 1920-as évekig még találni nyomokat arra, hogy Kino Plasticon néven működik tovább mozi a földszinten, amely Budapest egyik „színesre vetített plasztikus mozgóképszínháza”. 1917-ben a tetőszerkezet leégése változást hoz az épület megjelenésébe, a korábbi díszes kupolák eltűnnek, és a helyére felépül a negyedik emelet. Az élet- és járadékbiztosító idejében az első emelet irodaházzá alakított részein működik nyelviskola, védőoltóanyag-gyártó székhelye és vöröskereszt egyesület, a két háború között, az Andrássy úti fronton pedig automobil-mintaszalon. Utóbbi időszakban lakja a házat a Néppopera karmestere valamint dr. Szent-Györgyi Albert, Nobel-díjasunk.

Az 1930-as évek végén a Magyar Nemzeti Bank Nyugdíjintézete veszi meg az épületet, leválasztások történnek, később a Fővárosi Közlekedési Felügyelet használja a házat, megtartva az előző évtizedekben jellemző iroda és bérház funkciókat. 1994-ben helyreállítják az első emelet öntöttvas oszlopait, 2007-ben felújítják az utcai homlokzatokat, de összességében az épület rossz állapotát jelzi, hogy a 2010-es évek elején málló falú romkocsi működött benne rövid ideig, Uri Muri néven.

2016 márciusában a CD Hungary Zrt. tulajdonában és fejlesztése révén Hotel Moments néven nyitják meg a házat – a szálloda üzemeltetője a Continál Group. Az építészeti minőség Nagy Csaba és az Archikon stúdió tervezőinek, a belsőépítészeti a Krokít vezető Göde Andrásnak köszönhető. A megmentett sgraffitók szakszerű, műemléki felújítását a New York kávéház és megannyi Andrássy úti épület freskóin vezető restaurátorként dolgozó Herling Zsuzsanna jegyzi, a fémrestaurátor Lehoczky Tivadar, a terazzo restaurátora Kiss Róbert volt. A földszinti, külsős vendégeket is kiszolgáló Bistro Fine étterem Radnóczy Eszter (estér partners) kreatív munkáját dicséri.

Térugrás. Nagy Csaba és Göde András közös tervezői zsenialitása több ponton is megmutatkozik. A függőfolyosó üvegfedése önmagában csak egy szellős, napfényes, de csarnokhangulatú, akusztikailag terhelt átriumot eredményezne, annak köszönhetően viszont, hogy egyedi vilá-

▲
A lakosztályok fürdőszobái ugyanazt az otthonos eleganciát és magas fokú esztétikai minőséget képviselik, mint az átalakított épület egésze

◀ ◀
A háromszögekre osztott, valójában rombusz alakú, filigrán elemekből szerkesztett üvegterelő motorikusan árnyékolható. A tetőszint megemlése az utcáról láthatatlan, miközben üvegfalú, panorámás padlásszobák létrehozására adott lehetőséget

Vélhetően a Káldy Gyula utcai, földszinti fronton helyezkedett el az 1910-es években a mozi vetítőterme. Jelenleg a hotelt és az Andrásy úti forgalmat kiszolgáló étteremként születtek újja. A valós és grafikában megjelenített fiókokból mintha a ház rejtett történeteit húzhatnánk elő

gítótestekkel, szőnyeggel, zongorával berendezett zónát alakítottak ki a földszinten, a vertikális adottság ellenére is a belátható, horizontális tér élmény dominál. A tetőszint megemlése az utcáról láthatatlan, miközben légies, üvegfalú, panorámás padlásszobák létrehozására adott lehetőséget. Már a szintén Nagy Csaba által tervezett Andrásy út 19. számú II Bacióban is megjelent az újragondolt függőfolyosó koncepciója, a hotel esetében a kibontott ablak alatti parapetek és a nyílásokban megjelenő beltérek, valamint közös előszobává tett folyosók csalókan otthonos érzést keltenek. Arra, hogy az Archikon tetőátépítésben kiemelkedő, már a korábbi, Szabadság tér 14. számú irodaháznál példát mutatott. Az II Bacio és a Hotel Moments után két további Sugár úti házon szemlélhetjük várakozva Nagy Csaba újabb, projektről projektre változó, minden esetben újabb kísérleteket megvalósító megoldásait: az Andrásy út 6. számú tetőátépítésén jelenleg dolgoznak és az Andrásy út 3. tulajdonosától is érkezett már megbízás.

Dimenzióugrás: Az 1840-es években Széchenyi nyilatkozataiból kitűnik, hogy „Pest a jövődönék s a fiatalságnak városa... Mikor én tizenhét évvel ezelőtt Budapestre lakni jöttem, ezt

sem multság, sem időtöltés vagy éppen kéjkeresés végett nem tevék, mert ha ez vala célok, bizony más helyet keresek és erre nézve minden bizonnyal alkalmasbat talállok is [...] Azt mondom, kell valami helynek lenni, ahol az eszmék koncentráldjanak s azt hiszem, azon helynek Budapestnek kell lenni [...] De Pest városának iparkodnia kellene az ittlakás kéjelmeit növelni, hogy a gazdagok idejöjjenek és örömet itt maradjanak, miszerint asztalukról a szegényeknek is hulljon valami [...]” A történelem valahogy úgy hozta, hogy mire Széchenyi örületig hajszolt igyekezete Andrásy segítségével beérett, addigra megérkeztek a világháborúk, a '29-es válság, a kommunizmus, és ezek mind gátat szabtak a tőke, a fellendülés, a szép iránti vágy életminőséget javító, hosszú távú fennmaradásának. Most, 100 év elteltével eljőnni látszik újra az a második szakasz, amely betöltheti Széchenyi vágyát. Erre kiváló példa a Hotel Moments és az Andrásy út lassan alakuló, tsinosodó ébredése.

A cikkhez felhasznált irodalmak: Dr. Déry Attila *Építéstörténeti kutatási dokumentáció* (2013); *A Hungária Nagymozgó Prospektusa* (1912); Körner Zsuzsa PhD: *A budapesti bérházépítés aranykora* (Ingatlanfejlesztői Kerekasztal Egyesület 2015); Avigdor Löwenheim: *Zsidók és a párbaj (tanulmány)* In: *Múlt és jövő* 1992/4.; Molnár Ferenc: *Disznótör a Lipótvárosban* (Budapest, 1924); Siklóssy László: *Hogyan épült Budapest?* (Fővárosi Közmunkák Tanácsa 1931); *UrbFace Virtual Guide Book* (<http://urbface.com/budapest/a-schossberger-palota>); *Vasárnapi Újság* 1904. 35. szám, 51. évfolyam; Ozogány Ernő: *Budapest egyik megálmódója* (Pandora szelencéje, ozogany.hu, 2010. 01. 28.)

Építető:

A8 Palace Hotel Zrt.

Építész tervezők:

Nagy Csaba, Pólus Károly, Benedek Botond, Nagy Zsolt, Déri Dániel, Batta Miklós, Bóday-Bagó Bernadett, Várhidi Bence (Archikon Kft.)

Belsőépítész:

Göde András, Kéry Balázs, Gál Béla (Kroki Kft.)

Belsőépítész - étterem: Radnóczy Eszter, Petka Szilvia, Szabó Csilla (este'r partners)

Műemléki szakértő:

Dr. Déry Attila Ph.D (Plinthosz Bt.)

Restaurálás: Herling Zsuzsanna,

Kiss Róbert, Lehoczky Tivadar

Világítástechnika:

Be light Kft.

Kivitelezés:

Market Építő Zrt.

▷

Az utca kapcsolatos Bistro Fine étterem Andrásy úti bejárata mellett a falon a 19. századi rendezési terv látható, amelyen az Oktogon még Kereszt Térként, a Liszt tér és Jókai utca Gyár utcaként szerepel

◁

Kiemelkedően hamar, 1 év előkészítést és 1,5 év kivitelezést követően történt meg az épület 2016 márciusi átadása

Az Andrássy út 8. Hotel Moments fejlesztője a CD Hungary Zrt.

CD HUNGARY ZRT.

www.cdhungary.com

LÉPÉSEKKEL A SZAKMAI PARTNEREK ELŐTT

Hatvan év egy cég életében nagyon nagy idő, kiváltképpen így van ez egy hazai vállalat esetében, ismervé a magyarországi alapítású cégek rövid életciklusát. Éppen ezért öröm egy olyan aktív cég történetét olvasni, amelynek alapítása mondjuk nem a kétezres évek utáni dátumú. Nem véletlen, hogy 60 évvel kezdtük írásunkat, hiszen a 2010 óta *Falco-Sopron Bútor Kft.* néven ismert vállalatot éppen 1956-ban alapították Faforgács Feldolgozó Szövetkezeti Vállalat néven, s azóta állandó innováció, prosperitás jellemzi tevékenységét. A Falco-Sopron Bútor Kft. vezető szerepet tölt be

hazai irodabútor piacon, köszönhetően a jó ár-érték arányú termékeinek, az egyedülálló asztalosipari műszaki háttérnek, erős mérnöki bázisnak és a különleges megoldásoknak, eljárásoknak: egyebek mellett olyan flexibilis nagyipari technológiát alkalmaznak, mint például a lézer-élvágás. A folyamatos fejlődés, fejlesztés olyan speciális területeken is utat nyitott a vállalat számára, mint a laboratóriumi bútorgyártás. Ez a széles spektrumú termék- és szolgáltatási kínálat azt eredményezte, hogy Magyarországon a Falco-Sopron Bútor Kft. a nagy nemzetközi konkurenciával szemben megbízható,

úgynevezett „local guys”-ként képes fellépni. A közelmúltbeli innovációkról szólva megemlítendő, hogy például 2012-ben vezették be a piacra a *falproLAB2* moduláris laborbútor-rendszerüket 2014-ben pedig egy sikeres pályázat nyomán – a laborbútor rendszer keretében –, teljes technológiaváltás történt Sopronban: elérhetővé vált az úgynevezett null-fugas élzárás. A tavalyi év végét pedig két újabb bútorcsalád bevezetésével ünnepelte a vállalat, 2016 tavaszán pedig megnyílt Budapesten a négycsillagos Hotel Moments, berendezve a cég által készített diófafurnéros bútorokkal, recepciók pulttal. (x)

Ahol az átgondolt koncepció a kiváló minőséggel találkozik.

Ahol a közületi projektek terén is egyedi jegyek hozhatók létre.

Ahol az ötletek megkülönböztetnek a versenytársaktól.

JAB Anstoetz közület - valósítsa meg velünk az elképzeléseit!

Elköltöztünk! Új címünk:
1126 Budapest, Agárdi út 3/B

JAB
ANSTOETZ

JAB
ANSTOETZ
FLOORING

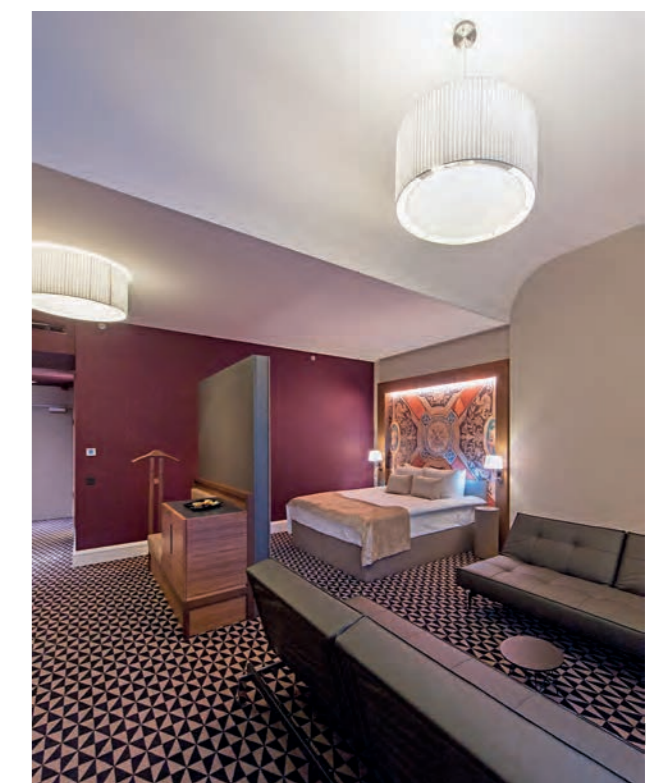
CARLUCCI
di chivasso

SOLEIL BLEU
par HOLLANDE

JEDE WETTE...
Gardisette®
Mittel Fenster schön!

JAB JOSEF ANSTOETZ KG MAGYARORSZÁGI KÉPVISELET

1126 Budapest, Agárdi út 3/b
Telefon: +36 1 235 6050 • Fax: +36 1 235 6058
E-mail: sales.hu@jab.de • Web: www.jab.de

FALCO-SOPRON Bútor Kft.
9400 Sopron, Bánfalvi út 27.
Tel.: (+36 99) 513 310 / Fax: (+36 99) 311 311 / E-mail: info.sopron@falcosopron.hu
Web: www.falcosopron.hu

FALCOSOPRON

PALAZZO TERRAZZO BURKOLATOK

AUTENTIKUS | HIGH-TECH
CEMENT | EPOXY
KŐ | ÜVEG
MINTÁS | HOMOGEN

PADLÓ • LÉPCSŐ • PULT • FAL • LIFT
TERVEZHETŐ SZÍNVIÁG • PADLÓFÜTÉS
NAGY DILATÁCIÓS MEZŐK • INNOVATÍV

WWW.TERRAZZO.HU

HOTEL MOMENTS BUDAPEST
VÁRKERT BAZÁR. LÉPCSŐPAVILON
ZENEAKADÉMIA KÖZLEKEDŐ TEREK
MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
WENCKHEIM-KASTÉLY. SZABADKÍGYÓS
RÁC FÜRDŐ. YBL-KUPOLA
SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR
ZSINAGÓGA ÉS KÉPTÁR. GYŐR
PRÍMÁSI PALOTA. ESZTERGOM
SAXLEHNER PALOTA. ANDRÁSSY ÚT 3.
KRAUSZ PALOTA. ANDRÁSSY ÚT 12.
WAHRMANN PALOTA. ANDRÁSSY ÚT 23.

TERVEZÉSTŐL AZ ÉPÍTÉSIG

SYBA NAPVÉDELEM Kft.
csaknem harminc éves tapasztalattal
az árnyékolás területén

Európa éghajlatának melegedése, illetve az egyre magasabb szintű épületklimatikai elvárások miatt az elmúlt évtizedben az építés tervezők részéről egyre nagyobb figyelmet kap a napvédelem témaköre. Tervezési szempontból tehát igen komplex témáról van szó, hiszen az épületenergetikai tulajdonságok mellett az egyre nagyobb homlokzati felületeken megjelenő árnyékolásnak esztétikai vetülete is van. A megrendelők szép, tartós és intelligens vezérlésű árnyékolási rendszereket igényelnek, amit idehaza kevés vállalkozás tud kifogástalanul kiépíteni.

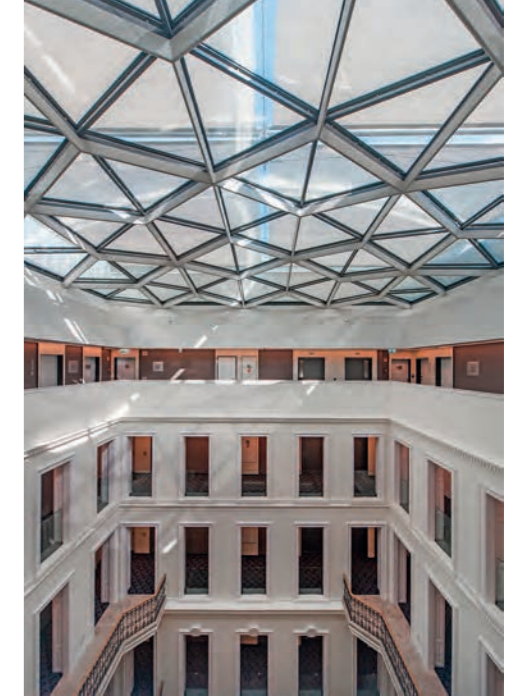
A SYBA NAPVÉDELEM Kft. 1988 óta működik. A Buda-Flax nagyvállalat és a németországi Syba GmbH alapította Syba-Flax néven. A cég többszöri tulajdonosváltás után 2004-től teljesen magyar tulajdonban van. Vállalatunk árnyékoló szerkezeteket gyárt és kivitelez, de gondoskodik az intelligens vezérlésről, sőt igény szerint az épületfelügyelet kérdéseiben is a megrendelők rendelkezésére áll.

Fontos tudni, hogy a rendkívül hosszú és műfajilag is gazdag referencialista legszebb megoldásai akkor születnek, ha az építésszek már a tervezés korai fázisában is az épület egyik fő

szerkezeti elemének, fő alkotórészének tekintik az árnyékoló-rendszert. A kortárs építészetben nem lehet eléggé hangsúlyozni a komplex rendszerszemlélet fontosságát. Mi rögtönzések és utólagos problémakezelés helyett a széleskörű és jól átgondolt előkészítésben és együttműködésben hiszünk.

Legyen szó műemléki környezetben alkalmazott napvédelemről, mint amilyen a Ludovica Campus beruházás esetében történt, vagy high-tech fejlettségű, LEED-BREEAM minősítésű irodaházról (erre példa az Akadémia Park Officium és a K4 épülete), akár ipari-tudományos központról, mint amilyen a Bosch Gyömrői úti központja, illetve az új szegedi Lézerközpont, sportlétesítményről, mint a Győri Sportcsarnok, orvosi-kórházi épületről, ilyen a Korányi Kórház és a Városi Rendelőintézet Tiszaújvárosban, vagy üzletközpontokról, mint amilyen az Árkád épületei, minden esetben megtaláljuk azokat a megoldásokat, amik esztétikai és technikai szempontból a legideálisabbak a megrendelő és az építész számára egyaránt.

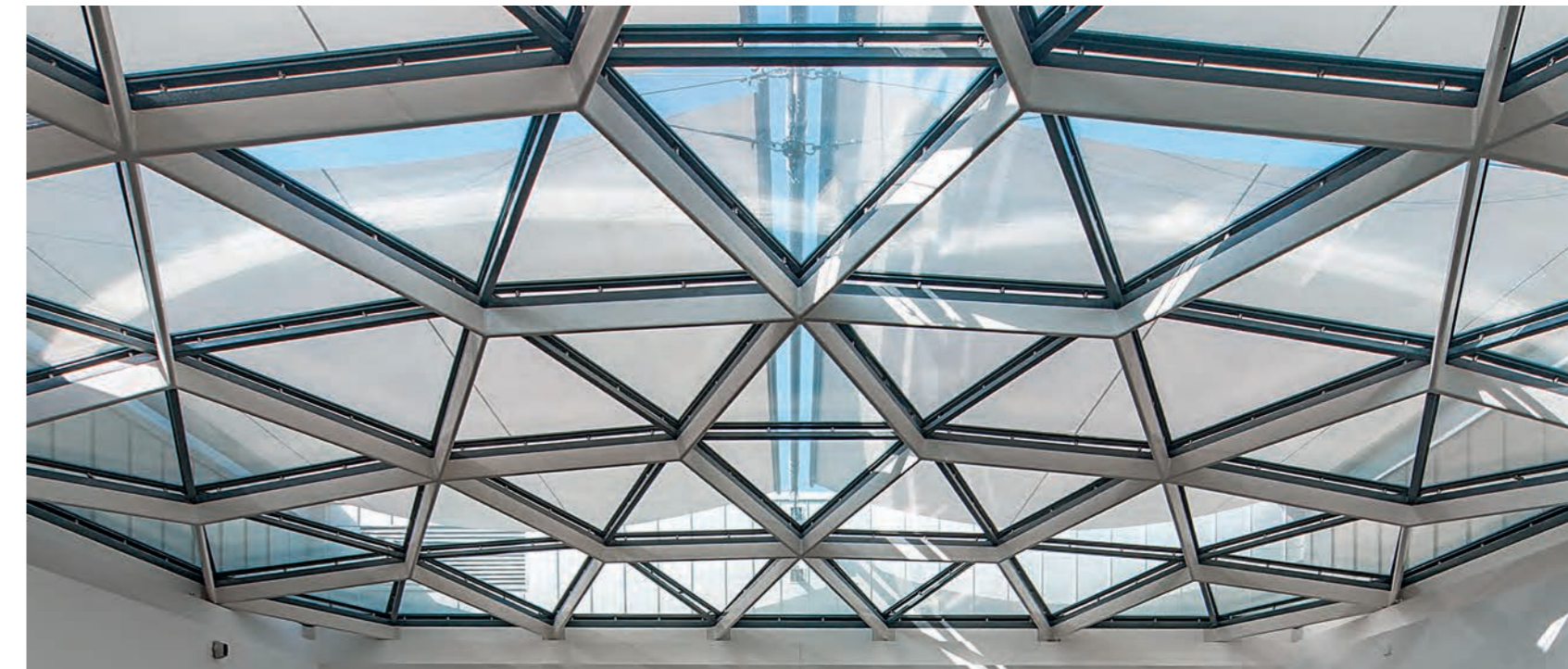
Felfogásunk szerint az építész tervezővel közösen, vele együttműködve találjuk meg a legjobb, leggazdaságosabb szerkezetet, illet-

ve beépítési lehetőséget. Nyitottak vagyunk épületvezérlési rendszerekhez való illeszkedés vagy központi vezérlés kialakításában is. Az általunk gyártott, válogatott külföldi és hazai alapanyagokból készülő árnyékoló szerkezeteket saját kivitelezésben, saját szerelőkkel helyezzük el.

Termékpalalettánk a legtöbb árnyékoló típust tartalmazza. Megtalálhatóak nálunk a legegyszerűbb belső rolettáktól kezdve, a zsaluziákon át, az óriáslamellás árnyékolók és napvitorlák is. Üvegtetők árnyékolása, vízszintes vagy függőleges beépítésű, mozgatható és fix lamellák alkalmazása terén is cégünk rendelkezik a leg szélesebb körű referencialistával - ez több száz épületet jelent. Célunk az árnyékolók gyártásánál a minél nagyobb hozzáadott érték elérése, így a termékeinkhez szükséges alkatrészeket nagyobb részben hazai munkaerővel és Magyarországon gyártjuk, legyen szó textil vagy alumínium alapstruktúrájú megoldásokról. (x)

SYBA NAPVÉDELEM Kft.
Hungary - 2120 Dunakeszi, Repülőtéri út 1.
Tel.: (+36-30) 553 7452
Fax.: (+36-27) 393 493
e-mail: info@syba.hu
www.syba.hu

Történelmi épületek hatékony helyreállítása

A műemlék épületek erősen átnedvesedett és sókkal terhelt falazatainak felújítása komplex feladat. Az MC-Bauchemie a biztonságos és tartós felújításhoz segítséget nyújt az épületdiagnosztikai felmérésektől kezdve, a szakszerű tervezői tanácsadáson át, a kivitelezés alatti helyszíni támogatásig.

- utólagos, injektált vízszigetelések
- felújító vakolati rendszerek
- szórható és kenhető bevonat szigetelések
- nedves, penészes épületek renoválása
- természetes kőfalak injektálása, fugázása
- megsüllyedt épületek stabilizálása

mc-bauchemie.hu

A VÍZÁLLÓ
ÉS
IDŐTÁLLÓ
MEGOLDÁSOK
SZAKÉRTŐJE

www.hydroproof.hu

ÚJRAGONDOLT ALAPOK

UPC irodaentriőr a Haller Gardensben

Szöveg: KOVÁCS PÉTER
Fotó: BATÁR ZSOLT

Napjainkban jellemző tendencia, hogy erőteljesen változóban van a munkához való viszony. Olyan friss szemlélet van kialakulóban, amely a kooperációra helyezi a hangsúlyt, ez pedig természetes módon kihatással van a munkakörnyezet kialakítására, térszervezésre, enteriorkialakításra.

A 2015-ös év nagy változásokat hozott a hazai piacvezető kommunikációs és internetes cég, a UPC életében. Mivel a korábbi irodaház bérleti szerződése lejárt, megteremtődött annak a lehetősége, hogy létrejöhesse egy olyan megújult munkakörnyezet, amely pozitív hatással van mind a dolgozók munkakörnyezetére, mind pedig az ügyfelkapcsolatra. Ennek mentén esett a választás a 2008-ban felépült Haller Gardensre (építésszek: Kertész András Tibor, Marián Balázs), amelyben a cég egy 6500 négyzetméter alapterületű irodarészt bérelt. A változás azonban azzal is együtt járt, hogy újra kellett formálni azt az enteriört, amelyben a megváltozott munka-

kultúrának megfelelően tudnak a munkatársak dolgozni. Amíg a Kinizsi utcában lévő korábbi irodateret sokkal inkább a klasszikus, osztott irodateres berendezésre épült, addig az új helyen épp ezen adottságok lettek markánsan újragondolva. Ha megfigyeljük az újgenerációs irodaházakat és azok belső kialakítását, jól látható, hogy a nyitott terek, a színhasználat, a térfunkciók erős változáson mennek keresztül. Nincs ez másként a UPC irodájának esetében sem, amely rendkívül nyitott az Y-generációs irodabelsők megoldásaira. A cég arra is figyelmet fordított, hogy meglegyen a kellő tájékoztatás a munkatársak felé, hogy képet kaphassanak a munkakörnyezetük megújításáról és

▼
Nyitott munkaterek
párhuzamban
csendzobákkal

kérdéseket tehesenek fel az irodaentériórral kapcsolatban; a rendszeresen kiküldött informatív hírlevelek, valamint a vezetői képzések nagymértékben segítettek ezen dolgok gördülékeny lebonyolításában.

Az új enteriőr leghangsúlyosabb eleme az open-office-szemléletmódban rejtezik, amelynek lényege, hogy az irodaterület nyitott, így a dolgozók nem elkülönítve végzik feladataikat. Azzal együtt, hogy ez a szervezési forma a munkáról való szemlélet radikális átalakítását kívánja meg, rendkívül sok pozitívummal bír. Mivel a dolgozók egy térben vannak, sokkal inkább képesek megismerni egymás munkáját, bepillanthatnak a közös napi teendőkhöz, ennek nyomán pedig az emberi kapcsolatokban minőségi változás áll be. Belépve az irodaterületre, azonnal magával ragadja a látogatót a friss, dinamikus színvonal. A fehér falak letisztultságát a bútorok és egyéb térelemek hangsúlyos látványa teszi elevenné. A nyitott térben kialakítottak olyan zárt térelemeket, blokkokat, amelyek alkalmasak személyes megbeszélésekre, illetve alkalmanként pihenésre is. Külön érdekesség a shared desk bevezetése, amely által a rögzített munkavégzés megszűnik, és egy folyamatosan változó munkakörnyezet lép a helyébe. Az új irodaterület természetesen arra is lehetőség van, hogy a dolgozók közösen megbeszéljenek problémákat, kérdéseket, vagy esetleg a szabadidejüket közösen töltsék el, a break-out zónák ezért kiemelkedő jelentőségűek. De nem pusztán a térszervezésben történt nagymértékű változás, a tervezők szem előtt tar-

▲ Az Y-generációt megszólítani képes munkaterek

▷ Break-out zónák üde, fiatalos színvilággal, ötletes részletekkel

tották a kényelmes és ergonomikus munkavégzést, éppen ezért kaptak helyet a kiváló minőségűről ismert Kinnarps cég munkaszékei, melyek még komfortosabbá teszik a munkavégzést. Jól eső azt látni, amikor egy cég szíven viseli a munkavállalók munkakörülményeit és igyekszik olyan módon biztosítani az eszközöket, hogy mind a munkáltató, mind pedig a munkatárs „nyertesnek” érezhesse magát, és ebből kifolyó-

lag produktívabbá válhasson a munkavégzés folyamata. Az, hogy a UPC lényegesnek tartotta a dolgozókkal való folyamatos kommunikálást és tájékoztatást az új irodaszisztémával kapcsolatban, illetve olyan hely jött létre, amely a változó világban is naprakész megoldásokat tud nyújtani, záloga volt annak, hogy az irodaterület az Év Irodája versenyben a Nagyvállalat kategória a második helyezését nyerte el.

▼ A kényelmes munkavégzést tartotta szem előtt a cég, így a legjobb minőségű irodabútorokat szereztek be a munkatársak számára, akik elmondhatták a véleményüket, igényeiket az irodával kapcsolatban

NYITOTTSÁG, KÖZVETLENSÉG, OPEN OFFICE

*Hogyan válhat az iroda
a szervezeti kultúra tükörképévé?*

A UPC Magyarország tavaly úgy döntött, a Haller Gardensben alakítja ki új központi irodáját. A cég főhadiszállásának átköltöztetése komplex projektté nőtte ki magát, melynek az előkészítés, az irodaki alakítás, az új munkakultúrával kapcsolatos edukáció mind részei voltak. Az új iroda így a mélyebb szintű szervezeti változások fontos közvetítője és katalizátora is lett. A UPC „Irány a Haller” néven belső kommunikációs programot is indított, hogy jobban bevonja a kollégákat, kikérje a véleményüket és beépítse ötleteiket az iroda kialakításának koncepciójába. „A kommunikációs és a HR projektszappal közösen terveztük meg, hogyan alakítsuk ki a belső tereket úgy, hogy jobban erősítsék az osztályok közötti együttműködést.” – mondta Bernhardt Tibor, a UPC Magyarország HR igazgatója. „A kollégák egy térben ülnek a vezetőség-

gel, ezzel is szeretnénk elősegíteni a munkatársak és vezetők közötti interakciót, a csapatmunkát és a gyorsabb problémamegoldást. Nincsenek fix munkaállomások, és azzal, hogy a 600 fős létszámnál kevesebb helyet alakítottunk ki, az agilis munkavégzést is ösztönözni szeretnénk. Ez egy rendkívül fontos első lépés volt a kultúraváltás előttünk álló hosszú folyamatában.” A költözés és az új munkakultúra sok kérdést, ötletet vetett fel a kollégákban, melyeket a projektszappal igyekezett beépíteni a tervekbe. A siker kulcsa a széleskörű bevonás volt, olyannyira, hogy a koncepcióba a gyakornoki programban résztvevő fiatalok friss meglátásait is beemelték. „A tervezés során nem az irodából indultunk ki, hanem abból a kultúrából, amit meg szerettünk volna valósítani. A költözés előtt fókuszcsoportos beszélgetésen tártuk fel, mely kérdések foglalkoztatták legin-

Bernhardt Tibor, a UPC Magyarország HR igazgatója

kább a munkatársakat, kreatív hírlevélsorozatot indítottunk, melyben szavazásokat, felhívásokat kommunikáltunk, és játékos, edukációs videókkal mutattuk be az új iroda és az új munkakultúra előnyeit. A vezetőket háttéranyagokkal, felkészítő workshopkal vontuk be, hogy segítsenek a költözés népszerűsítésében.” – tette hozzá Bernhardt Tibor. Az edukációs és tájékoztató program annyira sikeresnek bizonyult, hogy a UPC 2015-ben elnyerte vele a legjobb belső kommunikációs kampánynak járó Arany Prizma díjat. (x)

UPC Magyarország
Központi iroda:
1095 Budapest, Soroksári u. 32-34.
Web: www.upc.hu
Telefon: 1221

MEGJELENT AZ
OCTOGON DECO, KERESSE
AZ ÚJSÁGÁRUSOKNÁL!

△ Már-már absztrakt kompozíció a fogadótér mennyezeti képe

STÍLUSVÁLTÁS

Szöveg MOLNÁR SZILVIA
Fotó BATÁR ZSOLT

Megújult a River Estates irodaház

Több lépcsőben történt meg a Váci úti „A” kategóriás River Estates irodaház műszaki és esztétikai felújítása. A 2013-ben megindult folyamat re-design szakaszában látogattunk el a helyszínre.

A Váci út-Huba utca-Angyalföldi út által határolt területen 1998-ban átadott, földszint + 9 szintes, továbbá 3 szintes (352 parkolóhelyes) mélygarázzsal kialakított River Estates építészetileg a kor színvonalát hozta: a pilléres vasbeton-szerkezetű épület egyenes ritmusú homlokzati megnyitásokat kapott, a földszintet és az emeleti szinteket eltérő színű, mintázatú gránitlapokkal burkolták. Az épü-

let ma is ikonikus részlete (a mostani átalakítás után sem változott) a Huba-Váci találkozásánál képzett sarokrész: a főbejárat feletti tereket - vezetői irodákat - határoló, ferde síkú, high-tech üveghomlokzat. A 20 ezer négyzetméternyi irodater tészervezését is a korszellem hatotta át: kisebb-nagyobb alapterületű, egymástól elhatárolt, a státuszok, pozíciók, részlegek alapján kialakított térrészek rendszere volt.

Ám egyrészt az időtényező, másrészt a változó bérlői igények nagyon fontosak, esetünkben mind a kettő szerepet játszott abban, hogy az S IMMO Hungary tulajdonában és saját kezelésében álló irodaépület megújuljon. Az időtényezővel kapcsolatban az irodaépületek világában szinte aranyszabály, hogy az életret kiszolgáló gépészet átlagban 10-15 évenként felújítást kíván. A River Estates esetében

a gépészeti rekonstrukciót nem csak az avulás, de az irodatermek átalakítása is indokolta: a bérlői igények, piaci jelzések alapján világosá vált, hogy egyterű és cellás elrendezésű irodákra egyaránt szükség lesz a jövőben, ez pedig a HVAC-rendszer korszerűsítését (ennek részei a hőszivattyús berendezések is) tette szükségesé. Az új rendszer részben a régi nyomvonalra épült, csupán két új aknát kellett kiépíteni hozzá, ezáltal az új gépészeti rendszerek beépítése ellentétben azzal, – mint ami sok rekonstrukció esetében megtörténik, – alig vett el területet az élettérből. A gépészeti átalakítással egyrészt minimalizálták az energiafogyasztást, optimalizálták a frisslevegő-ellátást. Mindez, hiszen két éve már üzemel a rendszer, az üzemeltetési, karbantartási kiadások csökkenését hozta magával, valamint, mert a bérlet fő szempontjai között a költségmegtakarítás is mindig szerepel, a rekonstrukció óta folyamatosan emelkedik a bérlők száma, ma a bérbeadottság 96 százalékos. A gépészeti átalakításhoz kapcsoló-

dik, hogy korszerűsítették a lifteket is, s mivel az üzemeltető számára a fenntarthatóság kezdetektől fogva kiemelt szempont volt, ennek objektív igazolására a BREEAM minősítés megszerzését tűzte ki célul.

Ami a komfortérzet és a szem számára egyaránt pozitív, az a tavaly látványossá vált és most teljes befejező szakaszába lépett re-design. Kívülről az eklektikus, a földszinti sávban eltartott gránitburkolatot hőszigetelő, vakolt jellegű, egyszínű és homogén hatású burkolat, letisztult világos jelleg váltotta fel az emeleti részeken, a lábazati sávra krémszínű kerámiaburkolat került. S a korábbi gránitburkolat teljes (a főbejárat utáni fogadótérben) vagy részleges (a Huba és az Angyalföldi úti bejáratok recepcióin) burkolása a földszinti közönségi részeken is megtörtént: üde, világos terek jöttek létre, leglátványosabban ez a főbejárat fogadótérben érhető tetten, ami a központi recepciót, liffteret, vízarchitektúrával kialakított várót egyaránt magában foglalja.

Tükröződő elegáns felületek és rendhagyó színválasztás jellemzi az enteriőr részleteit

Az egységes, világos burkolatot kapott fogadótér két fontos darabja, a Voronoi-cellát imitáló, felületkezelte alumíniuminstalláció és az „örvény-lámpa”

Helyszíni látogatásunk legnagyobb élménye a látottakon túl annak a sajátos, gyakorlati megtapasztalása volt, ami az ingatlankezelők bemutatkozó anyagában így áll: „tulajdonosi szemléletű ingatlankezelés”. A River Estates menedzsmentjének tagjai, munkatársaik mint ha saját lakásfelújításuk izgalmát, dilemmáit mesélnék el, úgy beszéltek a megfelelő színek, a burkolóanyagok, a dekorelemek kiválasztásának hosszas folyamatáról. Továbbá a recepció pult csomópontjainak kialakításáról, a logisztikai nehézségekről (a felújítás mindvégig a normál üzemmód mellett történt, ha kellett, éjszakai munkaszakaszokkal). És a tervezés is szóba került, ugyanis a fogadóteret az egyik kolléga tervezte át, benne az irodaház új arculati elemiként is értelmezhető látványos, Voronoj-cellát imitáló, felületkezelt alumíniuminstallációval, ami folyami (River) kavicsok csoportjaként hat, illetve az „örvény-lámpával”: ez a látványos, elemként installált(!) design LED-fényforrás víz-örvény- vagy halraj-asszociációt egyaránt megenged a néző számára. De nem mehetünk el szó nélkül a váró- vagy pihenő téri szakasz látvány-eleme mellett sem: a korábbi belsőépítészeti kővel, masszív kőlapokkal kialakított, teraszos vízesés működött itt, de ez is megváltozott, mert helyét szofisztikált, csendes, a vertikális tagolást hangsúlyozó vízarchitektúra vette át.

Projektmenedzsment:
S IMMO APM Hungary
Projektmenedzser:
Kámán Norbert
Az épület építész tervezője:
Bordi János és Füzesséry Zoltán és Mozsár Péter
Tervező:
Aula Építésziroda Kft.
Recepció pult és vízesés tervezés:
Tildi Béla
Fali fémplasztika és örvény-csillár tervezés:
Kudlacsek Janka
Fali fémplasztika kialakítása:
Bojti Márton
Örvénylámpa kialakítása:
Radnóczy Ferenc

4
 Nem csak a belső, a külső homlokzat és a lábazat is új, homogén borítást kapott és hamarosan felkerül a bejárat fölé az új grafikájú felirat is

Prime location offices and a five-star hotel in Budapest

RIVER ESTATES
 1134 Váci út 35.

BLUE CUBE
 1138 Váci út 182.

TWIN OFFICE CENTER
 1135 Szegedi út 35-37.

MAROS UTCA BUSINESS CENTER
 1122 Maros u. 19-21.

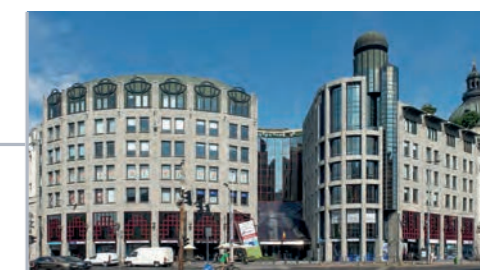
PÓDIUM
 1065 Nagymező u. 44.

BUDA CENTER
 1016 Hegyalja út 7-13.

HOTEL MARRIOTT*****
 1052 Apáczai Csere János u. 4.

CITY CENTER
 1051 Bajcsy-Zsilinszky út 12.

RIVER ESTATES
1134 Budapest, Váci út 35.

the brand new classics

+36 1 429 50 50
www.simmoag.hu

Grounded in reality.

BUSINESS IS THE BEST ART

Studio Arkitekter belsőépítész cég irodája a Hotel Marriott alatt

A kritika valódi minőségi változást érzékelt az irodatervek tervezésének területén az elmúlt két-három év során. Egyre több cég szavaz bizalmat olyan tervezőknek, akik tudnak és mernek egyedi vizuális nyelvet használni úgy, hogy közben természetesen a megrendelők funkcionális igényeit sem hagyják figyelmen kívül.

Szóvegő: MARTINKÓ JÓZSEF
Építész: STUDIO ARKITEKTER
Fotó: VILLÁNYI CSABA/FLASHBACK PHOTO

Háttérben: a kreatív sarokban egy metropolisz hangulatát idéző neonfelirat került

Csap Viktor a Studio Arkitekter vezető tervezője a teraszon

Fo ntos megjegyezni, hogy ebben az új hullámban nem feltétlenül a kreatív ipar szereplői képviselik a progressziót megrendelői oldalon, hanem az IT, sőt pénzügyi szektor, illetve természetesen a startup cégek választják ezt a médiumot arra, hogy irodájuk arculatával is kommunikálják vállalkozásuk értékrendjét, lendületét, újra való nyitottságát. Mernek színekben, bútorokban, alaprajzokban, világítás-technikában olyan megoldásokat alkalmazni, amelyek gyakran a hagyományos irodatervezés tabuít döntögetik.

Ezúttal is egy nagyszerű irodáról számolhatunk be, ami azonban mindenképpen kilóg a sorból. Speciális helyzetben vannak ugyanis azok a belsőépítészek, akik saját kreatív stúdiójuk számára alkotnak munkateret. Ezekben az esetekben még inkább egy rendhagyó „névjegyről”, stílusesszenciáról van szó, mint ahogyan az egy hagyományos „tervező-megrendelő” felállásában történik. Ráadásul a Csap Viktor és Mérei Olga vezető tervezők nevével fémjelzett Studio Arkitekter új irodája olyan elemekkel

képes az építészek értékrendjét tükrözni, hogy új világot teremtsen, miközben finom gesztusokkal reflektál a környezetére is. A tőzomszéd-ságában ugyanis a főváros arculatát talán leginkább meghatározó modern épület áll, a Hotel Marriott (építész tervező: Finta József 1966-1969, Duna Intercontinental), míg előtte a Dunakorzó, a budai panoráma és a folyó látható. Egyébként az alapul szolgáló, a hotelhez kapcsolódó földszintes épületszárny mindenképpen versenyben van a város legjobb irodai lokációja verseny-

ben, ha egyáltalán van ilyen verseny. A Studio Arkitekter alkotói jól érzékelték, hogy itt a város szívében egy metropolisz urbánus értékvilághoz illő, se nem retró, se nem minimál stílusú karakter illik. Ráadásul, ha az iroda belsőépítészeti munkáiról, hotelekről, bárókról, lakásokról, éttermekről készült fotókat átfutjuk, láthatóvá válik, hogy az új iroda valóban magába sűríti mindazt, amit a Studio Arkitekter tervezői a jó designról gondolnak. Eames és Pantón ikonikus tárgyai adnak itt randevút Jonathan

Ive-nak – némi ipusztriális ízzel és betontextúrával kiegészülve. A viszonylag kis alapterület nem akadályozta meg a belsőépítészeket, hogy tárgyalóasztalt, munkaállomásokot, illetve inspirációs zónát is kialakítsanak. Ráadásul még a grafikai design is helyet kapott itt, aminek leglátványosabb darabja egy neon-felirat, ami egyszerre idézi Joseph Kosuth amerikai képzőművész és Budapest egykori neonfelirat-világát.

▲ Kisé ipusztriális, ugyanakkor nagyon elegáns a grafitszürke felületek összhataása

GROUPAMA SZÉKHÁZ

Múlt századi időutazás, Fotó ZSITVA TIBOR

XXI. századi világítástechnika

Az átalakításkor a két épület közé egy 33 méter hosszú hidat is építettek

Az 1960-as évek elején emelt tömbök: a Hungária krt. felőli „A” és a magasabb, felfele törő „B” épület az akkori kor brutális-modernista stílusában épültek. Az „A” épület elképesztően egyszerű, ugyanakkor monumentális téglahasáb tömege mai szemmel nézve talán unalmas és sematikus, az 1960-as évek modern építészetének határtalan lelkesedését méltán tükrözi, szinte az ikonja az akkori időknek. A „B” épület finom, aszimmetrikus, felfele törő toronyház tömbje izgalmasabb architektúrát nyújt.

Az átalakítás során újjászülettek az 1960-as években emelt épületek, a két ház közé a második emelet magasságában az átközelkedést szolgáló 33 méter hosszú hidat került. Az elkészült fejlesztés végeredménye, hogy a Hungária körút és az Erzsébet királyné útja találkozásánál létrejött a GROUPAMA BIZTOSÍTÓ Zrt. központi rezidenciája.

A GROUPAMA a díszvilágítás tervezéséhez keretet adott az arculati reklámfelületeinek grafikai elvárásaival, a biztosítótársaság sötét-narancs, zöld színeivel. A GROUPAMA és a Be light! szakembereivel karöltve, együttes munkával, konzultációkkal, világítási látványtervek és építészeti számítógépes designtervek készítésével, illetve a helyszíni világítási próbákkal jött létre a ma látható esti díszvilágítás kompozíciója.

A díszvilágítás az 1960-as évek architektúrája és mai építészeti elemek együttes kompozíciója által létrejött építészeti együttes elemek erősíti a jellemző homlokzati motívumokra elhelyezett világítótestekkel. Mindkét épület ablaksávkából álló homlokzati felületét a sarkokra felrakott, befele, szűrő fehér fényrel világító SIMES – MEGALIFT fémhalogén lámpatestekkel hangsúlyoztuk. A homlokzati porcelán-kerámia sávok felületére, egymás felé helyezték, sűrűn világító, lassan elfogyó vékony fénynyalábok finom keretet adnak az óriási hasáboknak. A Hungária körút mentén álló „A” épület legfelső ablaksávja felett a GROUPAMA zöld arculati színével megegyező LED-es sűrűvilágítással koronáztuk meg az épületet. Az „A” épület két oldalhomlokzatát-bütüfalát alulról felfele nagy teljesítményű, 395 watt, 40 500 lm egységteljesítményű LED-es lámpatestek világítják meg sötétnarancsszí-

nű fényrel, kiemelve az óriási tömböket, mint ha képeretbe helyeztük volna be a Hungária körúti főhomlokzat díszvilágítás kompozícióját. A lámpatestek gyártója az olasz TEC-MAR. Ugyanezek a díszvilágítás-kompozíciós elemek jelennek meg a magasba törő „B” épületen is. Az 1960-as évekbeli architektúra elemei, ablaksávjai, bütü falai, attika falai köszönnek vissza az esti díszvilágítás fényjátékában. Különösen látványos és hangsúlyos a magasabb „B” épület tetején vonalban egymás mellé illesztett, zöld fénycsövekkel szerelt világítótestek felfele irányuló, fokozatosan elhalványuló fénye.

A Hungária körút mentén álló „A” épület középhomlokzatára tervezett függőleges bordák, a tengelyben álló főbejárat és a felső előtető („kalap”) vizuális összekötőelemként tagolják a hosszú, monoton körúti homlokzati síkot, a hatalmas téglatömb brutális architektúráját. Ez az építészeti koncepció kijelölte a GROUPAMA Székház főbejáratát, reprezentatívvá tette az új irodaház-együttest. Ezeket a középső, függőleges homlokzati bordákat felfele és lefele szűken sugárzó SIMES-FOCUS fémhalogén lámpatestek világítják meg zöld és sötétnarancs színben. A felső nagy előtető alulról fehér fényt kap, az előtető peremén folyamatosan végigfutó GROUPAMA narancsszínű plexiburokba helye-

zett LED-megvilágítás pedig grafikailag kiemeli annak geometriáját. A tervezett és megépített díszvilágítás fényei, rajzolata este is hangsúlyozzák a GROUPAMA Székház városképi jelentőségét. (Kolba Mihály, Farkas Péter) (x)

Építető, Megbízó, Fejlesztő:

ELSBET Kft. (a bécsi székhelyű Warimpex Finanz und Beteiligungs AG. 100%-os leányvállalata), Georg Folian, Nagy Attila

Tervező:

Kolba és Társai Építéstudió Kft., Be light! Kft., GROUPAMA Zrt.

Vezető építész tervező: Kolba Mihály

Az eredeti épület tervezője

Lehoczky Pál

Világítás tervező:

Farkas Péter, Kolba Mihály,

GROUPAMA: Bácsfalvi Mihály, Liziczai Zsolt,

Andriasik Zsolt, Macharovszky Ildikó

Statikus tervező:

Péter Ferenc

Elektromos tervező

Rajkai Ferenc, Komlósi Tibor

Kivitelező:

KÉSZ Zrt., Green Team Kft. (Szabados Gyula)

Tervezés és megvalósítás:

2015

A díszvilágítás kiemeli az épület 1960-as évekbeli építészeti karakterét

BŐVÍTIK A BUDAPESTI NÉMET ISKOLÁT

A jelenleg sikeresen működő Német Iskola épületegyüttesét 2001-ben adták át. Az intézmény üzemeltetője, a Budapesti Német Iskola Alapítvány 2015-ben meghívásos versenyt hirdetett az általános iskolai és gimnáziumi férőhelyek szükségessé vált bővítésére, melyet a teljes iskolai közösség véleményezése és a zsűri döntése alapján a Bánáti + Hartvig Építész Iroda nyert meg.

intézményi és gondolati egységét. Az új épületelemek szerves funkcionális kapcsolatokkal csatlakoznak a régihez, egybefűzve a meglévő különálló egységeket, megteremtve az infrastruktúrák közös használatának lehetőségét. Mindemellett finom utalásokkal válnak el a régittől, átvéve annak karakterét, ugyanakkor anyaghasználatában, részleteiben elszakadva attól, egyértelműen jelezve a folyamat időbeliségét.

A terep sajátosságait és a meglévő épület adottságait kihasználva az osztályterem szintjén fogja össze a gimnázium és az általános iskola tereit az a dinamikus és mégis ölelően barátságos folyosó, melyen a diákok a kisiskolás kortól az érettségiig juthatnak el, az időbeli haladást térbeli allegóriával jelezve. Az új gimnáziumi osztályterem az iskolaépülethez annak keleti, háromszintes végén épülnek hoz-

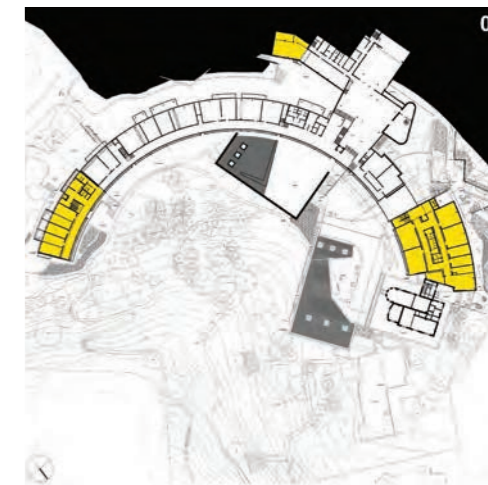
zá, az általános iskolai osztályok épületrésze a meglévő gimnázium és a Vadászház közé ékeződik, egyszerre biztosítva a dinamikus átjárást, és az elkülönülést a kisiskolás kort jellemző védettség biztosításával. Az étkező pozícionálásával újjászerveződik az udvar élete. Az általános iskolából közvetlenül a lépcsőházon keresztül könnyen elérhető, a meglévő épületrészek irányából attól függetlenül, kívülről is megközelíthető. Az udvar szintjéhez terasszal is kapcsolódó kávézó-étterem különféle rendezvények befogadó terévé válhat.

Az eredeti épület szerkesztési elveit követve az új 22 x 44 méteres megosztható tornaterem is a tereplépcsőbe illeszkedik, egyensúlyt tartva megjelenő tömegek arányában, zöldtető kialakításával a meglévő, játszótérnek alkalmas sík tereprészt is tágitva. Terepszint alatt a meglévő tornateremmel és az új szárnyal is összekötöttségben van, biztosítva az átjárható-

ságot és a többirányú megközelítést.

A tervek engedélyeztetése jelenleg folyamatban van, az elsőként megépülő általános iskolai szárny és a parkoló bővítése várhatóan 2017 szeptemberére készül el. A Bánáti + Hartvig Építész Iroda a Budapesti Német Iskolával szoros együttműködésben dolgozik azon, hogy a koncepció a bővítés mindkét ütemében maradéktalanul megvalósulhasson.

(Építtető: Német Iskola Alapítvány; generál tervező: Bánáti + Hartvig Építész Iroda Kft.; építész tanácsadó: Scheffler + Partner Architekten BDA; felelős tervező: Hartvig Lajos DLA; projektvezető tervező: Nagypál Viktor; építész tervezők: Annus Zsuzsa, Bárdi Emese, Éles Péter, Ferencz Tamás, Guld Beatrix, Kádár Gergő, Kósa Luca, Matus István, Mohammad Reza Ganjali, Novotny Nóra, Szabó Péter, Zajacz Judit)

A bővítés tervezési koncepciójának alapvetése, hogy a létesítmény a bővítést követően is egységes kompozíciót alkosson

A telek topográfiaiag különleges és rendkívül sűrű faállománnyal rendelkezik. A meglévő főépület körszelet formában a telek meredek széléhez rendezett és folyamatosan követi a szintvonalakat. A völgy oldalán üvegezett, különféle szélességű iskola „utca” az épületegyüttes minden részét egybefogja, és kilátást biztosít a városra. A nagy tömegű épületrészek, mint a tornacsarnok és a színházterem a tereplépcsőbe kerültek, ezáltal látványuk és helyzetük jól illeszkedik a hegyoldalba. A kívánt szabad területek szorosan az iskolaépület köré rendeződnek. A telken álló, múlt század fordulóján épült Vadászház jelenleg az általános iskola 4 osztályának ad helyet – ez az épület helyi védettséget élvez. A bővítés tervezési koncepciójának alapvetése, hogy a létesítmény a bővítést követően is egységes kompozíciót alkosson, kifejezve az iskola szervezeti,

IDŐTÁLLÓ AUTONÓMIA

Interjú Gutowski Roberttel

A Sacré Cœur női szerzetesrend épületének megtervezésére felkért négy építésziroda tanulmányterveiből a te tervedet találta a bíráló bizottság a legjobbnak. Milyen programnak kellett megfelelnetek?

Valóban, a Gunther Zsolt, Nagy Tamás, Szendrő Péter építészek és az általam vezetett műhelyek pályamunkái közül végül a mi tervünket választották ki; a tanulmánytervet Bollók Gáspár, Dely-Steindl Barnabás, Hegyi Dezső, Kovács Hunor László, Lakner László és Rabb Péter kollégáimmal készítettük. A programban mélygarázs, kulturális, ifjúsági és közösségi centrum, háttérirodák és a rendház kialakítása szerepelt. A fenntartás segítését hosszabb távon is rugalmasan alakítható lakások, irodák, kollégium vagy oktatási funkciók jelentenék.

A Szentkirályi és Múzeum utca sarkán álló klasszicista tömb helyi védettséget élvez, korlátozott szerkezeti adottságai viszont nem tudják maradéktalanul kielégíteni a rend által megfogalmazott igényeket. Felmerült lehetőségként esetleg az épület elbontása is?

Igen, már a tervezési szempontok meghatározása is a főépítési irodával történő egyeztetéssel készült, melynek során felmerült egy új épület lehetősége is. Egy esetleges bontással kapcsolatos pályáza-

ti kérdésfelvetésre többek között az adott reális alapot az, hogy az értékvédelmi dokumentáció alapvetően a szomszédos Mikszáth Kálmán téri iskolaépületre rögzített védendő elemek és a védett ingatlan megosztásra került. Hangsúlyozni szeretném, hogy a kiírás mind rekonstrukcióra, mind új építésre várt javaslatokat, vagyis elsősorban az építészeken múlt, mit tartanak helyesnek a személyes felelősségvállalásuk mellett. Ezen túl a meglévő épület sajnálatosan rossz állapotban van, komoly szerkezeti tehertételekkel, bombatalálattal, tömédékelt pincékkel, beszakadt födémekkel.

Milyen beépítés mellett döntöttél és hogyan szeretted volna a műemléki környezetben megjelenni? Fontos szempont volt a lehető legnagyobb szintterület elérése?

Az elsődleges szempont az illeszkedés volt, ezért a program megvalósításában megbízónk tágabb szabadságot adott. A mi tervünk döntően a két utca térfalai által létrejövő sarokhelyzet természetes módon történő kezelésére helyezte a hangsúlyt. Javaslatunk mintegy ötödével marad el a megvalósítható alapterülettől, tehát nem ez volt a döntő. Arányosság, funkcionalitás, fenntarthatóság és a szeret-

etőség voltak a legfontosabb szempontok. Fontos, hogy elmondjam, a pályázati értékelés rendkívül részletes volt, mégis a száraz pontozáson túlmutatóan külön büszkeséggel tölt el, hogy házunkat a nővérek, a bécsi tartományfőnökség, a felkért építészek, a főépítési iroda és a tervtanács is egyöntetűen, szinte közfelkiáltással választotta ki.

Milyen visszajelzéseket kaptál a tervvel kapcsolatban?

Szakmai oldalról, a további pályázók közül is, több megerősítés érkezett, amiknek nagyon örültünk. Ugyanakkor néhány sajtóorgánumban méltatlan és felületes írások jelentek meg, ezek bizonytalanná tették a helyi közélet támogatását. Nehéz helyzet alakult ki, mert ez a történet eddig transzparens módon fejlődött, bevonva a kerület szakmai vezetését is mind az előkészítés, mind a továbblépés során. A pályázat által nyújtott előnyök, a sokrétű megvalósíthatóság célja is elsősorban a nyitott, széleskörű párbeszéd keresése lett volna, de ez most némi-leg megtorpant.

A nővérek, a bécsi tartományfőnökség, a felkért építészek, a főépítési iroda és a tervtanács is egyöntetűen választották ki a tervet

Zarándokház terve Mariazellre

TARTALOMMAL ÖSSZHANGBAN

Interjú
Vesztergom Ádám
építésszel

A budapesti Kossuth tér 6-8. szám alatti irodaház korszerű városképi megjelenésére kiírt nemzetközi ötletpályázaton kiemelt megvételt nyert a tervetek. Mi volt konkrétan a pályázat célja?

A pályázati kiírás két legfontosabb eleme szerint a meglévő épület tartószerkezetét nem alakíthatjuk át, illetve tiszteletben kell tartani az eredeti szabályozási tervet: vagyis állítsuk helyre a tér egységes arculatát, amit a szóban forgó irodaépület megbont.

A bírálati szempontok a között szerepelt az új tömeg környezettel való kapcsolata, valamint a Hüttl-féle tervben megtestesülő városépítészeti elképzeléseknek való megfelelés. A Kossuth tér egymással összhangban álló térfalaiba való beilleszkedést, milyen megfogalmazásban gondoltátok újjá?

A Kossuth Lajos tér az Országházzal együtt a magyar államiság egyik szimbolikus helye és hazánk modernkori történelmének egyik fontos helyszíne, amely túlmutat fizikai határain és méltán nevezhető a „Nemzet Főterének”. Mivel a tér nem szabályos alakú, így építéstörténete során mindig nehézségek elé állította a tervezőket és kivitelezőket. A Kossuth tér 6-8. szám alatti tömeg igazából egy „kakukktójás” a Nemzet Főterén. Másága leginkább külső megjelenésében tükröződik, ami viszont a funkcióból is következik.

A tér épületeinek legjellemzőbb eleme a szimmetrikus palotahomlokzat, ami egyben monumentalitást is eredményez. Ez a szimmetria (ami tömegformálásban, homlokzati osztásban és anyaghasználatban

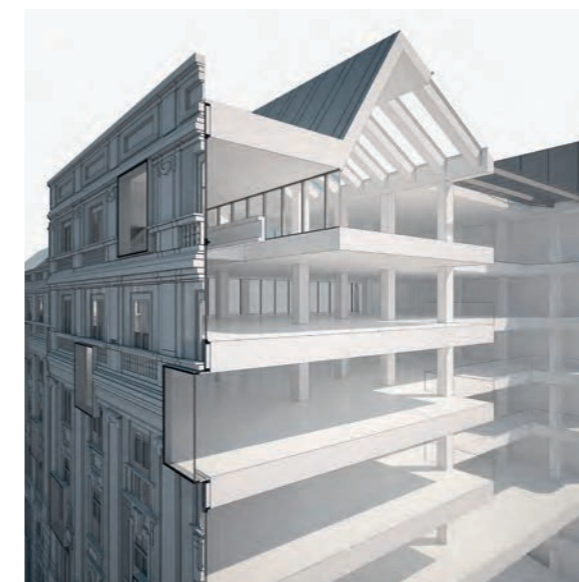
testesül meg) sérül és megy szembe az eredeti Hüttl-féle szabályozással a tér déli oldalán. Legfontosabb viszonyítási pontunk a Kossuth tér 9-10. szám alatti épület, amely a rendelkezésre álló eredeti terveken, a tér déli oldalán egy szimmetrikus és egységes épülettömbként jelent meg. Ezt a hatást érnénk el az eredeti homlokzati struktúra absztrakciójával és megjelenítésével, valamint a szimmetrikus tömegforma helyreállításával a Kossuth tér 6-8. szám alatti épületen. Az így kapott homlokzati felületen, több ponton a régi és az új áthatásaként, a funkcióból adódó megnyitások törnék meg a struktúrát. Ezen üvegfelületek jelzik, hogy itt nem csupán egy kulisszahomlokzatról van szó, hanem a homlokzatképzés összhangban tud lenni a tartalommal, reagál rá, a külső és belső ötvözeteként jelenik meg, és arra is utal, hogy a lényeg sosem a külsőségben, hanem a tartalomban van.

Több kritikát is kaptatok az új megjelenéssel kapcsolatban, miszerint a homlokzati kialakítás több részletében is hasonlít Edouard François párizsi hotel épületére.

Valóban sok kritikát kaptunk, de ha valaki alaposabban megnézi a tervet, láthatja a különbségeket. Nála az eredeti épület pontos geometriai másolataként kialakított betonhomlokzat teljesen tömör, falszerűen viselkedik; és ebbe vág, az eredetitől teljesen eltérő rendszerben az új épület funkcionális igényeihez igazított ablakkiosztás. A mi tervünkben pedig a Hüttl-féle homlokzatterv absztrakt megjelenítéseként összefüggő üvegfelület elé került egy nagy részben perforált,

Perforált, fényáteresztő fémfelület kerül az összefüggő üvegfelület elé, az ablakok sem tömörök: nyílásként jelennek meg. Plusz réteggént a belső rendszeréhez igazodó nagy üveglakokat is tervezték

fényáteresztő fémfelület. Ebben az ablakok sem tömörök, hanem nyílásként jelennek meg, és erre kerülnek rá plusz réteggént az épület belső rendszeréhez igazodó nagy üveglakok. A pályázatban szerepeltettük is az épületet, mint előképet, és mint egy hasonló szituációra adott nagyon jó választ. Rafael Moneo murciai városházán alkalmazott vonalkódos homlokzatszerkesztése is úttörő volt, nem véletlenül terjedt el széles körben az alapelve.

Az új megjelenés egyébként jelentéstartalommal is bír, akárcsak Christo Javacheff és Jeanne Claude becsomagolt épületei/műalkotásai. Alkalmazkodnia kell az őt körülvevő közeghez, abból táplálkozik, ugyanakkor hozzáadott értéket is képvisel. Próbál megfelelni az aktuális divatnak, de időtállóságra is törekszik, hogy „örök darab” legyen belőle. (Arch-Studio Kft.: Bánsági Dávid, Farkas Anett, Fekete Csilla, Vesztergom Ádám)

Összeérő idők

BOJTI ANDRÁS HOMMAGE Á JANÁKY CÍMŰ MŰVÉRŐL

Szöveg MOLNÁR SZILVIA
Fotó BOJTI ANDRÁS

Hódmezővásárhelyen a belvárosi Hódi Pál utca üresen álló telkén valósult meg a város köztér-rehabilitációjának újabb üteme. A térfelzár alatt mélygarázs, fent pedig játszótérrel kialakított közösségi tér formálódott. A környezetrendezési és tájépítési tervek Andor Anikó kert- és tájépítész (Land-A Táj- és Környezettervezési Műterem) és Dajka Péter (Puhl és Dajka Építész Iroda) építész jegyzik. Magasított növényágyások, pergola, változatos, gondosan kiválasztott növényzet – vagyis minden adott, ami egy kellemes városi parkban szükséges, és még valami. S éppen ez a plusz az, ami miatt a látogató megtorpan, majd újra és újra körbejár.

A kicsiny parkban a tájtervezési elemekhez szorosan kötődve jelenik meg Bojti András üvegszobrász három stációból álló üveg-térplasztikája, egy helyi művész, V. Nagy Nándor csillagképeket megjelenítő, mászható kerámia-kompozíciójával a háttérben.

Bojti, szemban a sűrű tömegű, bronzbarmárványba álmódott, illusztratív vagy éppen pátosszal és politikával terhelt, így feledhető

köztéri szobrok világával, többretegű narratívával bíró térplasztikát alkotott. Az *Hommage á Janáky* című mű teret ad az emlékezésnek, a szellemi és vizuális játéknak, illetve a park szinte térfalaként megjelenő, tömegeivel ható Janáky-épületekkel való gondolati összekapcsolásra. Újszerű megoldása megnevesíti az üveget, mint „monumentális” szobrászati anyagot, amit az utóbbi évtizedben mintha kiszorított volna a látszóbeton, a corten, a porfestett acél.

És még valami: az építészet nem fontos.

Milyen sokszor mondjuk ezt szomorúan magunk elé, amikor a várost járjuk és látjuk az egyre kevesebb értékelhető és elrontott újakat. Vagy az elhanyagolt építészetet, a kopottságában is pompás házakat, amiken ott a házszám, de hol a tervező neve?

Az *Hommage á Janáky* esetében Bojti András – meggyőzve a mű „témájáról” és anyagáról a tervezőket – lépett egyet.

Környezetével harmonizáló, azzal interaktív módon együtt élő emléket állított a modern magyar építészet két nagyszerű építészenek: Hódmezővásárhely szülöttjének, Janáky Istvánnak és fiának, ifjabb Janáky Istvánnak (szeszélye a sorsnak, hogy ő éppen ebben a városban halt meg 2012-ben) – mindkettejük számos vásárhelyi ház tervezője.

Nevük ezzel a gesztussal „kikerült” a közösség(emlékezetének)terére. Mert az építészet fontos, azok az olyan minőségű építészek, mint amilyenek a Janákyak pedig művészi hivatásuknak.

Bojti, társtervezőként gondolkodva, a parkban kialakított három csobogó mögött L alakban installált, dobozformájú, minimalista elemeket helyezett el. Az áttetsző, egyedileg kikísérletezett síkűveg lapokból kialakított felületekre, Janákyék tervezői világával harmonizáló konstruktivista kompozíciókat alkotott, a hazai tájtervezői világban talán egyedülálló módon. Közös nevező az absztrakció. Mint azt Bojti Andrástól megtudtam, előbb fogalmazta meg, átélve és elképzelve személyes jó barátja, ifjú Janáky István „gondolkodó grafikáit”, majd jóval később, a kivitelezéskor találkozott az építész szinte még színhasználatban is azonos karakterű kompozícióival: a többfunkciós kulturális épület a konstruktivista vázlataival. Bojti művében a „Janákyak” építésze egybeolvad Kassák képarchitektúráival, Moholy-Nagy konstruktivista műveivel. A két idő így, egy pillanat alatt összeért és valósággá vált az üvegplasztika-sorozatban.

A stáció első tagja a megszülető építészeti gondolat laza, utalásszerű állapota. A máso-

dikban kezd letisztázódni, és az építészeti feladat felé fordulni a kortárs grafika, végül a harmadik már architektonikus tömeggé válik és része lesz a városi beépítésnek. Az egyes stációk körül sétálva, a táji részletekkel egyneművé váló, színes, kétdimenziós grafikák – a transzparenciának és a jól előkészített reflexióknak köszönhetően – folyton változó, háromdimenziós rajzokká, építészetté állnak össze. Mindez folytatódik a térburkolaton a színes vetett árnyékok virtuális játékával. Így lesz szerves egésze a parkot megszínésítő atraktív szobrászat, a tájtervezés és az építészet kapcsolata.

Este folyamatos fényű, rejtett forrású világításban is látható a „mozgó kép”, mint egy kis film, Janákyékról, az építészetről, nekik, nekünk, róluk.

Üvegben elmesélve.

▼ A mű háttérében egy Janáky-épülettel

Tanulmány helyről, térről

TÉRBEN GONDOLKODVA (THINKING SPATIALLY, FORD.: LÁPOSI ROLAND, ZSIGMOND LÁSZLÓ, SOÓKI-TÓTH GÁBOR), PLANNING HORIZONS NO.1., ROYAL TOWN PLANNING INSITUTE, LONDON 2014.

A Planning Horizons sorozat első része a Térben gondolkodva a brit Royal Town Planning Institute (RTPI) százéves évfordulójára készült, elektronikus formában. A tervezés akkor és most is a kor aktuális kihívásaira, megoldandó feladataira keresett választ. A tanulmány számvetést készít a mai kor azon kihívásairól, melyek a következő 100 évben nagy valószínűséggel átformálják a tervezői szakmát. Az emberiségre váró legnagyobb változásokat vizsgálja, hogy feltérképezze mit, miért, kikkel és hogyan kell majd csinálnunk abban a másik, jövőbeni világban.

A brit, európai és fejlődő világbeli példákban, a válaszként megalkotott stratégiák, szakpolitikák, végső soron a területi- és várostervezés is csődöt mondott, mert nem figyelt a hely (place), és a tér (space) közötti viszonyra. A térbeli elhelyezkedés és a saját identitású, az egyes tevékenységek, funkciók helyszínénél szolgáló földrajzi lokáció kapcsolatának tendenciózus figyelmen kívül hagyása miatt ugyanis, a stratégiák és szabályozások (policy) együttes kombinációja sokszor egymás ellen hat.

Változó népességű városok és régiók szenvednek világszerte a közlekedés, a lakásellátottság, az energia-, és vízellátás feszültségeitől, és egyre sérülékenyebbek az árvizekkel, a szélsőséges időjárás hatásaival szemben. A tengerszint-emelkedés, az áradások és aszályok következtében 2050-ben mintegy 200 millió klímamenedék kereshet új élőhelyet. A világ 186 legnagyobb tengerparti városának népessége robbanásszerűen nő, miközben ott emelkedik legjobban a tengerszint. A fejlődő világ országainak lélekszáma 3,2 milliárd fővel nőhet meg, akik zömmel informális településeken élnek majd. A relative gyenge tervezési rendszerű országokban ez kiterjedt szuburbanizációban ölt testet. Az európai régiók 60%-ában egyszerre fogy és öregszik el majd a népesség (Magyarországon is), s térségek néptelenednek el. A 79 millióra növekvő népességű Nagy-Britanniában ugyanakkor az okoz majd gondot, hogy az emberek hogyan és hol akarnak élni. A háztartások számának négyszereződése várható, de 3,6 millió lakás és üzlet-helyiség szembesül egyre gyakoribb árvízzel.

A városok terjeszkedése fenyegeti a mezőgazdasági földeket, az élelmiszertermelés globális rendszere pedig aláássa az élelmi-

szerebiztonságot és a környezeti fenntarthatóságot. Világszerte 2,5 milliárd ember nélkülöz higiéniai-egészségügyi létesítményeket, és 768 millió ember ivóvíze tisztítatlan. 2025-ben kb. 2,4 milliárd ember fog krónikus vízhiánnyal együtt élni, az szűkös természetes vízkészlet miatt. Az élelmiszertermelés vízigénye is legalább másfélszeresére nő. A Föld 9 milliárd lakosának etetésére az élelmiszertermelés 70%-os növekedésére lesz szükség, de a fejlett országok művelhető területének 80%-a foglalt. A világ nagy része élelmiszert importál, míg a globális elosztó rendszerek csak 1-2 hétre raktároznak. Az alapélelmiszerek jó része pedig 120-180%-os drágulásnak néz elébe 2030-ra, a változó növénykultúrák és a városépítés területéssége miatt.

A gazdasági növekedés és fejlődés, térben kiegyensúlyozatlan és mind a fejlett, mind a fejlődő országokban elmarad az optimális-tól. A legmódosabb európai régiók lakói 35-szor gazdagabbak, mint a szegényebb régióké. Az EU-ban a közlekedési hálózat a már most is jómódú térségekre koncentrálódik és az integrált gondolkodás hiánya miatt egyáltalán nem tisztázott, hogy a közlekedési infrastruktúra hogyan tud hozzájárulni a gazdasági fejlődéshez, és a társadalmi kohézióhoz. A BRIC országokban a létező urbánus központok és a tenger-

parti körzetekben koncentrálódik a gazdaság, mialatt a „hátszág” elsorvad. Angliában az egyes angol régiók infrastruktúra fejlesztése közötti különbségek óriásiak, míg Londonban ez 4333 Font/fő, addig az ország középső részében ugyanez 567 Font/fő.

A gazdaság és a népesség kiegyensúlyozatlan növekedése következtében egyes városok és régiók beruházás-hiányosak, és tovább rontja a helyzetet, ha mindez elégtelen közlekedéssel, infrastruktúrával és szolgáltatásokkal is párosul, így gyakorlatilag röghöz kötve a szegénységet. Ezek a folyamatok fokozzák a társadalmi egyenlőtlenségeket, rontják az emberek egészségi állapotát, és növelik a környezeti veszélyekkel – az éghajlatváltozással és a környezetszennyezéssel – szembeni sérülékenységet. Ugyanazon városban, de rosszabb minőségű életkörülményben élő emberek akár 7-10 évvel is korábban halnak meg, más városnegyedben élő társaikkal. A társadalmi egyenlőtlenség, a lehetőségek hiánya, a környezetszennyezés és a döntéshozatalban való társadalmi részvétel hiánya növekvő politikai instabilitáshoz vezet.

Életbevágó annak megértése, hogy ezek a kérdések összefüggnek, ezért a rájuk adott válaszoknak is azoknak kell lenniük. Mégis a stratégia- és politikaformálók, a döntéshozók ritkán közelítik meg ezen problémákat az egyes helyek eltérő karakterét, a területek használata és a különböző használati módok egymásra gyakorolt hatásait megértve. Ha a hely és a tér nem áll a gondolkodás középpontjában, a ma kihívásából, a honlap válsága lesz.

A kutatás szerint a megfelelés záloga a hely és a tér viszonyrendszerének ismeretén alapuló stratégiai tudás, amely jóval integráltabb, valóban hosszú távú és a hely iránt érzékenyebb tervek születését eredményezi. A stratégia alkotóknak és döntéshozóknak tanulniuk kell a térbeli tervezés (spatial planning) elméletéből és gyakorlatából, amely minden olyan szakpolitikát és programot is integrálni tud, amelyek az egyes helyek működését befolyásolják. Ehhez azonban jóval nagyobb térbeli intelligencia, a kormányzási intézményrendszerek közgazgatási határokon túlmutató, kevésbé ágazat orientált működése szükséges, illetve olyan politikai vezetők, akik képesek felnőni a kor kihívásaihoz. (Láposi Roland)

(A könyvet Láposi Roland, Zsigmond László várostervezők és Soóki-Tóth Gábor városfejlesztési szakértő alkotta önkéntes csapat fordította és szerkesztette. A Magyar Urbanisztikai Társaság részéről Ongjerth Richárd lektorálta a fordítást és egyengette a csapat útját.)

Népismeret

MEDNYÁNSZKY MIKLÓS: VÁLYOGTÉGLA, PATAKKŐ, BORONAFAL, NÁDTETŐ, TERC KFT., BUDAPEST, 2016, 72 OLDAL + 4 SZÍNES KIVÁGÓÍV

Vajon mi a patakkő és a boronafal? Miért fontos a gyerekeknek megismerniük a népi építéssel kapcsolatos alapvető fogalmakat? Mikor érdemes nekik megmutatni a paticsfalat és a fődémeket? Hogyan lehet érdeklődésüket felkelteni?

Mednyánszky Miklós, okleveles bányamérnök, városgazdasági mérnök, műemlékvédelmi szakértő könyvének segítségével elérhető a hagyományok megőrzése és a népi építészet továbbörökítése a gyermekeknél. Már a bevezetőben ez a cél fogalmazódik meg a szerzőtől, valamint az, hogy többet megtudjunk őseink életviteléről, ezáltal az adott kort jellemző társadalmi tudásról, mely a népi építészet által tükröződik leginkább. Egyedül arról nem kapunk információt, hogy kiknek íródott a könyv, valamint, hogy hány éves kortól ajánlják. A szerző honlapjáról eljuthatunk egy weblapra, ahol ezeket a tudnivalókat megtalálhatjuk, többek között azt, hogy a könyv elsősorban a 11-14 éves korosztálynak szól. Ezen kívül a könyv megírásának motivációjáról is tájékozódunk,

miszerint Mednyánszky Miklós arra törekedett, hogy a kötetből való oktatás a Nemzeti Alaptanterv által meghatározott „hon- és népismeret” moduljának is megfeleljen.

A könyv oly módon mesél, hogy mindenki számára érdekesek az olvasottak. Az oldalakon színes gyermekrajzokon elevenednek meg a leírtak, ezeket a szerző fia és lányai készítették. A fotók minősége azonban sok kívánnivalót hagy maga után, főként a felbontás és kompozíció és sok esetben a képek hangulata tekintetében. Az egyes részekben található magyarázatok a népi építéssel kapcsolatos fogalmak megismerését segítik, információt adnak arról, hogy hol kutathatnak, olvashatnak többet a gyerekek az adott témáról, vagy kiemeli, hogy az ország mely területén találkozhatunk az adott típusú házakkal. Ezekre a helyekre lehet kirándulást szervezni, a gyerekek így nem csak rajzokon keresztül ismerik meg a népi építészetet.

A tanulóknak csak kis száma járt már nádtetős házban, vagy süttött kenyert kemencében. Fontos, hogy a gyerekek megismerjék és meg-

őrizzék őseink hátrahagyott értékeit, hiszen ez is hozzájárul a kultúránkhoz. A könyv mellékleteként kivágóvekből elkészíthető egy teljes parasztudvar makettje. Ez még közelebb hozza a gyerekekhez az élet ezen területét és szórakozást is biztosít. (Reizinger Zsófia)

Hajtogatott művek

Bokor Gyöngyi formatervező kiállítása látható a budapesti Palmetta Design és Textilművészeti Galériában. Az április 9-ig megtekinthető *Fold Works* című tárlat az utóbbi évek alkotásaiból nyújt válogatást. A tervező ezt írja munkáiról: „Munkáim egyre inkább egy téma köré kezdenek gyűlni. Mégpedig a közönség által tetszőlegesen vagy többféleképpen használható tárgyak témája köré. Ezáltal azt üzenhetem, hogy a formatervezés számomra inkább kísérletezés, mint szigorú szabályok szerinti alkotás. Tulajdonképpen én mindig a szabadon formálhatóság szellemében hozom létre a munkáimat. Kezdvé a hajlékony LED-szalagos lámpáktól a reklámzacskós állólámpáig, a repesztett-üveges falikaron át a patent sorozatig. Ez egyfajta játékoság, ami lehet, hogy arról is szól, hogy egy tárgyra képtelen vagyok azt mondani, hogy csak egyféleképpen nézhet ki, de arról is szól mindez, hogy bárki elgondolkozhat azon, hogy milyen hihetetlenül szabad és változatos lehet a formatervezés.” (A galéria címe: 1111 Budapest, Bartók Béla út 30.)

Vigyázat, törékeny!

Megunthatlan és mindig megújulni képes a cseh üvegyártás, ráadásul manufaktúráis alapon, kicsi, családi műhelyekben. A nagyjából 250 lakosú kelet-csehországi Světlában több mint száz éve foglalkoznak üvegyártással. Erre a hagyományra és persze szakmai tudására alapozva fundálta 2012-ben a Bomma üvegmanufaktúrát Jiří Trtík üvegművész. Az elsősorban fűjt üveg dísz tárgyakat és használati tárgyakat készítő műhely kortárs formatervezőkkel működik együtt, a folyton bővülő névsorban ott találjuk a cseh kortárs design fenegyerekét, Maxim Velčovskýt, de említhetjük a külföldi tervezők közül Arik Levty is. A legújabb Bomma-darabok között most egy szemrevaló függeszték-sorozatot választottunk randomunkba. A 24-25 cm magas fűjt üveg, irizáló felületű, abszolút egyedi, Soap fantázianévű lámpák tervei a manufaktúrához, tehát nem egy önálló tervezőhöz köthetőek.

01 →

Anyag nem vész el, csak átalakul! Jól tudják és munkájukkal demonstrálják is ezt a budapesti műhelyben dolgozó, beszédes nevű *the second chance of the unhappy wood* vállalkozás tagjai. Újrahasznosított faelemekből készítenek falburkolatokat, az általuk installált burkolatok színe és mintázata a megvalósítás helyétől függően változtatható, de az alapanyag adottságai miatt a fal minden helyszínén, legyen az közületi vagy privát megbízás, unikális és egyedi megjelenésű lesz. (www.theunhappywood.com/hu)

Második esély

02 →

Aranyló viasz

Fa és méhviasz. Egyike a hagyományos anyagkapcsolatoknak. De hogyan lehet új formát adni ennek a kapcsolatnak? Erre mutat példát az AU Workshop arany asztalkája. „Számunkra a méhviasz egyik legmeghatározóbb tulajdonsága a karakteres illata – mondják tárgyukkal kapcsolatban a tervezők –, és úgy gondoljuk, hogy bár a formatervezésben ritkán találkozunk ezzel az érzékelési formával, mégis fontos, és ugyanolyan inspiráló hatású, mint a szemmel érzékelhető tulajdonságok. A méhviaszt az asztal lapját alkotó üvegtáblára öntöttük egy kőrisfa keret közé, majd ezt megfordítva, a keret belső oldalához rögzítettük a lábakat. Ezáltal a viasz színbeli és konzisztenciális tulajdonságait is láthatóvá tettük, valamint funkciót is adtunk neki, hiszen maga a viasz az a kötőanyag, ami az üveglapot a helyén tartja. Az illat pedig a keret oldalára fűrt lyukakon keresztül árad az asztal mellett ülők felé. Az arany asztal kifejezés a méhviaszra utal, ami akár csak az arany, a nap szimbólumaként jelenik meg.”

← 03

Innováció és esztétika

Irodai felhasználásra, lakossági vagy akár múzeumi célokra egyaránt alkalmas, könnyed, variálható megoldást nyújt a kanadai *molo design* az úgynevezett méhsejt technológiájú, textilalapú papírbútoraival, LED-technológiával felszerelt lámpáival, kiegészítőivel, moduláris válaszfalaival (softblock-softwall). A molo termékek egyébként a Forsythe és MacAllen építészeti kutatásain alapulnak. Változatos méretek és színek jellemzik a termékeket, az alapnak tekinthető natúr, fekete és fehér mellett például a softblock-softwall elemei – a minimum rendelési kritériumok betartása mellett, de – a Pantone skála bármilyen színárnyalatában megrendelhetőek. A részben vagy egészben újrahasznosított alapanyagból készült termékek strapabíróak és kétségtelenül minden stílusú enteriőrben jól mutatnak. A molo termékeknek immár hazai forgalmazója is van: a MadiLancos Studio belsőépítész irodával közös együttműködésben, de önálló cékként működő D!Sign Solutions Kft. (további részletek: www.dsignsolutions.hu)

← 04

Csinos rejtekhely

A svéd Front design és a Thonet együttműködése IF Gold-díjat szerzett a nagy múltú, németországi alapítású, ámde Ausztriában kiterjedő cég számára. A *Hideout* lounge lényegében a klasszikus füles fotelek távoli rokona, megdöntött korpuszával igazán kényelmes rejteket biztosít a használójának. A felhasznált anyagok és az eljárás, mint a nádas és a bükkfa gőzölése-hajlítása (felépitményen és a káván), a Thonet hagyományaira való szép és méltó kortárs reflexiók.

↑ 05

Meleg kromatika

FŐSZEREPBEN
A FABURKOLAT

A terekben látható
régi, százéves
faanyagok mind
újrahasznosított
matériák

Szöveg: MOLNÁR SZILVIA
Belsőépítész: BERTÓTY ESZTER
Fotó: BUJNOVSZKY TAMÁS

A Sasadi út környékén található több generációs családi házban sokáig iroda működött, míg néhány hónappal ezelőtt a tulajdonos úgy döntött, hogy a család költözik be, vagyis komoly átalakításra lesz szükség. Az átalakítás egészét, úgy a belsőépítészet, mint a berendezést Bertóty

Eszter vitte a megbízóival közösen kialakított tervezői gondolat mentén. Reneszánsza van ma az upcycling-elvű designnak, amit a magunk részéről csak üdvözölni tudunk, s ez az elv határozta meg a fő anyagválasztást is ebben a történetben: a terekben látható régi, százéves faanyag – pallók, deszkák burkolatként,

▶
A konyhában igazán hangsúlyos az újrahasznosított fa szerepe és itt is visszatérnek a korábbi terekben már látott színek, a fehér, a natúr, a fekete és a szürke

◀
A nappali egy másik szögől nézve, innen látható, hogy a nyitott fedélszékű téréből két másik térbe/szobába is vezet bejárat

▶
Upcycling az egyik fürdőben is, érdekes társítás a régi faanyag és a kopotatt hatású, barokkos minta a mosdó feletti falon. Tapéta: Wall&Deco

bútorfrontokon – újrahasznosított anyagok. A tulajdonos maga is résztvett a dekoráció elkészítésében, az étkező lámpák és agancsok festésében. Ugyan nem az upcycling elvhez tartozik, de fontos elmondanunk, hogy gyakori még ma is (anyagi keretektől függően persze), hogy az új otthon megteremtése a főbb bútordarabok cseréjével is jár, esetünkben viszont sok fő darab „együtt költözött” a lakókkal. A létrejött tér sajátossága, hogy egymás fölé szervezett terekből épül föl, hangsúlyos a megmaradt csigalépcső és van egy, a nagy belmagasságot „hasznosító” különleges, bravúros megoldás is, a konyha fölötti padlásteret átalakították: az új, harmadik hálószoba lényegében egyetlen új építésű „doboztérben” lett elhelyezve, tehát a „doboz” alsó síkja egyúttal a konyha mennyezete.

▶

KAZA burkolat és műfű: pillantás az egyik gyerekszobából a nappali felé. A gyerekek egyébként aktívan részt vettek a szobáik tervezésében is

Fald föl Itáliát!

BELLOZZO®
AZ OKTOGONNÁL

Szöveg: **MOLNÁR SZILVIA**
Tervezés: **BARA ÁKOS**
Fotó: **BUJNOVSZKY TAMÁS**

Agocchia a gocchia si fa il mare, mondják az olaszok, szabadon, kicsit magyartalanul: csepről csepre készül a tenger, vagyis kis lépésekkel nagy dolgokat lehet elér-

ni. Ha szó szerint ez biztosan nem ugrott be alapításkor a BELLOZZO® étterem alapítóinak, de a gondolat mögött, hogy az első, sőt a világon elsőként Budapesten megnyitott hely egy étteremlánc első tagja legyen, kiérezzük a „gocchia si fa”-t. A BELLOZZO® márka mögött nemzetközi csapatot találunk: az ötlet magyar, a séfek olaszok, a gasztrotanácsadók amerikaiak, több év együttműködése után nyerte el

végző formáját bevezetés előtt a márka. Az Oktogonnál a Burger King mellett megnyílt étterem belsőépítészetét Bara Ákos építész tervezte. A nagy belmagasságú és alapterületű vendégtérrel szemlélve érdekesen keveredik a jelentős forgalmat lebonyolító, ipari-urbánus gyorséttermek és az itáliai kisvárosok hagyományos trattoriáinak hangulata: a tükörrel és metrócsempével kevert burkolati szaka-

A fonsorozott tükrök körbe a falakon a háború utáni olasz presszók szinte kötelező anyagai, tartozékai voltak

szok fabetétes szakaszokkal váltakoznak, a fémszerkezetű pultok tetejére és alsó összekötőjére kissé antikolt falapot helyeztetett a tervező. És újabb klasszikusokat idéző anyagok: a látványkonyha krómlapos pultja a márványos előlapjával, de a fonsorozott tükrök körbe a falakon a háború utáni olasz presszók szinte kötelező anyagai, tartozékai voltak. És szerencsére sehol kommersz illusztrációk boldogan kávézó-mosolygó-robogózó ifjú olaszokkal, ehelyett egyedi, s igazán olaszos plakátok olyan grafikával amiről, legalábbis nekem egy nagy klasszikus kartonista-grafikus, az art déco idején befutott Severo Pozzati jutott eszembe, a felnagyítások, a keresetlen egyszerűségű tipográfia okán. Egyébként ebben az étteremben nem csak ebédelni és vacsorázni lehet, hanem egy igazi itáliai reggelire is betérhetnek az arra járók, kérhetnek egy Vezuviót vagy Colosseót, esetleg Gustosát, és a látogatást feltétlenül egy espressóval és egy Ricotta e perével kell zárni.

Nagy belmagasságú és alapterületű vendégtér

S O L I N F O

since 1990

Lighting & Home

PROFESSIONÁLIS
VILÁGÍTÁSTECHNIKA
ÉS VEZÉRLÉS

BELLOZZO[®]

1077 BUDAPEST WESSELÉNYI U. 6. WWW.SOLINFO.HU

 lumentron

INTELLIGENS VÉSZVILÁGÍTÁSI RENDSZEREK

TERVEZÉS

KARBANTARTÁS

BEÜZEMELÉS

www.lumentron.eu

Időkotta

BRODY ARTYARD

Szöveg **MOLNÁR SZILVIA**
 Belsőépítész **BRODY HOUSE GROUP**
 KREATÍV DESIGN
 Fotó **EŐRY ÁLMOS**

Mi tagadás, a Palotanegyedben a Bródy Sándor utca a város rejtett szépségeit kutatók számára a Kéményseprő-házrólismert leginkább, egy ideje azonban a kortárs képzőművészet kedvelői isszívükbe zárták ezt a környéket.

A 10-es szám alatt található, 19. századi eklektikus épületben megnyitott Brody House tizenegy egyedi szobával kialakított butikhotelt, gazdag kulturális rendezvényeknek helyet adó klubot is magában foglal. Valamint a közvetlen utcai kapcsolatos Brody ArtYard művészeti galériát, ami többfunkciós tér: limitált példányszámú grafikai nyomtatásokat készítő nyomda és kiállítóter is egyben. A különféle hazai és nemzetközi projektek, kiállítások, alkotók találkozóhelyét két nagyobb, egymásba kapcsolódó térrész alkotja, a funkcióknak megfelelően az egyik a munka tere, avagy

Kiállítások, kulturális programok helyszíne és művészi grafikák „születési helye”

„Letűnt korok
 belsőépítészeti
 kottája olvasható
 tehát a falakon”

Panorámában az ArtYard

a nyomdáé, a maga már-már futurisztikus préseivel, szárítóival, munkaasztalaival, a másik, a bejárathoz közeli, ott az előtér és a dobogóra emelt kiállítóter. Otthonos kis hely, a kialakítás szempontból is: nyikorgós szalagparkettával burkolt, éppen, mint a Brody helyenként kifejezetten rough luxe-ra hangolt hotelszobái, de az is hasonló, hogy a fehérre festett falszakaszokat a tégláig, a régebbi festések felületéig visszakapart, itt-ott újravakolt foltokkal tarkított szakaszai váltják. Letűnt korok belsőépítészeti kottája olvasható tehát a falakon, és ezzel az idő-játékkal nagyszerűen harmonizálnak a gépészetet rejtő corten dobozok, szintén „rozsdálló” mellvéd és dobogókorlát. Legközelebb ide érkezik április második hétvégéjén (április 8-9.) a Sztriptíz Indie Comics Fair, ami a közép- és kelet-európai képregény kultúrából ad válogatást.

EGYEDI IGÉNYEKRE

Bemutkozik a Komplet

Szolgáltató Kft.

A Komplet Szolgáltató Kft. 1990-ben alakult, 100%-ban magyar cég. Fő tevékenységünk a belsőépítészet, egyedi bútorgyártás és az ehhez kapcsolódó fővállalkozás. Korszerű faipari megmunkáló gépeink hozzásegítenek, hogy megrendelőink legkülönlegesebb, akár a megszokottól eltérő, terveit megvalósítsuk. 2000 m²-es üzemsarnokunkban több mint 30 fős asztalos létszámmal, felkészült mérnökgárdával állunk tisztelt partnereink rendelkezésére. Másik fontos alaptervékenységünk bevásárlóközpontok üzletberendezéseinek komplett gyártása; a bútorelemek és falburkolatok mellett a fém-, üveg-, műanyag-, plexi- stb. elemek elkészítése, és minden olyan szakipari munka, amely a beruházáshoz szükséges. Külföldön közel félszáz projektet valósítottunk meg, nagy tapasztalattal rendelkezünk éttermek, gyorséttermek bútorzatainak, gyártásában, 1996 óta készítjük a McDonald's éttermek berendezéseit. Lakásokba, magánházakba szintén készítünk igényes egyedi bútorokat: lakószobákba, konyhákba, fürdőszobákba egyaránt. (x)

WWW.ENSU.HU

Kapcsolódó cikk: Növekvő kéjelmek, 66. oldal

Komplet Szolgáltató Kft.
Cím: 1142 Budapest, Tahi út 97-101 15. ép.
E-mail: info@komplet.hu
Web: http://www.komplet.hu/index.html

Kapcsolódó cikk: Fald föl Itáliát, 116. oldal

JANKÓ ABLAK ALAPÍTVÁ 1987

Jankó_CROSS+

BROAD SYSTEM

Jankó_BIG+

WWW.JANKOABLAK.HU

ABLAK, AJTÓ, ÁRNYÉKOLÁS
JOSKO FENSTER&TÜREN KÉPVISELET SOFA PROJEKT KFT.
1138 Budapest, Népfürdő utca 3/a.
Tel.: (+36-30) 430 8064
Web: www.joskoszalon.hu
124. OLD.

ÁRNYÉKOLÁSTECHNIKA
SYBA NAPVÉDELEM KFT.
2120 Dunakeszi, Repülőtéri út 1.
Tel.: (+36-27) 393 293
Fax: (+36-27) 393 493
E-mail: info@syba.hu
Web: www.syba.hu
79. OLD.

ÁRNYÉKOLÁSTECHNIKA, TEXTILIÁK
JAB JOSEF ANSTOETZ KG MAGYARORSZÁGI KÉPVISELET
1126 Budapest, Agárdi út 3/B.
Tel.: (+36-1) 235 6050
Fax: (+36-1) 235 6058
E-mail: sales-hu@jab.de
Web: www.jab.de
76. OLD.

BÚTOR
VITRA BÚTOROK MAGYARORSZÁGI
FORGALMAZÓJA – DO WORK KFT.
1025 Budapest, Szépvölgyi út 146.
Tel.: (+36-1) 489 3860
Mobil: (+36-30) 248 2342
Fax: (+36-1) 212 8339
E-mail: dowork@dowork.hu
Web: www.dowork.hu
B4

BÚTORGYÁRTÁS ÉS BELSŐÉPÍTÉS
KOMPLETT SZOLGÁLTATÓ KFT.
1142 Budapest, Tahi út 97-101.
Tel.: (+36-1) 320 9899, 320 3756
Fax: (+36-1) 239 0676
E-mail: info@komplet.hu
Web: www.komplet.hu
122. OLD.

EGYEDI ÜVEGEZÉSI MUNKÁLATOK
DUAL GLASS KFT.
2243 Köka, Nagykútai út 133.
Tel.: (+36-20) 211 5151
Web: www.dualglass.hu
49. OLD.

ÉPÍTŐIPAR
B.G.W.ÉPÍTŐIPARI ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.
7696 Hidas, Kodály Zoltán u. 62.
Tel.: (+36-72) 522 892
Fax: (+36-72) 522 893
E-mail: bgw@bgwkft.hu
Web: bgwkft.hu
38. OLD.

ÉPÍTŐIPARI ANYAGOK GYÁRTÁSA ÉS FORGALMAZÁSA
MC-BAUCHEMIE KFT.
1117 Budapest, Hengermalom u. 47/a.
Tel.: (+36-1) 481 3840
Fax: (+36-1) 481 3845
E-mail: info@mc-bauchemie.hu
Web: www.mc-bauchemie.hu
80. OLD.

ÉPÜLETGÉPÉSZETI KIVITELEZÉS
ENSI KFT.
Groupama Aréna
1091 Budapest, Üllői út 129., 1. emelet
Tel.: (+36-1) 248 2199
Fax: (+36-1) 248 2190
E-mail: ensi@ensi.hu
Web: www.ensi.hu, www.ruensi.ru
122. OLD.

GENERÁLKIVITELEZÉS
MARKET ÉPÍTŐ ZRT.
1037 Budapest, Bojtár u. 53.
Tel.: (+36-1) 279 2727,
Fax: (+36-1) 466 4827
E-mail: marketiroda@market.hu
Web: www.market.hu
66. OLD., B2

GENERÁLKIVITELEZÉS, BONYOLÍTÁS
FIT-OUT ZRT.
1038 Budapest, Révész utca 25.
Tel.: (+36-1) 705 8773
Fax: (+36-1) 705 8776
E-mail: info@fitout.hu
Web: www.fitout.hu
1. OLD.

HOMLOKZATI NYÍLÁSZÁRÓK GYÁRTÁSA ÉS ÉRTÉKESÍTÉSE
JANKÓ FAIPARI ÉS KERESKEDELMI KFT.
7900 Szigetvár, Damjanich utca 6.
Tel.: (+36-30) 561 2841
Fax: (+36-73) 510 286
E-mail: jankopeter@jankokft.hu
Web: www.jankokft.hu
122. OLD.

INTELLIGENS VILÁGÍTÁSI MEGOLDÁSOK
LUMENTRON ELECTRONIC KFT.
1025 Budapest, Szépvölgyi út 146.
Tel.: (+36-30) 636 2861
Fax: (+36-1) 325 8031
E-mail: lumentron@lumentron.eu
Web: www.lumentron.eu
119. OLD.

INTERNET, TELEFON, TV, MOBIL
UPC MAGYARORSZÁG
1095 Budapest, Soroksári u. 32-34.
Tel.: 1221
Web: www.upc.hu
86. OLD.

INGATLANFORGALMAZÁS
CD HUNGARY ZRT.
1023 Budapest, Vörhalom u. 12-16. 1 ép.
Tel.: (+36-1) 325 - 7177
Fax: (+36-1) 325 - 7234
E-mail: cdhungary@cdhungary.com
Web: www.cdhungary.com
76. OLD.

INGATLANÜZEMELTETÉS, BÉRBEADÁS
S IMMO APM HUNGARY KFT.
1051 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 12.
Tel.: (+36-1) 429 5050
E-mail: office@simmoag.hu
Web: www.simmoag.hu
93. OLD.

IRODABÚTOR GYÁRTÁS
FALCO-SOPRON KFT.
9400 Sopron, Bánfalvi út 27.
Tel.: (+36-99) 513 310
Fax: (+36-99) 311 311
E-mail: info.sopron@falcosopron.hu
Web: www.falcosopron.hu
77. OLD.

SZERKEZETÉPÍTÉS
MORATUS SZERKEZETÉPÍTŐ KFT.
1037 Budapest, Bojtár u. 53.
Tel.: (+36-1) 466 4827
Fax: (+36-1) 883 0243
E-mail: info@moratus.hu
Web: www.moratus.hu
B3

SZIGETELÉS
HYDROPROOF KFT.
1115 Budapest, Kelenföldi út 17. B lph. IV./1.
Tel.: (+36-1) 209 2445
Fax: (+36-1) 209 3505
E-Mail: hydroproof@hydroproof.hu
Web: www.hydroproof.hu
81. OLD.

TERAZZO-KÉSZÍTÉS, RESTAURÁLÁS
PALAZZO KFT.
1211 Budapest, Öntöde u. 12.
Tel.: (+36-30) 948 0241
Fax: (+36-1) 420 4616
E-mail: terazzo@palazzo.hu
Web: www.terazzo.hu
78. OLD.

TERVEZÉS, BELSŐÉPÍTÉS, PROJEKTMENEDZSMENT,
GENERÁLKIVITELEZÉS
DIAN STUDIO KFT.
1124 Budapest, Sasfók utca 3.
Tel.: (+36-30) 278-5109
E-mail: dian@dianstudio.eu
Web: www.dianstudio.eu
38. OLD.

VILÁGÍTÁSTECHNIKA
DELTA LIGHT, SIMES TERMÉKEK MAGYARORSZÁGI
FORGALMAZÓJA – BE LIGHT KFT.
1025 Budapest, Szépvölgyi út 146.
Tel.: (+36-1) 438 0748
Fax: (+36-1) 325 6266
E-mail: belight@belight.hu
Web: www.belight.hu
2., 64., 65. OLD.

LUMINIS KFT.
1116 Budapest, Építés utca 26.
Tel.: (+36-1) 371-1983
Fax: (+36-1) 371-1984
E-mail: info@luminis.hu
Web: www.luminis.hu
BROSSURA

SOLINFO LÁMPASTÚDIO
1077 Budapest, Wesselényi utca 6.
Tel./Fax: (+36-1) 267 0444
E-mail: info@solinfo.hu
Web: www.solinfo.hu
119. OLD.

HOLCIM HUNGÁRIA OTTHON ALAPÍTVÁNY
WWW.HOLCIMOTTHON.HU

OCTOGON ONLINE
WWW.OCTOGON.HU

ANNA ÉS HANS BRUNNER SZERINT A JOSKO KOMPLEX JÖVŐ OTTHONÁNAK:

HA A RÉSZLETEK ÖSSZEILLENEK, AKKOR MINDEN RENDBEN, TÖKÉLETES A HARMÓNIA.

**MEGÚJULT
BEMUTATÓTERMÜNKBEN
várjuk
szeretettel!**

JOSKO
naturholzböden
by trapa®

ÚJ ÉS CSAK A JOSKONÁL: A JOSKO SMART MIX

Ablak, bejárati és beltéri ajtó v, valamint padló anyagban, színben egymással összehangolva.

A hagyományos kézműves tudás alapján kiválasztott fajtáknak és megmunkálásnak, valamint a nemes olajok alkalmazásának köszönhetően, az egyes elemek egyetlen kellemes élettérre egyesülnek - a padlótól a lábazon és lépcsőkön keresztül az ablakokig, beltéri és bejárati ajtóig. Így teremt a Josko Smart Mix harmóniát, amelyben évtizedek múltán is garantáltan jól érzés élni. És mivel mindez egy helyről származik, időt és pénzt spórolhatunk. Egyszerűen tökéletesen szép, egyszerűen JOSKO.

JOSKO SZALON
1138 Budapest, Népfürdő utca 3/a
Információ: +36 30 430 8064
+36 30 480 9830 v +36 1 445 4600
E-mail: info@joskoszalon.hu
www.joskoszalon.hu

GANZ SCHÖN JOSKO.

josko
FENSTER.TÜREN.BÖDEN